

ÉVES JELENTÉS

2024
B/12021

ÉVES JELENTÉS

A MAGYAR NEMZETI BANK
2024. ÉVRŐL SZÓLÓ ÜZLETI JELENTÉSE
ÉS BESZÁMOLÓJA

2024

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank

Felelős kiadó: Hergár Eszter

1054 Budapest, Szabadság tér 8–9.

www.mnb.hu

ISSN 1216-6200 (nyomtatott)

ISSN 1585-4582 (on-line)

Tartalom

A) rész	
A Magyar Nemzeti Bank 2024. évi üzleti jelentése	5
1. Összefoglaló	7
2. A Magyar Nemzeti Bankról röviden	12
2.1. Az MNB célja, alapvető és egyéb feladatai	12
2.2. Az MNB szervei, vezetői	13
2.3. Az MNB szervezete	18
2.4. Az MNB mint a Központi Bankok Európai Rendszerének tagja	20
3. Beszámoló az MNB 2024. évi tevékenységéről	21
3.1. Monetáris politika	21
3.2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása	26
3.3. Felügyeleti tevékenység és fogyasztóvédelem	30
3.4. Szanálás	41
3.5. Fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerek	42
3.6. Nemzetközi tartalékok kezelése	48
3.7. Készpénzlogisztikai tevékenység	52
3.8. Statisztikai szolgálat	57
3.9. Az MNB társadalmi felelősségvállalási tevékenysége	60
3.10. Az MNB környezeti fenntarthatósági tevékenysége	61
3.11. Az MNB kommunikációját meghatározó tényezők	65
3.12. Az MNB 2024. évi eredményének alakulása	66
3.13. Az MNB 2024. évi gazdálkodása	68
3.14. A KBER-bizottságok bemutatása	71
3.15. Az MNB kutatási tevékenysége	73
3.16. Kiadványok, MNB által szervezett konferenciák és MNB Technikai Segítségnyújtási Program	74
4. Kiegészítő információk az MNB 2024. évi felügyeleti tevékenységéről	80
5. Rövidítések, jegybankspecifikus fogalmak magyarázata	85

B) rész

A Magyar Nemzeti Bank 2024. évi auditált beszámolója	89
1. Auditori jelentés	90
2. A Magyar Nemzeti Bank mérlege	94
3. A Magyar Nemzeti Bank eredménykimutatása	95
4. Kiegészítő melléklet	96
4.1. Az MNB számviteli politikája	96
4.2. A makrogazdasági folyamatok hatása az MNB 2024. évi mérlegére és eredményére	101
4.3. Központi költségvetéssel szembeni forintkövetelések	102
4.4. Központi költségvetéssel szembeni devizakövetelések	102
4.5. Központi költségvetés forint- és devizakötelezettségei	102
4.6. A központi költségvetéssel szembeni nettó pozíció alakulása	103
4.7. Hitelintézetekkel szembeni forintkövetelések és -kötelezettségek	103
4.8. A hitelintézetekkel szembeni nettó pozíció alakulása	104
4.9. A jegybanki arany- és devizatartalék	105
4.10. Egyéb forint- és devizakövetelések	106
4.11. Egyéb forint- és devizakötelezettségek	106
4.12. Befektetett eszközök	108
4.13. Céltartalék és értékvesztés	115
4.14. Aktív és passzív időbeli elhatárolások	115
4.15. Saját tőke alakulása	116
4.16. Kiegyenlítési tartalékok alakulása	116
4.17. Az MNB mérleg alatti kötelezettségei és jelentős egyéb mérleg alatti tételei	117
4.18. Nettó kamateredmény és a pénzügyi műveletek realizált eredménye	119
4.19. A devizaállományok ártértékeléséből származó eredmény összetevői	122
4.20. Bankjegy- és érmegyártás költsége	122
4.21. Egyéb eredmény	123
4.22. Jutaléktól eltérő egyéb eredmény részletezése	123
4.23. Felügyeleti tevékenységből származó bevételek	124
4.24. Banküzemi eredmény alakulása	125
4.25. A létszám és bérköltség adatainak változása, valamint a vezető tisztségviselők javadalmazása	127
4.26. Egyéb, a 2024-es évet érintő és a beszámolási időszakot követő jelentős események	128

A) rész
A Magyar Nemzeti Bank
2024. évi üzleti jelentése

1. Összefoglaló

2024 során a globális infláció tovább mérséklődött és több országban megközelítette a jegybanki célértéket, ugyanakkor a harmadik negyedévben a fogyasztóiár-indexek kismértékben emelkedtek. A gazdasági növekedés tekintetében eltérő pályán haladtak a meghatározó gazdaságok. Az Európai Unió növekedése lassan dinamizálódott, ugyanakkor továbbra is visszafogott volt. A gazdasági növekedés üteme az Egyesült Államokban és Kínában mérséklődött, azonban ezzel együtt is élénken alakult. A globális növekedési és inflációs kilátásokat a kedvezőtlen európai ipari termelési várakozások, a folytatódó orosz-ukrán háború, a kiélezett geopolitikai helyzet és globális kereskedelmi viták erősödése határozták meg. A nemzetközi befektetői hangulatot nagyfokú változékonyság jellemezte.

A globálisan meghatározó jegybankok az év során elkezdték a kamatcsökkentéseket, ugyanakkor a nemzetközi monetáris politikai környezetet összességében továbbra is szigorú kondíciók jellemezték. A régiós jegybankok közül a cseh jegybank folytatta a 2023. decemberben elkezdett kamatcsökkentést, amíg a román jegybank két 25 bázispontos lépéssel mérsékelte irányadó rátáját. A lengyel jegybank változatlanul tartotta az alapkamatot.

A hazai infláció 2023-hoz viszonyítva jelentős mértékben csökkent és az év nagy részében a jegybanki toleranciasávon belül, annak felső részében alakult. Az infláció a harmadik negyedév végére a jegybanki célnak megfelelő 3 százalékos szintre csökkent, majd ezt követően decemberre 4,6 százalékig emelkedett. A fogyasztói árak 2024-ben átlagosan 3,7 százalékkal haladták meg az előző évi azonos időszaki értékeket. Magyarország gazdasági teljesítménye visszafogottan alakult az év során. A bruttó hazai termék az első két negyedévben mérsékelten nőtt, ugyanakkor a harmadik negyedévben kismértékben csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A negyedik negyedévben a hazai konjunktúra mérsékelten alakult.

A Monetáris Tanács elkötelezett az inflációs cél fenntartható elérése mellett. A jegybank a jelenlegi gazdasági körülmények között az árstabilitás és a pénzügyi piaci stabilitás fenntartásával tud a leghatékonyabban hozzájárulni a gazdasági szereplők fokozott óvatosságának oldódásához, egyben a gazdasági növekedés újbóli beindulásához. Ennek értelmében a Monetáris Tanács 2024-ben folytatta az alapkamat csökkentését óvatos és körültekintő módon, és szeptember végéig összesen 425 bázisponttal, 10,75

százalékról 6,5 százalékra mérsékelte az irányadó rátát. Októbertől a geopolitikai feszültségek, a változó pénzügyi piaci folyamatok és az inflációs kilátásokat övező kockázatok a kamatcsökkentés szüneteltetését indokolták. A Tanács a beérkező makrogazdasági adatok, az inflációs kilátások és a kockázati környezet alakulása alapján körültekintően és adatvezérelten döntött a kamatcsökkentések mértékéről és időzítéséről. Az év során a megfelelően szigorú irányultságú monetáris politika pozitív reálkamatot biztosított a pénzügyi piaci stabilitás fenntartása, valamint az inflációs cél tartós elérése érdekében.

A jegybank irányadó eszköze a kötelező tartalék, mértéke 2024. év elejétől egységesen 10 százalék. A bankrendszeri likviditás elsődleges sterilizációs eszköze a tartalékszámra, amelynek kamatozó részére az MNB alapkamatot fizet. A kötelező tartalérendszer több részletszabálya módosult 2024 első félévében, amelynek értelmében a választható ráta 2024. januártól megszűnt, 2024 márciusától pedig a havi átlagos mérlegadatok alapján kerül meghatározásra a tartalékkötelezettség.

A kamatcsökkentések eredményeként az alapkamat az időszak során 6,5 százalékra mérséklődött. A kamatfolyosó 2 százalékos sávja változatlan maradt, így 2024. év végén a jegybanki egynapos betét kamata 5,5 százalékot, az egynapos fedezett hitel pedig 7,5 százalékot tett ki.

Az MNB 2024-ben egyhetes futamidejű diszkontkötvénnyel és eurolikviditást nyújtó FX-swap tenderrel támogatta a hatékony monetáris transzmissziót. A diszkontkötvény meghirdetése az alapkamathoz, míg az FX-swapok árazása a kamatfolyosó alsó feléhez igazodott. A monetáris politikai eszköztár egyszerűsítéseként 2024. január végén kivezetésre került a változó kamatozású, legfeljebb 6 hónapos futamidejű betéti eszköz.

A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitási kockázatait rendszeresen és átfogóan értékelő Pénzügyi stabilitási jelentésekben 2024-ben is részletesen bemutatásra kerültek a hazai bankrendszer működését befolyásoló kockázatok és azok lehetséges kezelése. A nemzetközi környezet változásai érdemi hatást gyakoroltak a magyar gazdaság működésére, a hazai bankrendszer azonban továbbra is stabil, sokkellenálló képessége erős mind a likviditási helyzet, mind pedig a veszteségtűrő képesség szempontjából. A magyar bankok folyamatosan képesek biztosítani a szükséges forrásokat

Az uniós kriptoeszközökre vonatkozó rendelet (MiCA)¹ stabilcoinokra vonatkozó részei 2024. június 30-tól, az egyéb tokenek kibocsátásával és a kriptoeszköz-szolgáltatók engedélyezésével, valamint az egyéb témakörökkel kapcsolatos részei pedig 2024. december 30-tól alkalmazandók az Európai Unióban, így Magyarországon is.

Az Európai Unió soros elnökségéhez és az MNB alapításának 100. évfordulójához kapcsolódva európai és globális pénzügyi felügyeleti konferenciák, bizottsági ülések során adott otthont házigazdaként a magyar jegybank.

A 2024. évben a szanalási feladatkörében eljáró MNB szanalási tervezési tevékenysége fókuszában a szanalási tervek felülvizsgálata, a szanalíhatóság értékelésére irányuló eljárások lefolytatása, az MREL-követelmények felülvizsgálata, valamint teljesítésük ellenőrzése állt mind a belföldi székhelyű intézmények, mind a határon átnyúló csoportok esetén, csoportszintű és leányvállalatokért felelős szanalási hatóságként egyaránt.

Az MNB az év folyamán nagy hangsúlyt fektetett az egyes szanalási eszközök gyakorlati alkalmazásának kidolgozására. Emellett több szanalási vonatkozású szakmapolitikai dokumentumot tett közzé az intézmények szanalási tervezéssel összefüggő kötelezettségeinek elősegítése céljából.

Az MNB a Szanalási Alap tagintézményei számára kiszámította a 2024. évi rendszeres éves díjakat, részt vett a Szanalási Alap és az Országos Betétbiztosítási Alap igazgatótanácsának munkájában, valamint eleget tett az MSZVK Zrt. mint szanalási vagyonkezelő tulajdonosi jogainak gyakorlásából eredő feladatainak.

Az MNB 2024-ben is folytatta a hazai elektronikus fizetési módok fejlesztését, valamint továbbra is nagy hangsúlyt fektetett a pénzforgalmi infrastruktúrák megbízható és biztonságos működésének felügyezésére, ahogy a pénzforgalmi szolgáltatók ellenőrzésére is. A fejlesztések eredményeképpen 2024 szeptemberétől minden ügyfél mobilbanki alkalmazásában automatikusan elérhetővé vált az Azonnali Fizetésre épülő új mobilfizetési megoldás, a qvik. A qvik-fizetés magában foglalja a QR-kódos, NFC-s és deeplink alapú fizetési megoldásokat, valamint a fizetési kérelemre válaszul indított azonnali átutalásokat is. Ezek a szolgáltatások a fogyasztók számára ingyenes átutalásokat biztosítanak. Pénzforgalmi szabályozási tevékenysége keretében az MNB módosította a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendeletet, amellyel pontosításra kerültek

az azonnali átutalás egységes arculati elemeire vonatkozó előírások, valamint technikai pontosításokra került sor a belső körű azonnali átutalások jóváírására, valamint az egységes adatbeviteli megoldással kezdeményezett azonnali átutalás teljesüléséről vagy visszautasításáról szóló tájékoztatás megküldésére vonatkozó szabályokban.

Az ugrásszerűen megnövekedett visszaélések számának visszaszorítása érdekében a jegybank és a Giro Zrt. szoros együttműködésében megindult a Központi Visszaélésszűrő Rendszer megvalósítása, amely 2025. július 1-től mesterséges intelligencia segítségével, valós időben értékeli majd a hitelintézetek részére a tranzakciók csalási kockázatait. Emellett az MNB a pénzforgalmi ellenőrzések során is vizsgálta a szolgáltatók által alkalmazott, a visszaélések megfékezésére kialakított rendszerek hatékonyságát.

A jegybank a magyar soros EU-elnökség időszaka alatt fontos szerepet vállalt a belső pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló rendelet (PSR), a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és elektronikuspénz-szolgáltatásokról szóló irányelv (PSD3), továbbá a szintén előkészítési szakaszban lévő, a digitális euro létrehozásáról szóló rendelet jogalkotási munkálataiban.

Az MNB 2024-ben is több hitelintézetnél folytatott le pénzforgalmi hatósági ellenőrzési eljárást, amelyek során a vizsgálatok az időközben hatályba lépő jogszabályok és MNB ajánlások egyes előírásai teljesítésének ellenőrzésére is kiterjedtek. Az eljárások során megállapított jogsértések típusai széles spektrumon mozogtak. Az év folyamán hét ellenőrzési eljárás került lezárásra, két esetben az intézkedések előírása mellett összesen 278 millió forint összegű bírság is kiszabásra került.

Az MNB fontosnak tartja a fogyasztók és a pénzforgalmi szereplők folyamatos tájékoztatását az aktuális fejleményekről. Ezért júniusban publikálta a 2024-es Fizetési rendszer jelentést, amely bemutatja a hazai pénzforgalmat érintő főbb folyamatokat, valamint a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerek működését. Az online pénztárgép (OPG) adatbázist felhasználva elkészült „Az elektronikus tranzakciók aránya és annak változása a fizikai vásárlásoknál” témában egy cikksorozat első két része, amelyek 2024 első negyedévében jelentek meg. 2024 júliusában sor került egy szakmai cikk publikálására is a pénzforgalmi szolgáltatások árazásáról, amelyben az MNB a jelenlegi banki árazási struktúra problémáira és a folyamatos díjemelések lehetséges negatív hatásaira hívta fel a figyelmet.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1114 rendelete (2023. május 31.) a kriptoeszközök piacairól

Az MNB 2019-ben hirdette meg Zöld Programját, amelyben a pénzügyi rendszer környezeti kockázatokkal szembeni ellenálló képességének javítása mellett a hazai zöld finanszírozási környezet ösztönzését tűzte ki célul. A Zöld Program első öt évében az MNB számos, úttörő, nemzetközileg is kimagasló eredményt ért el a pénzügyi szektor zöldítésének ösztönzése, a prudenciális felügyelés környezeti kockázati szempontú fejlesztése és saját működésének zöldítése terén.

Az MNB 2019-ben indított Zöld Programjában az operatív működést érintő célkitűzések elérését középtávú környezetvédelmi stratégiák támogatják, amelyek 3 évente felülvizsgálatra, aktualizálásra kerülnek. 2023-ban, a stratégia felülvizsgálatra került, a 2023–2025 közötti időszakra vonatkozóan az MNB az operatív működéshez kapcsolódó karbonlábnyomának további csökkentésére tett vállalat, 2025. év végére 75 százalékos csökkentést tűzött ki célul². Az MNB vállalta továbbá, hogy a 2023–2025-ös stratégiai időhorizonton is fenntartja a karbonsemleges működést, amit további, tényleges karbonlábnyom-csökkentés mellett a fennmaradó rész ellentételezésével kíván megvalósítani.

Az MNB a felnőtt lakosság pénzügyi tudatosságának fejlesztése érdekében – kapcsolódva az MNB pénzügyi stabilitási és pénzügyi fogyasztóvédelmi céljaihoz – működteti Pénzügyi Navigátor elnevezésű komplex tájékoztató rendszerét, melynek célja, hogy számos csatornán keresztül a lakosság

széles körének adjon hiteles és közérthető tájékoztatást a pénzügyi döntések során mérlegelendő szempontokról és kockázatokról.

Az interaktív élményeket nyújtó Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközpont 2022. márciusi megnyitása óta telt házzal működik, 2024. év végéig több mint 300 ezer látogatót fogadott. Az intézmény a pénzhez kötődő sokrétű ismeretanyagot nem a hagyományos múzeumi keretek között, hanem a játékok és személyes élmények nyelvén adja át a látogatóknak. A kiállítás az újszerű szemléletnek köszönhetően nemcsak információkat közvetít a pénzről, hanem ahhoz is hozzájárul, hogy a vendégek saját maguk, közvetlen tapasztalatok révén jussanak el egy-egy felismeréshez.

Az MNB 2024-ben is fontos feladatának tartotta a jegybank tevékenységének, eredményeinek, jelentéseinek és javaslatainak folyamatos és transzparens bemutatását. A teljes körű tájékoztatás és a szakmai munkáról szóló információközlés érdekében az MNB 38 sajtótájékoztatót tartott és 263 sajtóközleményt tett közzé, valamint 19 konferenciát és nagyobb eseményt szervezett és közvetített élőben YouTube csatornáján. Emellett az év során 118 szakmai cikket publikált jellemzően online gazdasági portálokon és saját honlapján annak érdekében, hogy az MNB magas színvonalú szakmai munkájának eredményeként létrejött reputációt fenntartsa, a pozitív közvélekedést megerősítse.

² Az MNB az operatív működéséhez kapcsolódó karbonlábnyomának csökkentését a 2019. évi bázis értékhez (6021 tonna) viszonyítva méri.

2. A Magyar Nemzeti Bankról röviden

A társaság cégneve: Magyar Nemzeti Bank

Székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 8-9.

Működési formája: részvénytársaság. A részvénytársaság elnevezést – és erre tekintettel a működési forma (zártkörűen működő részvénytársaság) megjelölését, illetve annak rövidítését (Zrt.) – a Magyar Nemzeti Bank cégnevében nem kell feltüntetni.

Alapítás éve: 1924.

Tulajdonosa (részvényese): a magyar állam – képviseli: az államháztartásért felelős miniszter

Tevékenységi köre: a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvényben (a továbbiakban: MNBtv.) meghatározott

Jegyzett tőkéje: 10 milliárd forint.

2.1. AZ MNB CÉLJA, ALAPVETŐ ÉS EGYÉB FELADATAI

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB, jegybank) speciális részvénytársasági formában működő jogi személy, tevékenységét az MNBtv.-ben meghatározott körben végzi.

Az MNB elsődleges céljairól, alapvető és egyéb feladatairól, valamint intézményi, működési, személyi és pénzügyi függetlenségéről, továbbá a működéséről rendelkező MNBtv. – az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkével összhangban – deklarálja, hogy az MNB elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. A jegybank e cél veszélyeztetése nélkül támogatja a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartását, ellenálló képességének növelését, a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulásának biztosítását és a rendelkezésére álló eszközökkel a Kormány gazdaság-, valamint a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos politikáját.

Az MNBtv. – az Európai Unió működéséről szóló szerződés 130. cikkével összhangban – a jegybank függetlenségét is rögzíti. A jegybanki függetlenség alapján az MNB, valamint szerveinek tagjai az MNBtv.-ben foglalt feladataik végrehajtása és kötelességeik teljesítése során függetlenek, nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasításokat

a Kormánytól, az Európai Központi Bank (EKB) és – KBER tagságból, a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszeréből eredő tagságból származó feladatok kivételével – az Európai Unió intézményeitől, szerveitől és hivatalaitól, a tagállamok kormányaitól vagy bármilyen más szervezettől, illetve politikai párttól. A Kormány vagy bármilyen más szervezet köteles tiszteletben tartani ezt az elvet, és nem kísérelheti meg az MNB, valamint szervei tagjainak befolyásolását feladataik ellátása során.

Az MNB alapvető feladatai a következők:

- meghatározza és megvalósítja a monetáris politikát;
- kizárólagos jogosultként törvényes fizetőeszköznek minősülő bankjegyet és érmét bocsát ki, ideértve az emlékbankjegyet és emlékérmét is;
- kizárólagos jogosultként a magyar gazdaság külső stabilitásának megőrzése érdekében hivatalos deviza- és aranytartalékokat képez és kezeli azt;
- kizárólagos jogosultként a devizatartalék kezelésével és az árfolyam-politika végrehajtásával kapcsolatban devizaműveleteket végez;
- kizárólagos jogosultként felvigyázza a fizetési és elszámolási, és értékpapír-elszámolási rendszereket, ennek keretében felvigyázza a rendszer, valamint a központi szerződő fél tevékenységét végző szervezet tevékenységét e rendszerek biztonságos és hatékony működése, a pénzforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében és e jogkörében, valamint a jogalkotási jogkörében részt vesz a fizetési és elszámolási, valamint az értékpapír-elszámolási rendszerek kialakításában;
- a feladatai ellátásához és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez fűzött, a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányáról szóló (4.) Jegyzőkönyv 5. cikkében meghatározott, az Európai Központi Bankkal szemben fennálló statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez szükséges statisztikai információkat gyűjt és hoz nyilvánosságra;
- kialakítja a pénzügyi közvetítőrendszer ellenálló képességének növelését, valamint a pénzügyi közvetítőrendszernek a gazdasági növekedéshez való fenntartható

hozzájárulásának biztosítását célzó makroprudenciális politikát. Ennek érdekében az MNB-ben meghatározott keretek között feltárja a pénzügyi közvetítőrendszer egészét fenyegető üzleti és gazdasági kockázatokat, elősegíti a rendszerszintű kockázatok kialakulásának megelőzését, valamint a már kialakult rendszerszintű kockázatok csökkentését vagy megszüntetését, továbbá hitelpiaci zavar esetén a hitelezés ösztönzésével, túlzott hitelkiáramlás esetén annak visszafogásával járul hozzá a közvetítőrendszer gazdaságfinanszírozó funkciójának kiegyensúlyozott megvalósulásához.

Az MNB alapvető feladatain túli feladatai a következők:

- szanálási hatóságként jár el;
- kizárólagosan ellátja a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét
- a) a pénzügyi közvetítőrendszer zavartalan, átlátható és hatékony működésének biztosítása,
- b) a pénzügyi közvetítőrendszer részét képező személyek és szervezetek prudens működésének elősegítése, a tulajdonosok gondos joggyakorlásának felügyelete,
- c) az egyes pénzügyi szervezeteket, illetve a pénzügyi szervezetek egyes szektorait fenyegető, nemkívánatos üzleti és gazdasági kockázatok feltárása, a már kialakult egyedi vagy szektorális kockázatok csökkentése vagy megszüntetése, illetve az egyes pénzügyi szervezetek prudens működésének biztosítása érdekében megelőző intézkedések alkalmazása,
- d) a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevők érdekeinek védelme, a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítése céljából;
- ellátja a fogyasztó- és a pénzügyi közvetítőrendszer szervezetei között létrejött – szolgáltatás igénybevételére vonatkozó – jogviszony létrejöttével és teljesítésével kapcsolatos vitás ügy bírósági eljáráson kívüli rendezését a Pénzügyi Békéltető Testület útján.

Az MNB számára ezeken túl törvény, valamint a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletéhez kapcsolódóan törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály állapíthat meg feladatot, amelynek összhangban kell állnia az MNB-nek az MNBtv.-ben meghatározott alapvető feladataival és felölősségével.

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Stabilitási törvény) értelmében az MNB elnöke a Költségvetési Tanács (KT) tagja, így az MNB-ben

rendelkezésre álló információ és szakmai tudás támogatja a KT munkáját. Az MNB a KT Stabilitási törvényben meghatározott feladataihoz háttérelemzéseket készít, amelyeket a KT rendelkezésére bocsát.

2.2. AZ MNB SZERVEI, VEZETŐI

Az MNB egyszemélyes részvénytársasági formában működő jogi személy. A részvénytársaságokra vonatkozó általános szabályokat, a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit az MNB tekintetében az MNBtv.-ben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A magyar államot mint részvénytulajdonost az államháztartásért felelős miniszter képviseli. Az MNB-ben közgyűlés nem működik.

A **részvényes** részvényesi határozattal jogosult dönteni az alapító okirat megállapításáról és módosításáról, a könyvvizsgáló megbízásáról, visszahívásáról és díjazásának megállapításáról.

Az MNB elnökének, alelnökeinek, a Monetáris Tanács további tagjainak, továbbá a felügyelőbizottság tagjainak díjazását, szemben más részvénytársaságokkal – a függetlenség garanciájaként – nem a részvényes, hanem az MNBtv. határozza meg.

Ugyancsak az MNBtv. határozza meg az MNB szerveit, úgy mint a Monetáris Tanács, a Pénzügyi Stabilitási Tanács, az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság.

Az MNB legfőbb döntéshozó szerve a **Monetáris Tanács**.

A Monetáris Tanács hatáskörébe tartozik:

- a monetáris politikával, a törvényes fizetőeszköz kibocsátásával, a deviza- és aranytartalék képzésével, kezelésével, a devizatartalék kezelése és az árfolyam-politika végrehajtása keretében a devizaműveletek végzésével, valamint a statisztikai feladatokkal kapcsolatos stratégiai döntés, ennek keretében különösen a tartalékráta és a tartalék után fizetendő kamat mértékéről való döntés, az árfolyamrendszerrel kapcsolatos döntés, az alapkamat mértékének meghatározása;
- a makroprudenciális feladatokkal, a felvigyázással, a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével, valamint a szanálási hatóságként való eljárással kapcsolatban azon stratégiai keretokról való döntés, amely keretek között a Pénzügyi Stabilitási Tanács hoz döntést;
- az ügyrendjének megállapítása;

- döntés minden olyan további kérdésben, amit törvény a Monetáris Tanács kizárólagos hatáskörébe utal.

A Monetáris Tanács tagjai: az MNB elnöke mint a Monetáris Tanács elnöke, az MNB alelnökei, továbbá az Országgyűlés által hat évre választott tagok. A Monetáris Tanács legalább öt, legfeljebb kilenc tagból áll.

A Monetáris Tanács évente – az évi első ülésen – az MNB alelnökei közül elnökhelyettest választ, aki az elnököt – rendelet kiadása kivételével – akadályoztatása esetén helyettesíti. A Monetáris Tanács 2024-ben Virág Barnabás alelnököt választotta meg elnökhelyettesnek.

A Monetáris Tanács tagjai 2024-ben:

- Dr. Matolcsy György, 2013. március 4-től az MNB elnöke, egyben a Monetáris Tanács elnöke, kinevezve újra 2019. március 4-től;
- Dr. Patai Mihály, alelnök 2019. április 22-től;
- Dr. Kandrás Csaba, alelnök 2019. október 2-től;
- Virág Barnabás, alelnök 2020. június 22-től;
- Dr. Gottfried Péter, 2021. január 1-től;
- Dr. Kardkovács Kolos, újraválasztva 2022. szeptember 13-tól;
- Pleschinger Gyula, újraválasztva 2019. március 5-től;
- Dr. Búza Éva, 2023. április 6-tól;
- Kovács Zoltán, 2023. március 27-től.

A **Pénzügyi Stabilitási Tanács** az MNB hatáskörébe tartozó ügyek közül a Monetáris Tanács által meghatározott stratégiai keretek között az MNB nevében jár el a felvigyázással, a makroprudenciális és a szanalási hatósági feladatokkal, valamint a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos döntéshozatal során.

A Pénzügyi Stabilitási Tanács ezen hatáskörében

- a pénzügyi közvetítőrendszer egészének stabilitása érdekében folyamatosan figyelemmel kíséri a pénzügyi közvetítőrendszer egészének, illetve a pénzügyi piacoknak a stabilitását;
- számba veszi a pénzügyi közvetítőrendszer egészét veszélyeztető kockázati tényezőket;
- elemzi azokat az intézmény- vagy terméktípushoz, ezek gyors elterjedéséhez kapcsolódó kockázatokat, amelyek veszélyt jelenthetnek a pénzügyi közvetítőrendszer egészére nézve;
- nyomon követi a nemzetközi és az európai piacokon zajló fejleményeket és a pénzügyi közvetítőrendszer egészének stabilitását veszélyeztető kockázatokat, és a Monetáris

Tanács által meghatározott stratégiai keretek között dönt a szükséges intézkedésekről;

- megtárgyalja a pénzügyi közvetítőrendszer egészét érintő stratégiai, szabályozási, kockázati kérdéseket és szükség esetén állást foglal;
- a pénzügyi közvetítőrendszer egészének stabilitását fenyegető helyzetben értékeli a rendszerkockázatokat, dönt az azok csökkentése vagy megszüntetése érdekében szükséges intézkedésekről;
- szükség szerint napirendre tűzi az Európai Rendszerkockázati Testületnek a pénzügyi közvetítőrendszer egésze szempontjából releváns ajánlásait, állásfoglalásait, kockázati figyelmeztetéseit;
- szükség szerint megtárgyalja az Európai Felügyeleti Hatóságok által kiadott ajánlásokat, határozatokat, ideértve az európai pénzügyi rendszer stabilitásának komoly veszélyeztetettsége esetén a nemzeti felügyeleti hatóságoknak címzett, egyedi intézkedések megtételére felszólító határozatokat is, valamint állást foglal az azokból származó feladatokról;
- az MNB jogalkalmazási gyakorlatának alapjait ismertető, az MNB által felügyelt személyekre és szervezetekre nézve kötelező erővel nem rendelkező ajánlást ad ki;
- évente meghatározza az MNB ellenőrzési tevékenységének kiemelt célterületeit;
- döntést hoz az MNB szanalási feladatkörének gyakorlása keretében a szanalást elrendelő, valamint szanalási intézkedést alkalmazó határozatok tekintetében, valamint a Magyar Nemzeti Bank egyes hatósági döntéseivel kapcsolatos hatáskörgyakorlás, valamint a hatáskör gyakorlója helyettesítésének, kizárásának részletes szabályairól szóló MNB rendelet szerint a szanalási feladatkör gyakorlásával kapcsolatos hatósági eljárásokban;
- döntést hoz az MNBtv. 39–41. §-ban meghatározott törvények, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusai hatálya alá tartozó személyek és szervezetek, valamint tevékenységek feletti felügyelet gyakorlásával kapcsolatos hatósági eljárásokban a Magyar Nemzeti Bank egyes hatósági döntéseivel kapcsolatos hatáskörgyakorlás, valamint a hatáskör gyakorlója helyettesítésének, kizárásának részletes szabályairól szóló MNB rendelet szerint;
- döntést hoz az MNB egyes hatósági döntéseivel kapcsolatos hatáskörgyakorlás, valamint a hatáskör gyakorlója

helyettesítésének, kizárásának részletes szabályairól szóló MNB rendelet szerint a makroprudenciális feladatkör gyakorlásával kapcsolatos hatósági eljárásokban.

A Pénzügyi Stabilitási Tanács tagjai:

- az MNB elnöke, elnökként,
- az MNB alelnökei,
- az MNB elnöke által kijelölt vezetőkként az engedélyezésért és jogérvényesítésért; a digitalizációért és a FinTech szektor fejlesztéséért; a jegybanki eszköztárért, pénzügyi stabilitásért és devizatartalék-kezelésért; valamint a pénzpiaci szervezetek prudenciális és fogyasztóvédelmi felügyeletéért felelős ügyvezető igazgatók és
- a főigazgató.

Az MNBtv. alapján a Monetáris Tanács és a Pénzügyi Stabilitási Tanács döntéseinek végrehajtásáért, valamint az MNB működésének irányításáért az **igazgatóság** felel.

Az igazgatóság hatáskörébe tartozik többek között:

- a Monetáris Tanács és a Pénzügyi Stabilitási Tanács által hozott döntések végrehajtásának irányítása;
- az MNB számviteli beszámolójának megállapítása, az MNBtv. 166. § (1a) bekezdése szerinti osztalék fizetéséről való döntés meghozatala, továbbá az MNB saját tőkéjének az előző év végi, előzetes mértékéről és annak várható alakulásáról szóló, évenkénti előrejelzés tervezetének jóváhagyása;
- az üzletvezetésről és az MNB vagyoni helyzetéről szóló, a részvényesnek küldendő jelentés tervezetének jóváhagyása;
- az MNB szervezetével és belső irányításával összefüggő kérdések jóváhagyása;
- az MNB működésével, illetve feladatainak ellátásával kapcsolatos szakmai tervek és programok – ideértve a fejlesztési és működési költségtervet is – jóváhagyása;
- a felügyelőbizottság hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az MNB belső ellenőrzési szervezetének irányítása, valamint a belső ellenőrzés tapasztalatainak és tervének megtárgyalása;
- a munkaviszonyból származó jogokkal és kötelezettségekkel, ezek gyakorlásának, illetve teljesítésének módjával,

az ezzel kapcsolatos eljárás rendjével összefüggő kollektív szerződés-módosítás és

- a számlavezetési és egyéb pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatások, továbbá befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő egyes szolgáltatások végzésére vonatkozó jegybanki jogosultságokkal kapcsolatos döntések meghozatala.

Az MNB ügyvezető szerveként működő igazgatóság tagjai: az MNB elnöke, mint az igazgatóság elnöke és az MNB alelnökei.

A Monetáris Tanács, a Pénzügyi Stabilitási Tanács és az igazgatóság feladataira, működésének rendjére vonatkozó rendelkezéseket az MNBtv., az MNB alapító okirata, szervezeti és működési szabályzata, illetve az e testületek által megalkotott ügyrendek tartalmazzák.

Az MNB **könyvvizsgálója** legfeljebb 5 évre kaphat megbízást, megbízásáról és visszahívásáról, valamint díjazásának megállapításáról a részvényes részvényesi határozattal dönt. Az MNB könyvvizsgálójának megbízását, illetve visszahívásának kezdeményezését megelőzően az MNB elnöke kikéri az Állami Számvevőszék elnökének véleményét.

Az MNB ellenőrzését a részvényes által megbízott könyvvizsgálón kívül az Állami Számvevőszék és a felügyelőbizottság végzi.

Az **Állami Számvevőszéknek** az MNB feletti ellenőrzési jogköréről az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény rendelkezik. Az Állami Számvevőszék ellenőrzi az MNB gazdálkodását és az MNB alapvető feladatai körébe nem tartozó tevékenységét. E körben az Állami Számvevőszék azt ellenőrzi, hogy az MNB a jogszabályoknak, alapító okiratának megfelelően működik-e.

A **felügyelőbizottság** az MNBtv. alapján az MNB folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének szerve. A felügyelőbizottságnak az MNBtv.-ben meghatározott ellenőrzési hatásköre nem terjed ki az MNB alapvető feladataira, a szanálási hatósággént való eljárásra, valamint a pénzügyi közvetítőrendszer felügyelete körében végzett tevékenységére és mindezeknek az MNB eredményére gyakorolt hatására. Ennek megfelelően a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti beszámolóval összefüggésben előírt jelentését is e korlátozásoknak megfelelően készíti el.

A felügyelőbizottság MNBtv.-ben meghatározott tagjai: az Országgyűlés által választott elnök, az Országgyűlés által választott további három tag, valamint az államháztartásért felelős miniszter képviselője és az államháztartásért felelős miniszter által megbízott szakértő. A felügyelőbizottság

A Magyar Nemzeti Bank Igazgatóságának és Monetáris Tanácsának tagjai

Dr. Matolcsy György
elnök,
a Monetáris Tanács elnöke

Dr. Kandrás Csaba
alelnök,
a Monetáris Tanács tagja

Dr. Patai Mihály
alelnök,
a Monetáris Tanács tagja

Virág Barnabás
alelnök,
a Monetáris Tanács elnökhelyettese

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsának tagjai

Dr. Búza Éva
a Monetáris Tanács tagja

Dr. Gottfried Péter
a Monetáris Tanács tagja

Dr. Kardkovács Kolos
a Monetáris Tanács tagja

Kovács Zoltán
a Monetáris Tanács tagja

Pleschinger Gyula
a Monetáris Tanács tagja

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottságának tagjai

Balról jobbra: Asztalos Viktor József, Banai Péter Benő, dr. Papcsák Ferenc, dr. Szényei Gábor András, Madarász László, dr. Nyikos László

Országgyűlés által választott elnökét az Országgyűlés kormánypárti képviselőcsoportjai, az Országgyűlés által választott további tagokat az országgyűlési képviselőcsoportok jelölik.

A felügyelőbizottság tagjai 2024-ben:

- Dr. Papcsák Ferenc, elnök,
- Madarász László,
- Dr. Nyikos László,
- Dr. Szényei Gábor András,
- Banai Péter Benő, valamint
- Asztalos Viktor József.

2.3. AZ MNB SZERVEZETE

Az MNB szervezeti felépítésének alapját a 2013. július 1-jei, illetve az integrált szervezet tekintetében 2013. október 1-jei hatállyal bevezetett működési és működésirányítási rend képezi. A munkaszervezet felépítése az azóta eltelt időben ugyan több alkalommal is változott, azonban ezek

a változások a 2013-ban kialakított szervezeti struktúrát alapjaiban nem módosították.

Az MNB jogszabályban meghatározott, valamint működéséhez kapcsolódó feladatainak ellátását az igazgatóság tagjain túl a főigazgató, valamint a döntések legmagasabb szintű végrehajtóiként az ügyvezető igazgatók irányítják és felügyelik.

2024. év során az MNB szervezeti felépítésének módosítására az elnök, a monetáris politikáért, pénzügyi stabilitásért és nemzetközi kapcsolatokért felelős alelnök, a pénzügyi szervezetek felügyeletéért és fogyasztóvédelemért felelős alelnök, a digitalizációért és hitelösztönzésért felelős alelnök, továbbá a főigazgató által irányított területeket illetően került sor. A módosítások célja elsődlegesen a hatékonyság növelése volt.

A szervezeti változások eredményeként kialakult, a munkaszervezet 2024. december 31-én hatályos felépítését a **szervezeti ábra** szemlélteti.

2.4. AZ MNB MINT A KÖZPONTI BANKOK EURÓPAI RENDSZERÉNEK TAGJA

Magyarország európai uniós csatlakozása az MNB számára a Központi Bankok Európai Rendszeréhez (KBER) történő csatlakozást is jelentette. A KBER az 1998 júniusában létrehozott, frankfurti székhelyű EKB és az EU-s tagállamok nemzeti jegybankjaiból áll, irányító testületei az Igazgatóság és a Kormányzótanács, utóbbit az EKB igazgatóságának tagjai, valamint az euroövezeti tagállamok jegybankelnökei alkotják. Az EKB harmadik döntéshozó szerve az Eurorendszer és az euroövezeten kívüli tagállamok jegybankjai közötti intézményes kapcsolatot biztosító Általános Tanács. A negyedévente ülésező testület tagja az EKB elnöke, alelnöke, valamint az EU valamennyi tagországának első számú jegybanki vezetője. Az Általános Tanács elsődleges feladata az euroövezeti csatlakozás előkészületeivel kapcsolatos tanácsadás, az EKB-s konvergenciajelentések elfogadása és az ERM-II működésének nyomonkövetése. E tevékenysége keretében értékeli az ERM-II-ben részt vevő, euroövezeten kívüli fizetőeszközök és az euro bilaterális árfolyamának fenntarthatóságát, továbbá fórumot biztosít a monetáris és az árfolyampolitika összehangolására, valamint az ERM-II intervenció és finanszírozási mechanizmusának kezelésére. Az Általános Tanács emellett közreműködik annak ellenőrzésében, hogy az uniós jegybankok és az EKB tiszteletben tartják-e a költségvetés monetáris finanszírozására, valamint az állami szektor pénzügyi intézményekhez történő privilegiált hozzáférése vonatkozó tilalmat. Ezen felül részt vállal az EKB tanácsadói funkciójának betöltésében, illetve a statisztikai adatok gyűjtésében, és ki kell kérni véleményét a számviteli és pénzügyi adatszolgáltatás szabályainak változásával, az EKB tőkejegyzési kulcsának megállapításával kapcsolatos kérdésekben is. Az Általános Tanács mandátuma akkor szűnik majd meg, ha valamennyi uniós tagállam bevezette az eurót.

A KBER-tagok és az euroövezeti jegybankok száma 2024-ben nem változott.

A KBER-tagok egyben az EKB tulajdonosai is, a tulajdoni arányokat az egyes tagállamok EU-s GDP-ből való részese-de, valamint az EU teljes lakosságához viszonyított aránya

szerint (az Európai Bizottság által összeállított statisztikai adatok alapján) határozzák meg. Az EKB alaptőkéje 2013. július 1-je óta 10,825 milliárd euro.

2024-ben az EKB alaptőkéjének 82 százalékát az euroövezeti jegybankok jegyezték, az alaptőke fennmaradó 18 százaléka pedig az euroövezeten kívüli tagállamok jegybankjai között oszlott meg. Ez utóbbi jegybankoknak tőkerészesedésük előre meghatározott, minimális hányadának befizetésével kell hozzájárulniuk az EKB azon működési költségeihez, amelyek a KBER-tagság kapcsán merülnek fel. A hozzájárulás mértéke 2010. december 29-től a tőkerészesedés 3,75 százalékában került megállapításra (ezt megelőzően 7 százalék volt). A tőkekulcsok kiigazítására a KBER és az EKB Alapokmánya alapján öt évente, valamint abban az esetben kerül sor, amikor megváltozik az EKB tőkéjéhez hozzájáruló nemzeti központi bankok száma. A tőkekulcsok korrigálására legutóbb 2024. január 1-jei hatállyal került sor a rendes, öt évente esedékes felülvizsgálat keretében. A kiigazítás eredményeként az MNB tőkekulcsa 1,5819 százalékra, a befizetett tőkerészesedés összege pedig 6,4 millió euróra emelkedett.

Az EKB döntéshozó szerveinek munkájában fontos szerepet játszanak az úgynevezett KBER-bizottságok, amelyek döntés-előkészítő és koordinációs szerepet töltenek be a különböző jegybanki funkciók szerinti horizontális munkamegosztásban, lefedve a központi banki működés valamennyi területét a monetáris politikától kezdve a kommunikáción át a statisztikai adatszolgáltatásig. Az euroövezeten kívüli tagállamok központi bankjainak szakértői azokon a bizottsági üléseken vannak jelen, ahol a KBER egészét érintő és az Általános Tanács kompetenciájába tartozó kérdések szerepelnek napirenden. A bizottságok előre meghatározott éves ütemterv szerint, átlagosan 4-5 alkalommal üléseznek és tanácskoznak KBER-összetételben a szakterületüket érintő aktuális kérdésekről. (A KBER-bizottságok, valamint az őket támogató további fórumok tevékenységét a 3.14. fejezet mutatja be.)

Az MNB vezetői és illetékes szakértői továbbra is aktívan részt vesznek e bizottságok, illetve a bizottságok által létrehozott munkacsoportok tevékenységében. A KBER-bizottsági munka 2024-ben is hasznos fóruma volt a szakmai munkának és tapasztalatcserének.

3. Beszámoló az MNB 2024. évi tevékenységéről

3.1. MONETÁRIS POLITIKA

Nemzetközi pénzügyi folyamatok

2024-ben a globális növekedési és inflációs kilátásokat a kedvezőtlen európai ipari termelési várakozások, a folytatódó orosz-ukrán háború, a kiélezett geopolitikai helyzet és a globális kereskedelmi viták erősödése határozták meg. Az év során a nemzetközi befektetési hangulatot nagyfokú változékonyság jellemezte. Az időszak első felében a globális befektetési hangulatot elsősorban a meghatározó jegybankok kamatpolitikájával kapcsolatos várakozások, az európai parlamenti választások, valamint a geopolitikai konfliktusokkal kapcsolatos fejlemények befolyásolták. Augusztus elején a globális pénzügyi piacokon átmenetileg számottevő volatilitás alakult ki, főként az amerikai gazdaságra vonatkozó recessziós félelmek, a japán pénzügyi piaci fejlemények, valamint a közel-keleti geopolitikai feszültségek következtében. A pénzügyi piaci környezet átmenetileg jelentősen megugró volatilitása a hazai pénzügyi piacokra is hatást gyakorolt. Az őszi hónapoktól kezdve növekedett a bizonytalanság a geopolitikai fejleményekre, a fejlett gazdaságok makrogazdasági kilátásaira és a globálisan meghatározó jegybankok jövőbeli kamatpályáira vonatkozóan. A növekvő bizonytalanság hatására romló nemzetközi befektetési hangulatban a dollárerősödéssel párhuzamosan erősödött a feltörekvő piacokkal szembeni kockázatkérülés.

Nemzetközi monetáris politikai környezet

A globálisan meghatározó jegybankok az év során elkezdték a kamatcsökkentéseket. A Fed a szeptemberi kamatdöntő ülésén a várakozásoknál nagyobb mértékben, 50 bázisponttal csökkentette az irányadó ráta célsávját. Ezt követően novemberben és decemberben is 25 bázisponttal folytatta a célsáv mérséklését, 4,25–4,50 százalékra. Az Európai Központi Bank (EKB) júniusban kezdte meg a monetáris kondíciók lazítását. Az EKB 4 alkalommal és egyenként 25 bázispontos lépésközzel összesen 100 bázisponttal 3 százalékra mérsékelte az irányadó betéti rátát. A meghatározó jegybankok mérlegfőösszegének fokozatos csökkenése tovább folytatódott 2024 során.

A régiós jegybankok közül a cseh jegybank folytatta a 2023. decemberben megkezdett kamatcsökkentést. Február és június között nagyobb, 50 bázispontos, míg augusztustól kisebb, 25 bázispontos lépésközzel mérsékelte 6,75 százalékról 4 százalékra irányadó rátáját. A lengyel jegybank változatlan 5,75 százalékos szinten tartotta az alapkamatot az év során. A román jegybank júliusban és augusztusban egyaránt 25 bázisponttal csökkentette és az év végére 6,5 százalékra mérsékelte irányadó rátáját.

Belföldi makrogazdasági környezet

A hazai infláció 2023-hoz viszonyítva jelentős mértékben csökkent és az év nagy részében a jegybanki toleranciasávon belül, annak felső részében alakult. A 2023. év elején kezdődő gyors dezinfláció 2024 első negyedévében lassabb ütemben folytatódott. Áprilistól az európai folyamatokhoz hasonlóan hazánkban is enyhén nőtt az áremelkedés üteme, főként az üzemanyagok és a szabályozott árú termékek árdinamikájának bázishatások miatti növekedése következtében. Az infláció a harmadik negyedévben a régiós folyamatokkal összhangban alakult és a negyedév végére a jegybanki célnak megfelelő 3 százalékos szintre csökkent. Ezt megelőzően utoljára 2021. év elején volt az infláció a 3 százalékos jegybanki céllal konzisztens szinten. A fogyasztóiár-index decemberre 4,6 százalékgig növekedett, amit az üzemanyagok és az élelmiszerek gyorsuló áremelkedése magyarázott. A globális nyersanyagár-emelkedés és a forintpiaci mozgások együttes hatása megjelent az importált termékek áraiban. A fogyasztói árak 2024-ben átlagosan 3,7 százalékkal haladták meg az előző évi azonos időszaki értékeket. A maginfláció az év első felében fokozatosan mérséklődött, majd 4 százalék feletti szinten stabilizálódott. Az év során a piaci szolgáltatások inflációja magas színtről lassan csökkent, a szolgáltatások árai éves átlagban 9,6 százalékkal emelkedtek 2024-ben. A Tanács kiemelten nyomon követte a szolgáltató szektor árazási döntéseit.

2024-ben Magyarország gazdasági teljesítménye visszafojtottan alakult. A bruttó hazai termék az első negyedévben 1,1 százalékkal, a második negyedévben 1,5 százalékkal bővült, ugyanakkor a harmadik negyedévben 0,8 százalékkal

csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A negyedik negyedévben a hazai konjunktúra mérsékelt volt, a GDP 0,4 százalékkal bővült éves alapon. Az év során a mezőgazdaság és az ipar teljesítménye jelentősen elmaradt az előző év azonos időszakában regisztrálttól, amit a szolgáltatások hozzáadott értékének bővülése csak részben tudott ellensúlyozni. Az építőipar volumenindexe az első két negyedévben növekedett, ugyanakkor a harmadik negyedévben csökkent. 2024-ben az emelkedő reálbérékkel összhangban főként a háztartások fogyasztása támogatta a gazdaság növekedését. A beruházások esetén jelentős volumencsökkenés volt megfigyelhető, amelyet főként az állami és vállalati beruházások mérséklődése magyarázott. A felmérések alapján a vállalatok fejlesztéseit az infláció hosszú árnyéka, a kereslet hiánya és a bizonytalanság akadályozta. A mérsékelt európai konjunktúra visszafogta a hazai kivitelt. A hazai hitelezési folyamatokat is kettősség jellemezte: a lakossági hitelpiac tovább élénkül, miközben a vállalatok hitelkereslete alacsony volt.

Monetáris politikai intézkedések

A Monetáris Tanács 2024-ben óvatos és türelmes módon folytatta az alapkamat csökkentését, így összesen 425 bázisponttal, 10,75 százalékról 6,5 százalékra mérsékelte az irányadó rátát. A Tanács a beérkező makrogazdasági adatok, az inflációs kilátások és a kockázati környezet alakulása alapján körültekintően és adatvezérelten döntött a kamatcsökkentések mértékéről és időzítéséről. A stabilitásorientált megközelítés mögött az állt, hogy a jegybank a jelenlegi gazdasági körülmények között az árstabilitás és a pénzügyi piaci stabilitás fenntartásával tud a leghatékonyabban hozzájárulni a gazdasági szereplők fokozott óvatosságának oldódásához, egyben a gazdasági növekedés újbóli beindulásához. Az év során a megfelelően szigorú irányultságú monetáris politika pozitív reálkamatot biztosított a pénzügyi piaci stabilitás fenntartása, valamint az inflációs cél tartós elérése érdekében.

2024 első felében az alapkamat csökkentését a folytatódó dezinfláció és a javuló országgazdasági megítélés tette lehetővé. Ugyanakkor a globális és hazai dezinflációt övező kockázatok, a nemzetközi befektetői hangulat változékonysága és a globálisan meghatározó jegybankok kamatpolitikája óvatos és türelmes monetáris politikát indokolt. A Tanács az év első felében minden hónapban csökkentette az alapkamatot, de a lazítás üteme több lépésben lassult. Ennek megfelelően az első negyedévben nagyobb lépésekben csökkent az alapkamat, majd áprilisban a monetáris politika új szakaszba lépett, amelyben a Tanács a korábbinál lassabb, 50 bázispontos ütemben folytatta az alapkamat csökkentését. Júniusban tovább szűkült a monetáris politikai mozgástér, így a kamatcsökkentések üteme 25 bázispont

mérséklődött. Az új szakaszban a Tanács a beérkező adatok alapján hónapról hónapra döntött az alapkamat mértékéről, valamint a döntések során kiemelt figyelemmel követte az inflációs kilátások alakulását, az ország kockázati megítélését, valamint a pénzügyi piaci stabilitást.

Augusztusban a nemzetközi pénzügyi piaci környezet átmenetileg jelentősen megugró volatilitása a hazai pénzügyi piacokra is hatást gyakorolt. A Tanács a monetáris politika stabilitásorientált megközelítésével összhangban 6,75 százalékon tartotta az alapkamatot. Szeptemberben a mérséklődő külső kamatkörnyezet, a kedvező pénzügyi piaci folyamatok és a folytatódó hazai dezinfláció következtében sor kerülhetett az irányadó ráta újabb 25 bázispontos csökkentésére. Ezzel szeptember végére az alapkamat 6,5 százalékra mérséklődött.

A negyedik negyedévben a változó nemzetközi befektetői hangulatban a feltörekvő piacokkal szembeni kockázatkörnyezet erősödése növelte a felfelé mutató kockázatot a hazai inflációra. Az általánosan feszült geopolitikai helyzet kiemelt kockázati tényezőt jelentett. A meghatározó gazdaságok várható kamatpályáival és jövőbeli költségvetési politikáival kapcsolatban fennmaradt a bizonytalanság, a külső kamatkörnyezet a korábbi várakozásoknál szigorúbb maradt. A geopolitikai feszültségek, a változó nemzetközi pénzügyi piaci folyamatok és az inflációs kilátásokat övező kockázatok a kamatcsökkentés szüneteltetését indokolták, így októbertől a Tanács az óvatos és türelmes monetáris politikai megközelítéssel összhangban 6,5 százalékon tartotta az alapkamatot.

A monetáris transzmisszió hatékonyságának biztosítása érdekében az MNB napi rendszerességgel FX-swap tendereket és heti rendszerességgel diszkontkötvény aukciókat tartott. A jegybank számára kulcsfontosságú, hogy a rövid oldali kamatok minden részpiacra és minden időszakban a Monetáris Tanács által meghatározott kamatokkal összhangban alakuljanak. Ennek érdekében az MNB a negyedévek végén hosszabb futamidejű eszközök alkalmazásával is biztosította a pénzügyi piaci folyamatok stabilitását. Az év végi FX-swap tenderek esetében december 20-tól a jegybank a pénzügyi piaci stabilitás fenntartása érdekében 50 bázisponttal magasabb, 6 százalékos implikált kamat mellett hirdette meg az eszközt. Az 50 bázisponttal megemelt kamatú jegybanki swaptenderek és a diszkontkötvény-aukciókon jelentkező erős kereslet hozzájárultak ahhoz, hogy 2024 végén stabilan alakultak a pénzügyi piaci folyamatok.

Inflációs folyamatok 2024-ben

2024-ben beértek az inflációellenes lépések és a globális inflációs hullámot követően a hazai áremelkedés üteme az év nagyobb részében az MNB toleranciasávján belül, annak

felső részében alakult. Éves átlagban az infláció 3,7 százalékos volt. Az áremelkedés mértéke az év nagy részében a 2 és 4 százalék közötti jegybanki toleranciasávon belül tartózkodott, és decembert megelőzően csak júliusban lépett ki abból. 2024 szeptemberében az infláció átmenetileg 3 százalékra mérséklődött, majd ezt követően decemberre 4,6 százalékosra emelkedett. Az év végi növekedést az üzemanyagok és az élelmiszerek gyorsuló áremelkedése magyarázza. A globális nyersanyagár-emelkedés és a forintpiaci mozgások együttes hatása gyorsan megjelent az importált termékek áraiban.

A maginfláció éves összevetésben 2024 májusáig 4,0 százalékosra csökkent, majd az év hátralévő részében 4,1 és 4,8 százalék között mozgott. 2024. tavaszi hónapjaiban a maginfláció esetében a havi áremelkedés az egyes piaci szolgáltatások visszatérítő átárazása miatt magasabban alakult a historikus átlagnál. 2024-ben az éves átlagos maginfláció és az indirekt adóktól szűrt maginfláció egyaránt 4,6 százalékos volt.

A 2024-es infláció a régiós országokban magasabban alakult az európai átlagnál. A régióban Romániában volt a legmagasabb a harmonizált fogyasztóiár-index növekedése (5,9 százalék), hazánkban és Lengyelországban egyaránt 3,7, Szlovákiában 3,1, Csehországban pedig 2,7 százalék volt az áremelkedés átlagos üteme 2024-ben.

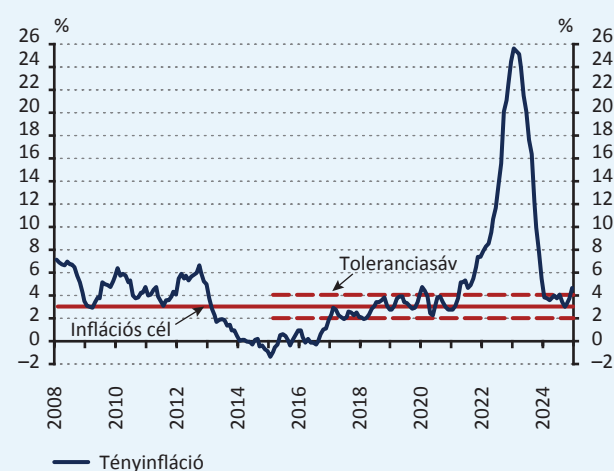
2024-ben a globális inflációs kilátások alakulásában jelentős szerepet játszott az általánosan feszült geopolitikai helyzet. A korábbi évekhez képest mérsékeltebben alakultak a világpiaci energiaárak, ugyanakkor a geopolitikai feszültségek jelentős változékonyságot eredményeztek. A változékonyság

világpiaci olajár a hazai üzemanyagárakra is kifejtette hatását, melyek inflációja a 2024-es év folyamán –11,9 és +9,2 százalék között ingadozott.

A tartósabb inflációs tendenciákat megragadó mutatók csökkentek 2023-hoz képest. Az indirekt adóktól szűrt maginfláció, a feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció, valamint a ritkán változó árú termékek és szolgáltatások inflációja is folyamatosan csökkent 2024. év első felében, majd ezt követően az év hátralévő részében szűk sávban ingadoztak. A feldolgozott élelmiszerek nélkül számított maginfláció átlagosan 5,9 százalékos, a ritkán változó árú termékek inflációja pedig átlagosan 5,8 százalékos alakult 2024-ben.

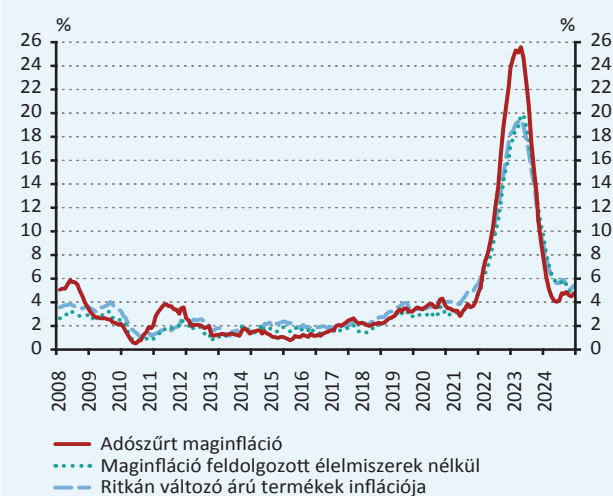
Az élelmiszerek árdinamikája 2024. év első felében mérsékelten alakult, majd az év végére fokozatosan 4,7 százalékosra emelkedett. Éves átlagban a termékkör inflációja 0,4 százalék volt 2024-ben. Az iparcikkek áremelkedési üteme a januári 5,2 százalékról októberig 1,6 százalékra csökkent, éves átlagban 2,3 százalékos alakult. A piaci szolgáltatások esetében az elsősorban a telekommunikációs szektorra és a banki szolgáltatásokra jellemző visszatérítő átárazások következményeképpen az áremelkedés üteme áprilisig kétszámjegyű tartományban alakult, majd ezt követően decemberig fokozatosan 8,2 százalékosra mérséklődött. Világszerte megfigyelhető jelenség, hogy a szolgáltatások deflációja a többi termékcsoporthoz képest lassabb a 2020-as évek inflációs hullámai után. 2024-ben a különböző részletek közül a szolgáltatások inflációja alakult a legmagasabban az Európai Unióban, és hazánkban emelte az infláció mértékét az egyes szolgáltató ágazatokban folytatott visszatérítő árazási gyakorlat.

1. ábra
Az inflációs cél és az infláció alakulása

Forrás: KSH, MNB.

2. ábra
Inflációs alapfolyamatot megragadó mutatók

Forrás: MNB.

1. táblázat**A fogyasztóiár-szint változása és komponensei**

	2022	2023	2024	2024			
				I. n.é.	II. n.é.	III. n.é.	IV. n.é.
Maginfláció	15,7	18,2	4,6	5,2	4,1	4,7	4,5
Feldolgozatlan élelmiszerek	24,3	19,9	1,5	0,2	-1,3	1,4	5,9
Járműüzemanyag és piaci energia	12,2	25,8	0,1	-3,7	5,5	-2,2	0,7
Szabályozott árak	9,5	13,0	2,6	2,2	4,0	2,5	1,5
Fogyasztóiár-index	14,5	17,6	3,7	3,7	3,8	3,5	3,8
Változatlan adótartalmú fogyasztóiár-index	14,4	16,7	3,3	3,2	3,3	3,1	3,4

Megjegyzés: Százalékos változás az előző év azonos időszakához képest. A változatlan adótartalmú árindexnél a KSH az indirektadó-változások technikai hatásával korrigálja a fogyasztóiár-indexet.

Forrás: KSH.

A monetáris politikai eszköztár változásai

A jegybank irányadó monetáris politikai eszköze a kötelező tartalék. A bankrendszeri likviditás elsődleges sterilizációs eszköze a tartalékszámra, amelynek teljes kamatozó részére az MNB alapkamatot fizet.

A hitelintézeteknek 2024. év elejétől egységesen 10 százalékos a tartalékrátájuk, aminek napi és havi szinten is kötelező megfelelniük. A kötelező tartalék kamatmentes része a tartalékalap 2,5 százaléka. A kötelező tartalék havi átlagos adatok alapján történő teljesítésére először a 2024. januári adatok alapján a 2024. márciusi teljesítési időszakban került sor. A tartalékkötelezettség az átmeneti időszak lezárulta után, 2024. márciustól 3900–4000 milliárd forint körül ingadozott bankrendszeri szinten.

A Monetáris Tanács a 2024-es év folyamán több lépésben csökkentette az alapkamatot, illetve ezzel párhuzamosan a kamatfolyosó két szélét. A kamatcsökkentések eredményeként az alapkamat az időszak végére 6,5 százalékra mérséklődött. A kamatfolyosó 200 bázispontos szélessége az időszak folyamán változatlan maradt, így év végén a jegybanki egynapos (overnight) betét kamata 5,5 százalék, az egynapos fedezett (overnight) hitel pedig 7,5 százalék volt.

2024-ben a kötelező tartalékrendszer mellett továbbra is a hetente aukcionált egyhetes futamidejű rendszeres diszkontkötvény és a naponta meghirdetett eurolikviditást nyújtó FX-swap tender támogatta a monetáris transzmissziót. Az MNB eszköztárának egyszerűsítéseként 2024. január végén kivezetésre került a változó kamatozású, legfeljebb 6 hónapos futamidejű betéti eszköz.

Az alkalmazott jegybanki eszközök operatív keretei 2024-ben:

- a kötelező tartalékrendszerben 2024 elejétől a választható ráta megszűnt, így a napi és havi átlagban is teljesítendő kötelező tartalékráta egész évben egységesen 10 százalék volt;
- a túltartalékolásra a jegybank havonta a mindenkori alapkammattal megegyező kamatot számolt el;
- a diszkontkötvény kibocsátási árfolyama továbbra is a mindenkori alapkamathoz igazodott;
- az egynapos (tomnext) futamidejű FX-swap tenderek meghirdetése változatlanul 6 milliárd eurós meghirdetett mennyiség mellett történt;
- a negyedévek végén a jegybank további, a piaci volatilitást csökkentő diszkontkötvény és FX-swap tendereket hirdetett meg.

A jegybanki eszközök igénybevétele

A teljes bankrendszeri forintlikviditás³ havi átlagos értéke az év során 14 096 és 15 365 milliárd forint között alakult, a teljes évet tekintve a likviditás enyhén szűkült. A szűküléshez a készpénzállomány bővülése, a KESZ likviditási hatása, valamint a jegybanki programok, ezen belül is elsősorban a Növekedési Hitelprogram (NHP) keretében nyújtott hitelek amortizációja járult hozzá, míg a jegybanki kamatfizetések bővítették a bankrendszeri likviditást.

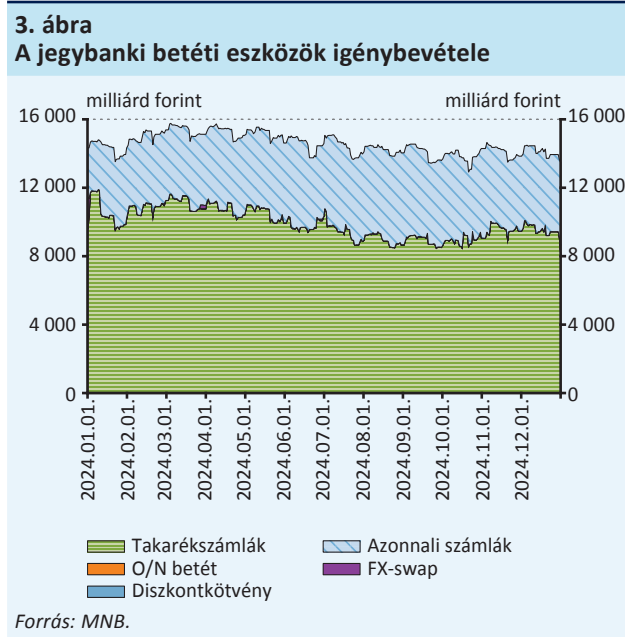
A bankrendszer tartalékkötelezettsége 10 százalékos ráta mellett 2024-ben havi szinten 3846–4023 milliárd forint

³ A teljes bankrendszeri forintlikviditás az elszámolási számlák és azonnali fizetési rendszerhez kapcsolódó számlák egyenlege, az egynapos betét és hitel rendelkezésre állás, január végéig a hosszú betétek, valamint az eurolikviditást nyújtó swapok forint lába és a diszkontkötvények összértéke.

között alakult. Az MNB 2024 márciusától a kötelező tartalék összegét – a korábbi bejelentésnek megfelelően – a banki tartalékköteles források tárgyidőszak utolsó naptári napjára vonatkozó állománya helyett a tárgyidőszakra vonatkozó átlagos állományai alapján határozta meg. A korábbi időszakhoz hasonlóan a tartalékszámán elhelyezett betétállomány minden hónapban – a túltartalékolás alapkamathoz igazodó kamatozása miatt – lényegesen meghaladta a kötelezettség mértékét. A kumulált túltartalékolás mértéke az év folyamán 4971–7218 milliárd forint között alakult, az átlagos havi mértéke 5891 milliárd forintot tett ki.

A bankrendszeri többletlikviditás döntően a hitelintézetek tartalékszámán és a heti rendszerességgel meghirdetett egyhetes futamidejű diszkontkötvényekben került lekötésre. Az időszakban a rendelkezésre állás jellegű eszközök esetében (O/N betét és O/N fedezett hitel) csupán az O/N betét esetében történt egyetlen, 59 milliárd forintos igénybevétel.

Az MNB 2024-ben naponta tartott egynapos (tomnext) futamidejű eurolikviditást nyújtó swaptendereket, az év végi pénzüpi folyamatok simítása érdekében pedig december 18-án egy addicionális kéthetes futamidejű tender meghirdetésére is sor került. A tendereken meghirdetett maximális implikált forintkamat az év folyamán, egészen december 19-ig a mindenkori jegybanksi alapkamat alatt 100 bázisponttal került meghatározásra, azaz megegyezett az O/N betéti kamattal. December 20-tól a maximális implikált forintkamat az alapkamat alatt 50 bázisponttal került meghirdetésre. A meghirdetett mennyiség mindvégig 6 milliárd eurót tett ki. A tendereken összesen 6 alkalommal adtak be ajánlatot a hitelintézetek, a banki ajánlatok jellemzően hónap, illetve negyedév végén átnyúló időszakokra összpontosultak. Az MNB a korábbi gyakorlatának megfelelően a beérkező összes ajánlatot elfogadta, ami időrendben – csak a beadott ajánlattal rendelkező tendereket figyelembe véve – január 30-án 180 millió eurót (70 milliárd forintot), február 27-én

50 millió eurót (19 milliárd forintot), február 28-án 300 millió eurót (117 milliárd forintot), március 27-én 550 millió eurót (217 milliárd forintot), június 27-én 250 millió eurót (99 milliárd forintot), illetve december 30-án 1395 millió eurót (5739 milliárd forintot) jelentett.

A diszkontkötvény-aukciók heti rendszerességgel kerültek meghirdetésre, egyhetes futamidővel, T+1 napi elszámolással. Az MNB december 20-án – a jegybanksi FX-swap eszközzel párhuzamosan – addicionális kéthetes futamidejű diszkontkötvény-aukciót tartott. Az MNB a kibocsátási árfolyamot a mindenkori jegybanksi alapkamathoz kötötte. Az időszak alatt megtartott 53 tenderen az MNB az összes beadott ajánlatot elfogadta. A tendereken kibocsátott átlagos kötvényállomány 4518 milliárd forintot tett ki. A legnagyobb bankrendszeri igény a 2024. augusztus 28-i aukción volt 5387 milliárd forint elfogadott ajánlattal.

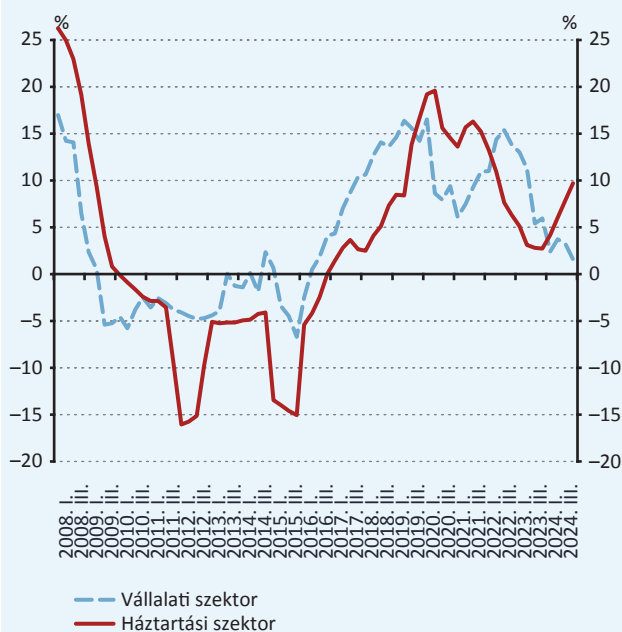
2. táblázat

Diszkontkötvény-aukciókon kibocsátott kötvények állománya (milliárd forintban)

Tender időszak	Tenderek száma	Átlagos beadott ajánlat	Átlagos elfogadott ajánlat
2024. január	5	3814	3814
2024. február	4	4208	4208
2024. március	4	4225	4225
2024. április	5	4528	4528
2024.május	4	4707	4707
2024.június	4	4713	4713
2024. július	5	5113	5113
2024. augusztus	4	5287	5287
2024. szeptember	4	5082	5082
2024. október	5	4962	4962
2024. november	4	4386	4386
2024. december	5	3387	3387
Összesen	53	4518	4518

Forrás: MNB.

4. ábra
A vállalati és a háztartási hitelállomány éves növekedési üteme

Megjegyzés: Hitelintézési szektor.

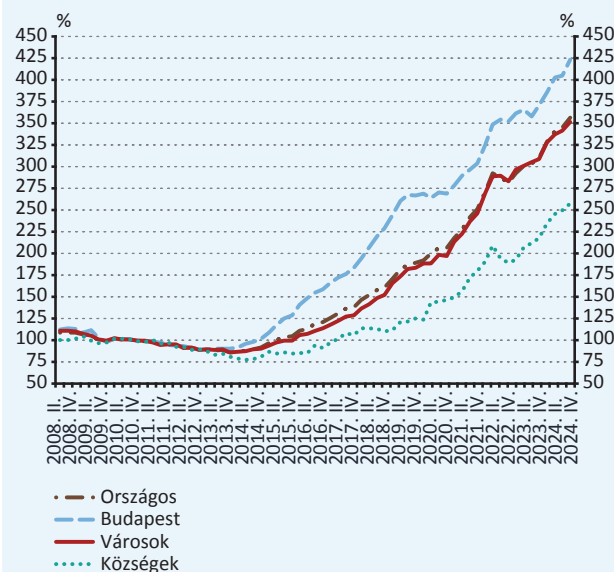
Forrás: MNB.

2024 során folyamatosan gyorsult, így a negyedik negyedévben 15,1 százalékosra ért el az éves nominális lakásár-dinamika, az utolsó negyedévben 3,4 százalékkal nőttek a lakásárak (5. ábra). Településtípusonként vizsgálva Budapesten 14,3 százalékkal, a vidéki városokban 13,8 százalékkal, a községekben 18,4 százalékkal emelkedtek a lakásárak egy év alatt. Reálértételemben országos átlagban 10,9 százalékos ár-emelkedés volt megfigyelhető 2024-ben. Az MNB becslése szerint a lakásárak a makrogazdasági fundamentumok által indokolt szintet 14,3 százalékkal haladták meg 2024. negyedik negyedévben. A túlértékeltség éves összevetésben érdemben nem változott, negyedéves alapon azonban 1,8 százalékponttal emelkedett.

2024-ben 13,3 ezret tett ki az átadott új lakások száma, ami éves összevetésben 29 százalékos csökkenést jelent. A fővárosban 12 százalékkal csökkent a kiadott új építési engedélyek száma, míg vidéken stagnálás volt tapasztalható. 2024 során az MNB becslése szerint a magánszemélyek országosan 153 ezer lakáspiaci tranzakciót kötöttek, amelyből 40 ezer a fővárosban jött létre, ami 2023-hoz képest rendre 29 százalékos, illetve 51 százalékos növekményt jelent. 2024-ben a hitelfelvétellel megvalósuló tranzakciók az adásvételek mintegy 35 százalékát tették ki. Az újonnan kibocsátott lakáshitelek átlagos jövedelemarányos törlesztőrészlet mutatója (JTM) 2024 negyedik negyedévében 35,1 százalékosra ért el (év/év 1,8 százalékponttal nőtt), átlagos

hitelfedezeti mutatója (HFM) pedig 58,7 százalékosra ért ki. Ez utóbbi mintegy 6 százalékpontos emelkedést jelent éves alapon, amihez a fiatal elsőlakás-vásárlókra vonatkozó HFM-szabályok enyhítése is hozzájárult, ugyanakkor a 40 évesnél idősebb hitelfelvevők körében is 3,5 százalékponttal emelkedett az átlagos HFM.

5. ábra
A nominális MNB-lakásárindex településtípusonként (2010 = 100%)

Forrás: MNB.

A kereskedelmiingatlan-piacon 2024. második negyedév óta a hozamemelkedés megállt, de az év során a várakozásoktól elmaradó GDP-növekedés még nem tudta érdemben támogatni a hazai kereskedelmiingatlan-piaci aktivitást. Előretekintve a GDP gyorsabb ütemű, szélesebb bázisú növekedése enyhítheti a ciklikus kockázatokat, azonban egyes szegmenseknek továbbra is strukturális változásokból eredő kihívásokkal kell megküzdeniük. A budapesti irodapiacon 2024 első három negyedévében 0,7 százalékponttal 14 százalékra, az ipari-logisztikai piacon pedig 1 százalékponttal 9,6 százalékra emelkedett a kihasználatlansági ráta. Ezek a kihasználatlansági szintek történelmi összevetésben nem tekinthetők nagyon magasnak, de az elmúlt negyedévek bérleti keresleti szintjei és az újonnan átadni tervezett területek volumene mellett mindkét szegmensben a mutató további emelkedése várható. 2024 első három negyedévében a hazai kereskedelmiingatlan-piac befektetési forgalma mintegy 213 millió eurót tett ki, ami 35 százalékkal elmarad a 2023. év azonos időszakának – már akkor is alacsony szinten tartózkodó – forgalmától. A hazai folyamatoktól eltérően a KKE régió átlagában már emelkedett a befektetési forgalom. A továbbra is magas (82 százalékos) magyar befektetői

a bankrendszeri sokkellenálló-képesség hosszú távú fenntartása és erősítése érdekében, a terjedő európai gyakorlathoz csatlakozva 2025. július 1-jétől az úgynevezett pozitív neutráls CCyB keretrendszer hazai bevezetéséről és semleges kockázati környezetben 1 százalékos CCyB-ráta elvárásáról döntött. Az intézkedés várható negatív mellékhatások nélküli bevezetését a jelenlegi historikus összevetésben is kiemelkedő banki jövedelmezőség, és ezzel összefüggésben robusztus tőkehelyzet is támogatta. 2024. negyedik negyedében az MNB a keretrendszer hatékonyabb működése érdekében ciklikus kockázatok pontosabb mérése és a ciklikus kockázatok célzó CCyB-ráta minél hatékonyabb meghatározásának támogatása érdekében megújította a ciklikus kockázatokra vonatkozó monitoringrendszerét.

Az MNB 2024. júniusban meghatározta az egyes bankokra vonatkozó intézményspecifikus rendszerkockázati tőkepuffer (SyRB, Systemic Risk Buffer) követelményeket egy éves időtávra. Az alacsony kockázati szintek és a bankok az SyRB újraaktiválásának 2023-as bejelentése óta tett portfólióátváltási intézkedéseinek hatására – a 2024. márciusi mérleg- és tőkeadatok alapján – 2024. július 1-jétől egyetlen bank esetében sem volt szükség effektív tőkepuffer-követelmény előírására.

Az MNB 2024. évi felülvizsgálatában 2023-hoz hasonlóan hét bankcsoportot azonosított rendszerszinten jelentős intézményként (O-SII). A rendszerszintű jelentőséget mérő aktuális pontszámok eloszlása számottevően nem változott. Ennek következtében a jelenleg érvényes, 2024-re végleges értéküket elérő O-SII pufferráták 2025-re vonatkozóan is az intézmények jelentőségével arányosak. A rendszerszinten jelentős bankok tőkehelyzete és kiemelkedő jövedelmezősége továbbra is megfelelő ahhoz, hogy az előírt tőkepufferek fenntartása mellett is kiegyensúlyozottan növekedjenek és ellássák az általuk betöltött kritikus hitelintézeti funkciókat.

2024. január 1-jétől hatályba léptek az elsőlakás-vásárló hitelfelvevőkre vonatkozó kedvezményes adósságfék előírások: az elsőlakás-vásárlók esetében a maximális hitelfedezeti limit a főszabály szerinti 80 százalékról 90 százalékra emelkedett jelzáloghitel és pénzügyi lízing esetén is. A módosítással a fiatal elsőlakás-vásárló ügyfeleknél a lakásvásárláshoz szükséges minimális önerő jelentősen mérséklődhet, lerövidítve az önerő előteremtéséhez szükséges megtakarítási időszakot. Emellett az MNB 2024. októberi döntése alapján 2025. január 1-jétől zöld szempontok is megjelennek az adósságfék szabályozásban: az adósok részére kedvezőbb, 60 százalékos JTM és 90 százalékos HFM-limitek alkalmazása válik lehetővé energetikailag hatékony lakások vásárlását, építését, illetve hatékonyságjavító felújításokat finanszírozó hitelek esetén.

A jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató (JMM) szabályozás vonatkozásában az MNB a deviza jelzáloglevél-kiadások esetében a 2024. október 1-jétől előírányzott zöld elvárás határozatlan időre történő halasztásáról döntött tekintettel a bizonytalan piaci környezetre, a fedezetként bevonható, zöldnek tekinthető hitelállományok továbbra is alacsony arányára és lassú felépülésére, valamint a forrásbevonás és a deviza jelzáloglevél-piacokon való megjelenés adminisztratív nehézségeire.

A külső sérülékenységet célzó makroprudenciális finanszírozási követelmények (DMM, DEM és BFM) esetében az MNB 2024. október 1-jétől egységes, 100 milliárd forintos mérlegfőösszegre vonatkozó *de minimis* küszöb bevezetéséről döntött a piacra lépő, valamint a rendszerkockázatot nem jelentő, kisméretű bankok és fióktelepek támogatása érdekében. A módosítással a limit alatti, szektorszinten elhanyagolható együttes piaci részesedésű intézmények a pénzügyi stabilitási kockázatok növekedése nélkül mentesültek a megfelelési követelmények alól, folyamatos adatszolgáltatási kötelezettség fenntartása mellett.

Az MNB a Center for Latin American Monetary Studies (CEMLA) és az Official Monetary Financial Institutions Forum (OMFIF) szakmai támogatásával két év után, 2024. március 25–26-án ismét megrendezte a pénzügyi stabilitási kérdésekkel foglalkozó, „*Financial Stability Conference: Turbulent times*” című konferenciát a világ számos neves pénzügyi stabilitási szakértőjének részvételével. A konferencia a jelenlegi makrogazdasági turbulenciák pénzügyi rendszerkockázati hatásaira és a jövőben felmerülő kihívásokra fókuszált: a magas infláció és az annak letörését célzó kamatemelésekre, a bankok üzleti modelljét fenyegető kockázatokra, a geopolitikai átrendeződésekre, a digitalizációval és az éghajlatváltozással kapcsolatos pénzügyi kockázatokra; amelyek mindegyike különösen érinti a feltörekvő piacokat.

A jegybank szakértői 2024-ben is figyelemmel kísérték a pénzügyi közvetítőrendszert érintő rendszerkockázati értékeléseket, a nemzetközi szabályozási folyamatokat, és részt vettek a különböző európai intézmények (elsősorban az Európai Rendszerkockázati Testület, ESRB) makroprudenciális politikával foglalkozó munkacsoportjainak munkájában.

Az MNB pénzügyi innovációt és digitalizációt támogató tevékenysége

Az MNB kiemelt figyelemmel kíséri és elemzi a pénzügyi szektor digitalizációját, és a rendelkezésre álló jegybanki eszköztárát alkalmazva támogatja az innovatív megoldások prudens elterjedését a hazai szereplők között, ezáltal ösztönözve a versenyképesség javítását. Az MNB évente átfogóan megvizsgálja mind a hazai bankrendszer, mind a biztosítói

szektor digitalizáltsági szintjét. 2024-ben először a vizsgálat a hazai befektetési szolgáltatók digitalizációs szintjére is kiterjedt. Az MNB az eredményeket a hazai és nemzetközi FinTech szektor elemzésével, valamint a technológiai innovációkhoz szorosan kapcsolódó szabályozói környezet aktuális helyzetének bemutatásával együtt a FinTech és Digitalizációs jelentésében júliusban publikálta.

Az MNB és a Pénziránytű Alapítvány közös kezdeményezésére, a Diákszéf projekt mobilapplikációja aktív felhasználói aktivitás mellett működött 2024-ben. A Diákszéf két rangos díjat is elnyert az év során. A Diákszéf kapcsán kitűzött jegybanki célok – egyrészt az MNB technológiai képességeinek bővítése és a digitális jegybankpénz lehetséges jövőbeli formájának kutatása, másrészt pedig a diákok és családtagjaik pénzügyi ismereteinek gyarapítása, valamint a digitális pénzügyi funkciók használatának megismertetése – teljesülésével, a széles körű nemzetközi elismerést követően 2024 decemberében megkezdődött a projekt tervszerű lezárása. Szintén az MNB digitális jegybankpénzzel kapcsolatos kutatásaihoz kapcsolódóan folytatódott a blokklánc technológia tesztelésére alkalmas Pénzmúzeum applikációhoz kapcsolódó munka. 2024-ben három NFT gyűjtési kampány és nyeménnyjáték zajlott le, miközben az alkalmazás elérhetővé vált angol nyelven is.

A felsőoktatási intézményekkel való együttműködés 2024-ben is sikeres volt az innováció területén. A Budapesti Metropolitan Egyetemmel (METU), a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel (BME) és a Neumann János Egyetemmel (NJE) együttműködésben elindított „Cross-University Startup menedzsment” kurzus első pilot féléve 2024. év közepén zárult le: több mint 70 hallgató végezte el, és a legjobban teljesítő csapatok ötleteik fejlesztéséhez mentorálást is kaptak. Az itt létrehozott innovatív megoldások több hazai és nemzetközi startup programban sikeresen szerepeltek.

Az MNB elkötelezett az innovatív megoldások és technológiák gyakorlati felhasználási lehetőségének kutatása iránt. A BME-vel való együttműködésben folytatódtak a Digitalizációs Műhely projektjei. A mélytanulási megoldásokon alapuló kutatás pénzügyi témájú cikkek hangulatának elemzését vizsgálja, amelynek célja makrogazdasági változók előrejelzésének hatékonyabbá tétele. Megkezdődött a NAV és az MNB együttműködésében az „OPG adatfolyam elemzési módszertan kidolgozása” című projekt is, amely mesterséges intelligenciát használ a kiskereskedelmi áruk automatikus csoportosítására, valamint OPG adatokkal támogatást nyújt megalapozottabb döntések meghozatalában. A műhelymunka másik ága a blokklánc technológia digitális

jegybankpénzhez köthető alkalmazási területét vizsgálta és fejlesztette a korábbi, nemzetközi szinten is elismert eredményekre alapozva. Az MNB Innovation Hub a 2024-es év során is támogatta a pénzügyi innovációkat – különös tekintettel a FinTech szektorra – azáltal, hogy a beérkező megkeresésekre felügyeleti szempontokat is magában foglaló, jogértelmezési kérdésekre adott válaszokkal segítette a pénzügyi intézményeket és innovátorokat.

Az MNB célja, hogy a pénzügyi rendszer digitalizációjával kapcsolatos hazai és nemzetközi fórumokon bemutassa a jegybanki eredményeket és első kézből ismerkedjen a nemzetközi trendekkel.

3.3 FELÜGYELETI TEVÉKENYSÉG ÉS FOGYASZTÓVÉDELEM

A hazai bankrendszer és a nem banki intézményi befektetők a kihívásokkal terhelt környezet ellenére, továbbra is stabilak. A bankok hitelezési kapacitásai megfelelőek, tőke- és likviditási helyzetük is erős. A nemteljesítő hitelek aránya alacsony, a bankok az értévesztésképzésen keresztül előre tekintve is felkészültek a nemteljesítések esetleges növekedésére. Az MNB intenzív monitoring tevékenységet és szükség esetén felügyeleti párbeszédet folytat az egyes intézményekkel annak érdekében, hogy a magyar bankrendszer biztonságos működését fenntartsa. Nemzetközi együttműködés keretében, egységes megközelítés mentén folyik a nemzetközi bankcsoportok felügyelése, ugyancsak hangsúlyt helyezve a bankcsoportok egészét, vagy egyes tagjait esetlegesen érintő piaci vagy szabályozói hatásokra.

Az MNB a 2024. december 31-i állapot szerint 1141 intézmény teljes körű prudenciális felügyeletét⁵ látta el. Az MNB által végzett hatósági tevékenység napjainkban sokkal komplexebb – az egyes piaci szereplők jellemzőitől függően teljes vagy részleges prudenciális, fogyasztóvédelmi, pénzmosási vagy kibocsátói – felügyelést jelent, ezért indokolt a prudenciális felügyelet alá tartozó intézmények mellett megjeleníteni az egyéb felügyeleti tevékenység alatt működő intézményeket is. Ezt figyelembe véve az MNB a prudenciálisan felügyelt intézményeken túl, további több mint 1000 intézmény felett gyakorolt valamilyen formában felügyeletet. Ezen intézmények nem, vagy csak részlegesen állnak az MNB prudenciális (pénzügyi) felügyelete alatt, ugyanakkor esetükben az MNB egyéb, szűkített tartalmú, fogyasztóvédelmi, pénzmosási vagy kibocsátói felügyeletet gyakorol.

2024-ben összesen 100 prudenciális és 447 fogyasztóvédelmi vizsgálat, 40 piacfelügyeleti eljárás, 4 kibocsátói

⁵ Az intézményi kör tagjai az MNB teljes körű felügyelete alatt állnak.

kifizetések elvégzésére, vagy a ki nem fizetett pénzvisszatérítések partnerek felé történő visszautalására. A feltárt hiányosságok miatt az MNB 16,75 millió forint felügyeleti bírságot is kiszabott a Statosfera Kft.-re. A bírságösszeg kapcsán súlyosbító körülménynek számított a feltárt magas, illetőleg jelentős kockázatú hiányosságok nagy száma.

Az MNB visszavonta a – korábban Delta Faktor Zrt. néven működő – Fejérdi Finance Faktor Zrt. (Fejérdi Finance) faktoring tevékenység végzésére jogosító engedélyét. A pénzügyi vállalkozás számos alkalommal nem teljesítette az MNB határozataiban előírt intézkedéseket. A Fejérdi Finance 2024 tavaszától nem rendelkezett az MNB által engedélyezett igazgatósági és felügyelő bizottsági elnökkel, valamint ügyvezetővel. A pénzügyi vállalkozás nem felelt meg a prudens (üzletileg megbízható) működésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak, ezért az MNB a társasággal szembeni legsúlyosabb intézkedésről, a tevékenységi engedély visszavonásáról döntött. Az MNB egy további határozatában visszavonta az Arthur Bergmann Lízing Zrt. (AB Lízing) ingatlanlízingre jogosító működési engedélyét is. A társaság felett ellátott felügyelet keretében megállapította a társaság fizetéseképtelenségét, ami önmagában alapot adott a tevékenységi engedély visszavonására.

Az MBH Bank az MNB engedélyező határozatát követően 2024. március 27-én megvásárolta a Fundamenta-Lakáskassza Zrt. 76,35 százalékos tulajdonrészét a Bausparkasse Schwäbisch Hall AG-tól, a Bausparkasse Wüstenrot AG-tól, és a Wüstenrot & Württembergische AG-tól. Továbbá az MBH Bank 2024. november 11-én jelentette be, hogy adásvételi szerződést írt alá a Fundamenta-Lakáskassza Zrt. 14,88 százalékos tulajdonrészének megvásárlásáról a Generali Biztosító Zrt.-vel.

2024. április 22-én engedélyezte az MNB, hogy a TiberisDigital Tanácsadó Kft., a BDPST Ingatlanforgalmazó és Beruházó Zrt. és egy magánszemély a GRÁNIT Bank Zrt.-ben fennálló tulajdoni részesedésüket növeljék és a GRÁNIT Bank Zrt.-ben 50 százalékot meghaladó (53,01 százalékos) mértékű közvetlen (TiberisDigital Tanácsadó Kft.) és közvetett (BDPST Ingatlanforgalmazó és Beruházó Zrt.) befolyásoló részesedést szerezzenek.

Az MNB 2024. május 16-án engedélyezte a franciaországi székhelyű Cofidis SA és tulajdonosai részére, hogy a Magyar Cetelem Bank Zrt.-ben 50 százalékot meghaladó mértékű – ezen belül a Cofidis SA 100 százalékos mértékű közvetlen, a Cofidis GROUP pedig ugyancsak 100 százalékos mértékű közvetett – befolyásoló részesedést szerezzenek.

A Viva Payment Services Single Member S.A. Magyarországi Fióktelepét és a KBC Securities Magyarországi Fióktelepét megszüntetésükre irányuló társhatósági bejelentés alapján az MNB törölte nyilvántartásából. Az MNB nyilvántartásba vette kizárólag számlainformációs szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi intézményként a Bank360 Zrt.-t.

A pénzügyi vállalkozások körében egy társaság kapott alapítási és működési engedélyt (Credit Simple Zrt.), illetve három pénzügyi vállalkozás adta vissza az engedélyét önkéntesen, esetükben folyamatban vannak a végelszámolási eljárások.

Biztosítási piac felügyelete

A felügyelet 2021-től negyedévente teszi közzé a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási (kgfb) díjak és károk alakulását bemutató indexét⁹. A kgfb-index rendszeres közzététele a fogyasztók és a közvélemény pontos, átlátható tájékoztatását és a verseny élénkülését segíti elő. A közzétett adatok az átlagos változást mutatják, az egyedi kgfb szerződéseknél ezek mértéke eltérő lehet. Ha egy ügyfél a folyamatokat, s egyedi szerződését áttekintve nincs megelégedve kgfb díjával és/vagy a szolgáltatás minőségével, szerződéskötési évfordulóján lehetősége van a számára legkedvezőbb biztosítási ajánlat kiválasztására és új szerződés megkötésére. 2024. harmadik negyedévben 10 százalékkal, 58 ezer forintra emelkedett a normál használatú személygépkocsik kötelező gépjármű-felelősségbiztosításának átlagos éves díja az előző év őszéhez képest. A kárráfordítások feleennyivel nőttek, mivel csökkent az infláció, így kisebb bővülés lett volna indokolt. A kárráfordítás mellett az adó hatását is kiszűrő korrigált MNB-index így 2024 minden negyedévében enyhén nőtt.

Az MNB átfogó vizsgálatot végzett az Alfa Vienna Insurance Group Biztosító Zrt.-nél (Alfa VIG Biztosító), amely során feltárta, hogy az Alfa VIG Biztosító gépjármű-, illetve lakásbiztosítási kárnyilvántartási rendszerei hiányosak, egymásnak ellentmondóak vagy pontatlanok voltak. Nem bizonyult teljes körűnek az Alfa VIG Biztosító belső szabályozása a termékfelügyelet és irányítás területén, egyes nem-életbiztosításoknál pedig nem megfelelően folytatták le a termékfelülvizsgálatot sem. Problémákat észlelt az MNB a társaság internetes webalkalmazásai biztonságos működését garantálni hivatott informatikai ellenőrzések kapcsán is. Az MNB kiemelten vizsgálta a fogyasztóvédelmi rendelkezéseknek való megfelelést, melynek során megtevesztő, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmát sértő ügyfél-tájékoztatási elemeket is azonosított. A feltárt problémák okán az MNB kötelezte a biztosítót arra, hogy írásban számoljon be

⁹ <https://statisztika.mnb.hu/modszertanok/mnb-kotelezo-gepjarmu-felelossegbiztositas-index>

A bankfióki igényléshez képest e folyamat gyorsabb, ami impulzív döntésre sarkallhatja az ügyfeleket. Az MNB a szerződéskötésig terjedő időszakban átadandó tájékoztatók meglétét ellenőrizte hat hitelintézetnél. Az MNB vizsgálata során kisebb hiányosságokat azonosított az intézményi gyakorlatokban, illetve az egyes vizsgált ügyletek esetében. A jogszabálysértések mellett az MNB több intézmény online hiteligénylési folyamatában azonosított olyan elemeket, amelyek pontosítása, finomhangolása érdekében vezetői levél kiadása mellett döntött.

Az MNB egyértelműen állást foglalt amellett, hogy az Apple által 2024. június 26-án technikai okokból jogosulatlanul indított tranzakciók az ügyfelek által jóvá nem hagyott fizetési műveleteknek tekintendők, azaz a terhelések teljes körűen visszajárnak az ügyfeleknek. Az MNB nem volt elégedett a folyamatok gyorsaságával, ezért felszólította a pénzforgalmi szolgáltatókat, hogy haladéktalanul kezdjék meg az ügyfelek kártalanítását.

A hazai kereskedelmi bankok, a Magyar Bankszövetség és az MNB azonnali együttes fellépésének köszönhetően megnyugtatóan zárult az Apple alkalmazásboltjának (Apple Store) szeptember 30-a éjszakai technikai hibája miatt keletkezett, több százezer hazai banki tranzakciót érintő probléma. Az Apple-től kapott digitális adatok alapján a hazai hitelintézetek október 3-ig elszámolták és rendezték az ügyfelek megbízásait. Ennek köszönhetően minden magyarországi ügyfél esetében ténylegesen csak egyszer vonták le az azok által kezdeményezett tranzakciók költségeit.

Sajtóbejelentése szerint 2024. augusztus közepén már 1,5 millió magyarországi ügyfele volt a litván Revolut Bank UAB-nek, és 2025-re 2 milliós ügyfélkört terveznek Magyarországon. Ennek ellenére a bank itthon továbbra is határon átnyúló hitelintézetként működik, a fióktelepi működés nem indult el. A Revolut Bank UAB – az OBA-nál nagyságrenddel kisebb – litván betétbiztosítási rendszer tagja. A határon átnyúló működési forma a hazai ügyfelek számára különféle kockázatokat vet fel, amelyek kezelését az segítené elő, ha a Revolut itthoni jegybanki engedéllyel és tőkével, az MNB által felügyelt leánybankként, az OBA védőernyőjén belül működne.

2024 decemberében megjelent az MNB biztosítási piacot szabályozó Etikus biztosítás 2.0 csomagja. A pénzügyi felügyelet 2016–2017-ben vezette be az etikus szabályozói keretrendszert, az Etikus 1.0-t. Az uniós jogszabályi keretrendszer változása, valamint a piacon továbbra is előforduló nem fogyasztóbarát termékek és értékesítési gyakorlatok

megszüntetése érdekében ugyanakkor további lépések szükségesek. Az Etikus biztosítás 2.0 csomag számos – a kellő felkészülés érdekében döntően 2026. január 1-jétől életbe lépő – intézkedéssel, többek közt a biztosítási termékfejlesztés szigorú ügyfélközpontú szabályozásával, valamint az ár-érték arány tesztelésének elvárásával emeli a biztosítási termékek által nyújtott értéket.

Az MNB friss szabályozó eszközei a 2024. szeptember 24-én kiadott minőségbiztosítási hívásokkal kapcsolatos (welcome call) ajánlással, illetve Összeférhetlenségi ajánlással együtt jelentik az Etikus biztosítás 2.0 csomag pilléreit. Előbbi azokra a minőségbiztosítási telefonhívásokra vonatkozik, amelyekkel a biztosítási szerződésbe belépő, illetve abból kilépő ügyfeleket kell megkeresni a félreértékesítés megelőzése, illetve a biztosítás idő előtti megszüntetésének vagyona gyakorolt hatásával kapcsolatos teljes körű ügyfél-tájékoztatás biztosítása céljából. Utóbbi a biztosítási alapú befektetési termékeknél az érdekkonfliktusok, összeférhetlenség, ösztönzési rendszer kapcsán határoz meg követendő szabályokat.

Az MNB több vezetői körlevelet adott ki a biztosítóknak és biztosításközvetítőknak az évenkénti márciusi lakásbiztosítási átszerződési időszakokkal kapcsolatban az ügyfelek érdekében védelmére, a tájékoztatási és jogalkalmazási gyakorlat egyértelműbbé tétele érdekében.

A 2024-ben első ízben lezajlott lakásbiztosítási kampány minden várakozást felülmúlt. A kampány sikeréhez hozzájárult, hogy az MNB több innovatív eszközzel segítette a kampányt. A lakásbiztosítási piac szereplőitől bekért rendszeres heti kétszeri és negyedéves új adatszolgáltatások lehetőséget adtak az értékesítési gyakorlatok elemzésére és szükség esetén a beavatkozásra. Az MNB a statisztikai felületén a korábbinál részletesebb lakásbiztosítási statisztikát publikál negyedévente, amely szintén a lakásbiztosítási kampány hatása. Mindezek mellett az MNB új eszközzel is élt, a kampány ideje alatt nagyszámú próbavásárlást folytatott le, amely piacmonitoring tevékenységgel a folyamatos felügyelés eszköztárát bővítette. A próbavásárlások fő fókuszát a lakásbiztosítások értékesítési gyakorlata, a szerződéskötést megelőző tájékoztatás és igényfelmérés, különös tekintettel a fogyasztóbarát otthonbiztosítások (MFO) értékesítési gyakorlata adta.

2024-től az MNB Lakásbiztosítás-indexet vezetett be a kgfb indexének mintájára. A felügyelet honlapjának külön e célra létrehozott színes, könnyen átlátható felületén mutatja be a friss adatokat¹⁴. A negyedévente publikálandó Lakásbiztosítás-index a 2022. negyedik negyedévi bázishoz viszonyítva

¹⁴ <https://statisztika.mnb.hu/publikacios-temak/felugyeleti-statisztikak/biztositasi-piaci-szervezetek/mnb-lakasbiztositas-index>

jelzi a lakásbiztosítási díjszint változását, illetve információt ad a negyedéves elmozdulásról is. A lakásbiztosítási piacon az ügyfelek eligazodását az MNB honlapjának Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítási és Pénzügyi Navigátor fogyasztóvédelmi oldalaival is támogatja. A fogyasztóbarát otthonbiztosítások díja és szolgáltatása együttesen jelentős ügyfélrelőnyt nyújt az egyéb piaci konstrukcióhoz képest: átlagdíjuk 22 százalékkal kedvezőbb a lakott, teljes körűen biztosított ingatlanok éves átlagdíjánál, s 50,8 ezer forintra rúg – áll az MNB 2024 harmadik negyedévi Lakásbiztosítás-indexében. A lakásbiztosítások díja öszre 19 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest, amit a károk növekedése indokol.

A biztosítási piac felügyelete során indított ellenőrzési eljárásokban az MNB kiemelt célterületként határozta meg a termékfelügyelési- és irányítási rendszerre vonatkozó előírások vizsgálatát, valamint a biztosítók és az ügyfelek közötti elektronikus kommunikáció megfelelőségének ellenőrzését. Az MNB fontosnak tartja, hogy a biztosítók kellő prioritással kezeljék az ügyfelekkel történő elektronikus kommunikációt.

Pénzmosás és terrorizmus-finanszírozás megelőzésével és megakadályozásával, valamint a vagyoni- és pénzügyi korlátozó intézkedések végrehajtásával kapcsolatos felügyeleti tevékenység

A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzés terén új uniós szabályozási keretrendszert jelentő úgynevezett AML Package¹⁵ kihirdetésére 2024. május 31-én került sor, ezt követően az MNB-ben megkezdődött a jelentős mennyiségű és sok tekintetben újszerű elemeket tartalmazó joganyag feldolgozása, az ezzel kapcsolatos belső képzéssorozat, valamint a jogharmonizációs feladatok rendszerzése. Részben az AML Package-nek való megfelelés volt a 26/2020. (VIII. 25.) MNB rendelet felülvizsgálatának is a mozgatórugója. A rendelet felülvizsgálata megtörtént, 2024. július 1. napján hatályba lépett a 29/2024. (VI. 24.) MNB rendelet és a 30/2024. (VI. 24.) MNB rendelet.

Az MNB – korábbi szabályozása átdolgozásaként, kiegészítéseként – bocsátotta ki a fent hivatkozott két rendeletet pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzése és

megakadályozása (AML/CFT¹⁶) érdekében, a hazai jogszabályi változások, az Európai Bankhatóság iránymutatásai, illetve a felügyelési tapasztalatok tanulságait átvezetve. A jegybanki jogszabályok előírásai (témától függően) 2024. júliustól, 2025. januártól, illetve márciustól lépnek hatályba. Az egyik rendelet¹⁷ új szabályozási témakörként a jogi személyek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek tényleges tulajdonosának, illetve tulajdonosi, irányítási szerkezetének megállapítására ír elő kötelezettségeket. A jogszabály szerint a szolgáltatónak (egyedi ügyfélszintű és üzletági) kockázattertelést kell elvégeznie az ügyfélről, s ebben – kockázattertelékenységi alapon – meg kell határozni az ehhez szükséges információforrásokat, kontrollmechanizmusokat is. Az MNB szabályozás bővíti a fokozott ügyfél-átvilágítás alá esők eddigi körét, egyebek közt a magas terrorizmusfinanszírozási kockázatot hordozó nonprofit szervezetekkel, a magas proliferációs kockázatot hordozó szervezetekkel vagy a stróman kockázatot hordozó, ám az ügyfélismereti beszélgetésben együtt nem működő tényleges tulajdonosú ügyfelekkel. A rendelet emellett meghatározza az egyszerűsített ügyfél-átvilágítás körében a késleltetett ügyfél-átvilágítási intézkedések vonatkozásában figyelembeveendő szempontokat.

Az MNB másik rendelete¹⁸ az auditált elektronikus hírközlő eszköz és működtetésének, belső szabályozásának minimumkövetelményeire, auditálásának módjára, valamint az ilyen eszköz útján végzett online ügyfél-átvilágítás végrehajtására vonatkozó részletszabályokat tartalmazza. Újdonsága, hogy a szolgáltatóknak minden esetben mérlegelniük és az MNB felé bizonyítható módon értékelniük kell az ügyfél-átvilágításhoz alkalmazandó újfajta elektronikus hírközlő eszköz bevezetésének indokoltságát és a felmerülő kockázatok fényében annak bevezethetőségét. A szolgáltatóknak elektronikus ügyfél-átvilágítási szabályzatot kell készíteniük, s folyamatosan ellenőrizniük, szükség esetén módosítaniuk is kell digitális hírközlő eszközüket jogszabályoknak és belső szabályzatuknak megfelelő működését, a hibák elhárítására pedig hatékony kontrollmechanizmusokkal kell rendelkezniük. A rendelet számos, az auditált elektronikus hírközlő eszközön keresztül szerzett adat naprakésziségeivel, biztonságos tárolásával és adatvédelemmel kapcsolatos rendelkezést is tartalmaz.

Az MNB az UniCredit Bank Hungary Zrt.-t érintő, szintén 2024 első félévében lezárult célvizsgálata során hiányosságot

¹⁵ 2024/1620/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2024/1624/EU európai parlamenti és tanácsi AMLR rendelet és a 2024/1640/EU 6. pénzmosási irányelv

¹⁶ Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism = pénzmosás elleni és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem

¹⁷ 30/2024. (VI. 24.) MNB rendelet a Magyar Nemzeti Bank által felügyelt szolgáltatóknak a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben foglalt egyes kötelezettségei végrehajtásának részletszabályairól, valamint e szolgáltatóknak az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszere kidolgozásának és működtetésének minimumkövetelményeiről

¹⁸ 29/2024. (VI. 24.) MNB rendelet a Magyar Nemzeti Bank által felügyelt szolgáltatók által alkalmazott auditált elektronikus hírközlő eszköz és működtetésének, belső szabályozása minimumkövetelményeinek, auditálása módjának, valamint az ilyen eszköz útján végzett elektronikus ügyfél-átvilágítás végrehajtásának részletszabályairól

észlelt a társaság informatikai szűrőrendszerének működésében, a bejelentési gyakorlatával kapcsolatban, a bizalmi vagy kezelői tevékenységet végző ügyfelei esetében pedig feltárta, hogy a megerősített eljárást nem alkalmazta a gyakorlat során, ezenkívül a társaság ügyfél-átvilágítási folyamatai több ponton sem feleltek meg a jogszabályi elvárásoknak, valamint belső szabályozási szintű hiányosságai is voltak. Figyelemmel a feltárt hiányosságokra, az MNB figyelmeztetést, kötelezést és rendkívüli adatszolgáltatásra való kötelezést alkalmazott, valamint 28,2 millió forint felügyeleti bírságot szabott ki.

Az MNB folyamatos felügyelése során tekintette át, hogy az MBH Bank és az OTP Bank maradéktalanul végrehajtották-e a felügyelet korábbi határozatait. Az MNB a korábbi határozatokban – összesen közel 70 millió forint felügyeleti bírság kiszabása mellett – többek között 2024. augusztusi határidővel számos intézkedésre kötelezte a hitelintézeteket azok pénzmosás- és terrorizmusfinanszírozás-megelőzés ténnyel feltárt hiányosságai miatt. Az MNB 2024 decemberében kiadott határozataiban megállapította, hogy az MBH Bank és az OTP Bank nem mindenben teljesítette a felügyelet korábbi kötelezéseit. A feltárt hiányosságok miatt a felügyelet az MBH Bankra összesen 15 millió forint, amíg az OTP Bankra 28,125 millió forint felügyeleti bírságot szabott ki és kötelezte őket a hiányosságok kijavítására. A hiányosságok nem veszélyeztetik a hitelintézetek biztonságos működését.

Informatikai felügyelet

Az MNB felelősséggel tartozik a magyar pénzügyi rendszer biztonságáért, ellenálló képességének fenntartásáért, emellett az egyes pénzügyi szolgáltatók is felelősek ügyfeleik pénzügyi eszközeinek biztonságáért. Kiemelt jelentősége van azonban annak is, hogy az ügyfelek is felkészültek legyenek az egyre inkább az online térben megjelenő veszélyekkel kapcsolatban. Ennek erősítése érdekében a 2022 őszén életre hívott KiberPajzs programot 2024. januártól újabb három évvel meghosszabbították. Az edukációs tevékenységen felül a pénzügyi visszaélésekkel kapcsolatos megelőzést operatív szinten is erősíteni szükséges, így a hívószám-hamisítások, valamint az online és a kártyás csalások megelőzésére is erőfeszítéseket tesz a program: jogszabály-módosítási javaslatokkal élt a jogalkotók felé, valamint megkezdődtek az egyeztetések a megelőzést támogató technikai kontrollok alkalmazásáról is. 2024 decemberében az MNB-vel közös sajtótájékoztatót jelentette be a Szerencsejáték Zrt., a Mastercard és a Visa, hogy támogató szakmai partnereként csatlakoznak a KiberPajzs projekthez, így az intézményközi összefogás tagjainak száma tizenháromra emelkedett.

A 2025. január 17-től alkalmazandó Digitális ellenálló képességről szóló rendelet (DORA)¹⁹ alkalmazására való felkészülés keretében az MNB véglegesítette a DORA rendelet szerinti incidens bejelentő felület és a szolgáltatói nyilvántartásra vonatkozó adatszolgáltatáshoz kapcsolódó IT fejlesztések koncepcióját, amely alapján 2024. negyedik negyedévben megvalósult az adatszolgáltatási felületek fejlesztése.

Az uniós kriptoeszközökre vonatkozó rendelet (MiCA)²⁰ stablecoinokra vonatkozó részei 2024. június 30-tól, az egyéb tokenek kibocsátásával és a kriptoeszköz-szolgáltatók engedélyezésével, valamint az egyéb témakörökkel kapcsolatos részei pedig 2024. december 30-tól alkalmazandók az Európai Unióban, így Magyarországon is. A szolgáltatókkal kapcsolatban fontos kivétel, hogy jelenleg Magyarországon egy fél éves átmeneti időszak van, ami szerint a – már korábban is az alkalmazandó jogszabályok szerint működő – kriptoeszköz-szolgáltatók kiadott engedély nélkül is folytathatják működésüket. Ez az átmeneti időszak az Unió egyes országaiban eltérő, de maximum 18 hónap lehet. 2025. július 1-től viszont már csak olyan kriptoeszköz-szolgáltató nyújthat szolgáltatást Magyarországon, aki rendelkezik MiCA engedéllyel. A szabályozás magyarországi részletszabályait meghatározó, a kriptoeszközök piacáról szóló törvény alapján az MNB jár el felügyeleti hatósági jogkörben. Ennek megfelelően az MNB megkezdte a kriptoeszköz szolgáltatók és kibocsátók felügyelését.

Kibocsátói felügyelés és piacfelügyeleti eljárások

Az MNB folyamatos felügyelés keretében és kibocsátói célvizsgálatokkal összefüggésben rendszeres és rendkívüli tájékoztatási kötelezettség megsértése miatt hozott határozatokat és szabott ki bírságokat. A hó végi rendszeres tájékoztatásokkal kapcsolatban az MNB több esetben levélben hívta fel a kibocsátók figyelmét az egyes hiányosságokra és a jogsértő magatartás megszüntetésére.

2024 márciusában az MNB összesen 160 millió forint piacfelügyeleti bírságot szabott ki a budapesti székhelyű Car Service Partner Kft.-re és a prágai székhelyű Car Service Partner s.r.o.-ra jogosulatlan pénzkölcsönnyújtási tevékenység miatt, és végleg megtiltotta, hogy Magyarországon jogosulatlanul, üzletszerűen pénzkölcsönt nyújtsanak. Az MNB vizsgálata feltárta, hogy a társaságok a velük kapcsolatba került természetes és jogi személyek részére 2021 márciusát követően együttesen több mint 300 esetben, több százmillió forintot meghaladó értékben nyújtottak kölcsönt.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2554 rendelete (2022. december 14.) a pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1114 rendelete (2023. május 31.) a kriptoeszközök piacairól

Az MNB piacfelügyeleti eljárást folytatott a Sun Contracting AG, a Green Finance Broker AG és az azok tevékenységében közreműködő természetes személy tevékenysége kapcsán a Sun Contracting AG által kibocsátott kötvények magyarországi forgalomba hozatala körülményeinek vizsgálatára. A vizsgálat során a felügyelet megállapította, hogy a Sun Contracting AG – mint a liechtensteini felügyelet (FMA) által jóváhagyott és Magyarországra passzportált tájékoztatóval rendelkező kötvények kibocsátója – a kibocsátói minőségén nagyságrendileg túllépve, jogosulatlanul az MNB engedélyéhez kötött befektetési szolgáltatási tevékenységet – nevezetesen „pénzügyi eszköz elhelyezése az annak vételére vonatkozó kötelezettségvállalás nélkül” – végzett. Az MNB a jogsértések miatt határozatában 400 millió forint piacfelügyeleti bírságot szabott ki a Sun Contracting AG-re jogosulatlan befektetési szolgáltatási tevékenység, illetve 250 millió forintot a Green Finance Broker AG-re bejelentés hiányában végzett függő ügynöki tevékenység miatt. A cégek tevékenységében közreműködő magánszemélyt bejelentés hiányában végzett további közvetítői tevékenysége miatt 17 millió forint piacfelügyeleti bírsággal sújtotta a felügyelet. Mindezek mellett az MNB azonnali hatállyal megtiltotta a jogosulatlan tevékenységek folytatását. A feltárt jogsértésekre tekintettel az MNB jogosulatlan pénzügyi tevékenység gyanújával feljelentést tett.

2024 harmadik negyedévében az MNB 15 millió forint piacfelügyeleti bírságot szabott ki egy magánszemélyre és feljelentést is tett a bennfentes kereskedelmet tiltó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt. A jegybanki vizsgálat megállapította, hogy a magánszemély WABERER'S részvények megvásárlására bennfentes információk felhasználásával adott tőzsdei megbízásokat. Bennfentes kereskedelem gyanúja miatt az ügy kapcsán a jegybank feljelentést is tett.

Az MNB hivatalból – több helyszíni ellenőrzést is magában foglaló – piacfelügyeleti eljárásban vizsgálta, hogy a Banus Port Vagyonkezelő Zrt. (Banus Port Zrt.) 4iG részvényekkel folytatott tőzsdei magatartása során sérültek-e a MAR-ban foglalt, a piaci manipulációt tiltó rendelkezések. A vizsgálat feltárta, hogy a Banus Port Zrt. 2023 szeptemberétől 2024. május közepéig tartó időszakban több milliárd forint összértékben kötött a 4iG részvény napi forgalmára, kereskedési volumenére vonatkozóan hamis vagy félrevezető jelzéseket adó ügyleteket. A feltárt jogsértés miatt az MNB határozatában megtiltotta a Banus Port Zrt.-nek a MAR piaci manipulációt tiltó előírásainak ismételt megsértését és 250 millió forint piacfelügyeleti bírságot szabott ki a társaságra, illetve tiltott piacbefolyásolás gyanújával feljelentést tett. A bírságösszeg kapcsán súlyosbító körülménynek minősült egyebek mellett, hogy a társaság a tiltott piaci manipulációt hosszabb időn keresztül végezte, valamint, hogy az érintett időszakban a 4iG részvény a Prémium tőzsdei kategóriába tartozott, a BUX és a BUMIX indexkosarakban szerepelt, illetve ahhoz határidős termék is kapcsolódott.

Az MNB – rendőrségi közreműködéssel, előzetes bejelentés nélkül helyszíni ellenőrzést is magába foglaló – piacfelügyeleti eljárást folytatott le annak tisztázására, hogy az esztergomi székhelyű NORO FINANCIAL INVESTMENTS Zrt. – egyebek mellett – végzett-e üzletszerűen, a pénzügyi felügyelet engedélye nélkül pénzkölcsönnyújtási és hitelezési tevékenységet. Az MNB határozatában az engedély nélkül végzett pénzügyi szolgáltatási tevékenység miatt 55 millió forint piacfelügyeleti bírsággal sújtotta a NORO FINANCIAL INVESTMENTS Zrt.-t, valamint azonnali hatállyal megtiltotta a jogosulatlan tevékenység folytatását. A feltárt jogsértés miatt jogosulatlan pénzügyi tevékenység gyanújával az MNB feljelentést is tett. A piacfelügyeleti bírság összegének megállapítása kapcsán az MNB figyelembe vette a társaság által elért vagyoni előnyt, illetve súlyosító körülménynek minősült, hogy a NORO FINANCIAL INVESTMENTS Zrt. engedély nélküli tevékenységét huzamosabb időn át végezte.

Továbbá az MNB 2024 decemberében 21 millió forint piacfelügyeleti bírságot szabott ki egy magánszeméllyel szemben és feljelentést tett a bennfentes kereskedelmet, illetve a bennfentes információk jogosulatlan közzétételét tiltó jogszabályok megsértése miatt. Az MNB határozatában megtiltotta a magánszemélynek a bennfentes kereskedelmet tiltó rendelkezések ismételt megsértését és 11 millió forint piacfelügyeleti bírságot szabott ki rá a bennfentes információk birtokában végzett kereskedelem, illetve további 10 millió forint büntetést a bennfentes információk jogosulatlan közzététele miatt.

Ügyfélszolgálati tevékenység

Az MNB ügyfélszolgálatához 2024 során összesen 25 026 megkeresés és kérelem érkezett. Ezek szektor szerinti megoszlása érdemben nem változott a korábbi időszakokhoz képest, így az ügyféljelzések legnagyobb arányban most is a pénzpiacot érintették, ezt a biztosítási piac követte. Az ügyfelek leggyakrabban hitelezéssel, nem-életbiztosításokkal, behajtással és követeléskezeléssel, valamint pénzforgalmi szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdéskörökkel fordultak az MNB ügyfélszolgálatához.

Az MNB ügyfélszolgálat 2024. év első felében havi átlagban 111, míg az év második felében havi átlagban 103 kiberesítésre vonatkozó ügyféljelzést kapott.

A kiberesítések közül már 2023 során erősödő tendenciát mutatott az MNB nevével – akár az MNB nyilvános telefonszámaival is másolva – elküvetett visszaélések száma, és ez a trend tovább erősödött 2024-ben is. Az MNB Ügyfélkapcsolati Információs Központhoz az év során 232 erre vonatkozó ügyféljelzés érkezett. Az elküvetési módok közül jelentős továbbá a csomagküldő szolgálat nevével visszaélő

adathalász üzenet, e-mail küldése (2024-ben összesen 173), illetve a hamis banki telefonhívás (2024-ben összesen 126).

3.4. SZANÁLÁS

Szanálási tervezés, szanálhatóság értékelése és az MREL-követelmény meghatározása

A 2024-ben az MNB szanálási tervezési tevékenységének fókuszában a szanálási tervek felülvizsgálata, a szanálhatóság értékelésére irányuló eljárások lefolytatása, az MREL-követelmények felülvizsgálata, valamint teljesítésük folyamatos ellenőrzése állt mind a belföldi székhelyű intézmények, mind a határon átnyúló csoportok esetén a csoportszintű és a leányvállalatokért felelős szanálási hatóságként egyaránt.

Az MNB mint csoportszintű szanálási hatóság az éves ütemtervnek megfelelően egy jelentős, határon átnyúló tevékenységet végző magyarországi székhelyű bankcsoport esetében elvégezte a szanálhatóság értékelésére irányuló eljárást, amelyhez kapcsolódóan felülvizsgálta a csoportszintű szanálási tervet és azzal párhuzamosan a konszolidált és egyedi szintű MREL-követelményeket is. A szanálhatóság értékelésére nemcsak a csoport belföldi intézményeinél került sor, hanem koordinált vizsgálat keretében az adott ország szanálási hatóságainak közreműködésével a leányvállalatok vonatkozásában is. A szanálási tervet, a szanálhatóság értékelésének eredményét, valamint az MREL-követelményeket az érintett szanálási hatóságok együttes döntések (joint decision) keretében fogadták el.

Az MNB a bankuniós anyavállalatok magyarországi székhelyű leányvállalataiért felelős szanálási hatóságként aktívan részt vett a bankuniós szanálási hatóság, az SRB vezetete szanálási kollégiumokban és a kapcsolódó döntések tagállami végrehajtásában, ennek keretében kidolgozta és indoklással ellátva az SRB rendelkezésére bocsátotta az érintett magyar leányvállalatok egyedi MREL-követelményeire és a csoportszintű szanálási tervre vonatkozó javaslatait, majd a kapcsolódó együttes döntések meghozatalát követően kötelezte az érintett intézményeket az elfogadott MREL-követelmények teljesítésére.

Az MNB az MREL-követelmény teljesítésére kötelezett intézmények tekintetében folyamatosan nyomon követi a követelményeknek való megfelelés státuszát. Az MNB az MREL-követelmény teljesítése vonatkozásában a 2024. év folyamán is helyt adott általános előzetes engedély iránti kérelmeknek, amelyek az MREL-követelmény felé

elszámolható egyes kötelezettségek visszahívására, visszaváltására, visszafizetésére vagy visszavásárlására vonatkoztak.

2024-ben megkezdődtek a szanálási tervezési folyamatok az MNB joghatósága alá tartozó központi szerződő fél tekintetében is, összhangban az európai uniós követelményekkel²¹. Ezek egyik első lépéseként az MNB létrehozta a központi szerződő fél szanálási kollégiumát, melynek első ülésére az érintett külföldi hatóságok részvételével 2024 decemberében került sor.

Az intézmények szanálási tervezéssel összefüggő kötelezettségeit támogató közzétételek

Az MNB az év folyamán nagy hangsúlyt fektetett egyes szanálási eszközök gyakorlati alkalmazásának kidolgozására.

Az MNB 2024-ben több szanálási szakmapolitikai dokumentumot is közzétett az intézmények szanálási tervezéssel összefüggő kötelezettségeinek elősegítése céljából, összhangban az EBA iránymutatásaival. Ezek:

- A szanálási tervezéshez, illetve egy esetleges szanáláshoz szükséges információk megfelelő időben és összetételben történő biztosítására való képesség kiépítésével összefüggő elvárások, amelyekhez az MNB az intézmények rendelkezésére bocsátott egy adatszótárt és az úgynevezett felülvizsgált bail-in analitikát;

- „Az MNB MREL-követelmény előírására vonatkozó alapelvei” című szakmapolitikai dokumentum, amely szintén aktualizálásra került. Ezt elsősorban a többlet MREL-követelmény (MREL add-on) előírásának szabályozása indokolta annak érdekében, hogy a több beavatkozási pontból (Multiple Point of Entry – MPE) kiinduló szanálási stratégia esetén a bankcsoport különböző szanálás alá vonható csoportjai között az esetleges fertőzőhatások minimalizálásra kerüljenek. Emellett a jelzálog-hitelintézetek MREL-követelmény alóli mentesítésének szabályai is részletezésre kerültek.

- A szanálhatóság javításával és az átruházási típusú szanálási eszközökkel kapcsolatban támasztott, az intézményekkel szembeni szanálhatósági elvárásokról az MNB által honlapján megjelentetett két tájékoztató.

- Az MNB által közzétett, a leírási vagy átalakítási hatáskör gyakorlásáról (bail-in mechanizmus) szóló megközelítés,

²¹ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/23 RENDELETE (2020. december 16.) a központi szerződő felek helyreállítására és szanálására irányuló keretrendszerrel, továbbá az 1095/2010/EU, a 648/2012/EU, a 600/2014/EU, a 806/2014/EU és az (EU) 2015/2365 rendelet, valamint a 2002/47/EK, a 2004/25/EK, a 2007/36/EK, a 2014/59/EU és az (EU) 2017/1132 irányelv módosításáról

amely kiterjed mind a tőkeelemek, leírható, illetve átalakítható kötelezettségek leírására vagy átalakítására vonatkozó szanalási jogosultság, mind a hitelezői feltőkésítés (bail-in) szanalási eszköz végrehajtásának folyamatára.

Kollektív pénzalapokkal kapcsolatos feladatok, a Szanalási Alap tagintézményeinek rendszeres éves díjfizetése

Az MNB a vonatkozó bizottsági rendelet²² és a szanalási törvény rendelkezéseinek megfelelően kiszámította a tagintézmények által a Szanalási Alapba fizetendő rendszeres éves díjakat, majd erről értesítette mind a tagintézményeket, mind a Szanalási Alapot. A rendszeres éves díjbefizetések következtében a Szanalási Alap feltöltöttségi szintje a terveknek megfelelően növekszik annak érdekében, hogy az eszközei a szanalási törvényben rögzített határidőre elérjék a célszintet (a Magyarországon engedélyezett valamennyi hitelintézet kártalanítási összesség alá eső biztosított betétállományának 1 százaléka), erősítve ezzel a pénzügyi stabilitási védőhálót. Ezen felül az MNB képviselői továbbra is aktívan részt vettek a Szanalási Alap és az Országos Betétbiztosítási Alap igazgatótanácsának munkájában.

A szanalási vagyonkezelővel kapcsolatos feladatok

Az MSZVK Zrt. feletti tulajdonosi jogokat a szanalási törvény alapján az MNB gyakorolja, melynek keretében elfogadta az MSZVK Zrt. 2024. évi egyedi és összevont alapú beszámolóját, valamint az 2024. évi üzleti tervét.

Nemzetközi együttműködés, részvétel az európai uniós szabályozási környezet alakításában

Az MNB szakértői továbbra is résztvevői az EBA, az ESMA és az EIOPA szanalási munkacsoportjainak. Az MNB adott otthont az EBA szanalási tervezési munkacsoportja májusi ülésének, amelyet követően sok pozitív visszajelzés érkezett a résztvevő szakértők részéről. Az MNB az EBA által kialakított, a szanalási hatóságok szanalási tervezési és végrehajtási tevékenységének konvergenciáját célzó éves program (EREP – European Resolution Examination Programme) keretében a szükséges információkat 2024-ben is rendelkezésre bocsátotta a program megvalósításához szükséges szanalási hatósági gyakorlatáról.

Fentiek mellett az MNB szakértői – a bankszanalás terén megszerzett tapasztalataik beépítésével – részt vállaltak az

uniós jogalkotási szervek hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó európai uniós szanalási irányelvnek felülvizsgálatában, valamint a biztosítók szanalási keretrendszerének kiépítését és tagállami átültetésének elősegítését célzó munkájában.

3.5. FIZETÉSI ÉS ÉRTÉKPAPÍR-ELSZÁMOLÁSI RENDSZEREK

Qvik márkanév alatt elindultak az Azonnali fizetésre épülő új megoldások

2024 szeptemberétől minden ügyfél mobilbanki alkalmazásában automatikusan elérhetővé vált az Azonnali fizetésre épülő új mobilfizetési megoldás, a qvik. A qvik-fizetés magában foglalja a QR-kódos, NFC-s (érintéses), deeplink alapú (alkalmazásból indítható) fizetési megoldásokat és a fizetési kérelemre válaszul indított azonnali átutalásokat is. Előbbiek 2024. szeptember 1-től lettek elérhetőek, míg a fizetési kérelmek fogadása már április 1-től mindenki számára elérhetővé vált.

Az Azonnali fizetésre épülő qvik egy új dimenziót teremt a hazai elektronikus pénzforgalmi piacon, ezáltal újra versenyre kényszerítve a szektor szereplőit. A qvik egyidejűleg biztosítja az ország pénzforgalmi szuverenitását a globális szereplőkkel szemben, miközben gyors és kifejezetten olcsó elfogadói szolgáltatást kínál a kereskedői és számlakibocsátói szektor minden szereplője számára. Ezen túlmenően a hazai lakossági ügyfelek számára a qvikkal indított tranzakciók minden formája ingyenes, ezzel csökkentve a lakossági és társadalmi költségeket, megteremtve a pénzügyi rezsi-csökkentés alapjait.

Az MNB az év folyamán számos alkalommal egyeztetett a piaci szereplőkkel (pénzforgalmi szolgáltatók, kereskedők, számlakibocsátók, pénztárgépgyártók stb.) a qvik fizetések bevezetéséről és a qvik használatának ösztönzéséről. A szolgáltatás ismertségének növelése céljából pedig megtörtént az egységes qvik arculati elemek kialakítása is. A qvik fizetések bevezetéséhez szükséges fejlesztéseket mind a központi infrastruktúrát működtető GIRO, mind a bankok oldalán szorosan nyomon követi az MNB.

A pénzforgalom fejlettségének alakulása és a fizetési rendszerek működése

Az MNB júniusban publikálta a 2024-es *Fizetési rendszer jelentést*²³, amely bemutatta a hazai pénzforgalmat érintő főbb folyamatokat, valamint a fizetési és értékpapír-elszámlolási rendszerek működését. Ezek mellett a Fizetési

²² A Bizottság (EU) 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. október 21.) a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a szanalásfinanszírozási rendszerhez való előzetes hozzájárulás tekintetében történő kiegészítéséről

²³ [Fizetési rendszer jelentés 2024 \(mnb.hu\)](https://mnb.hu/fizetesi-rendszer-jelentes-2024)

az alapszámlához való hozzáférésről, az alapszámla jellemzőiről és díjazásáról szóló 262/2016. (VIII. 31.) Korm. Rendelet vonatkozásában:		
Az alapszámla vezetésére vonatkozó keretszerződés megkötése	nyilatkoztatási kötelezettség [6. § (1) bekezdése]	1
a fizetési számla váltásáról szóló 263/2016. (VIII. 31.) Korm. rendelet vonatkozásában:		
2. Számlaváltás belföldön vezetett fizetési számlák között	az új pénzforgalmi szolgáltató kötelességei [6. §.]	1
8. Számlaváltás korlátozásának tilalma	számlaváltás visszautasítása [16. §.]	1
a fogyasztók részére vezetett fizetési számlákhoz kapcsolódó díjakról történő tájékoztatás egyes kérdéseiről szóló 144/2018. (VIII. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Fdtr.) és a díjkimutatás egységesített formátumára és egységes szimbólumára vonatkozó végrehajtás-technikai standardok meghatározásáról szóló 2017. szeptember 28-i (EU) 2018/33 bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: Díjkimutatás Vhr.) vonatkozásában:		
2. Díjjegyzék rendelkezésre bocsátása	a honlapon, illetve a fogyasztó kérésére papíron vagy más tartós adathordozón való átadás [5. § (1) bekezdése]	2
3. Díjkimutatás	a Díjkimutatás rendelkezésre bocsátása, teljes körűsége, pontossága és részletezettsége [Fdtr. 6. § (1) és (2) bekezdés és a Díjkimutatási Vhr. 5. cikk (2) bekezdése, 6. cikk, 10. cikk (1), (3), (4), (6) és (8) bekezdése]	8
	a számlát terhelő és a számlán jóváírt kamat részletezése, további információk [Fdtr. 6. § (1) bekezdés és a Díjkimutatási Vhr. 14. cikk (1), 15. cikk (1) és 16. cikk (1) bekezdése]	4
	a Díjkimutatás sorrendje [Fdtr. 6. § (5) bekezdése]	2
az (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az erős ügyfél-hitelesítésre, valamint a közös és biztonságos nyílt kommunikációs standardokra vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2017. november 27-i (EU) 2018/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet vonatkozásában:		
I. Általános rendelkezések	általános hitelesítési követelmények [2. cikk (2) bekezdése]	2
	a biztonsági intézkedések felülvizsgálata [3. cikk (1) bekezdése]	1
II. Az erős ügyfél-hitelesítés alkalmazására vonatkozó biztonsági intézkedések	hitelesítési kód [4. cikk (3) és (4) bekezdése]	3
Az erős ügyfél-hitelesítés alóli kivételek	fizetési számlára vonatkozó információk [10. cikk (1) bekezdése]	1
	megbízható kedvezményezettek [13. cikk (1) bekezdése]	1
A pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevők személyes hitelesítési adatainak bizalmassága és integritása	általános követelmények [22. cikk (1) bekezdése]	1
	társítás a pénzügyi szolgáltatást igénybe vevővel [24. cikk (1) bekezdése]	1
Közös és biztonságos nyílt kommunikációs standardok	a célra rendelt interfészre vonatkozó kötelezettségek [32. cikk (3) és (4) bekezdése]	2
	a célra rendelt interfészre vonatkozó rendkívüli intézkedések [33. cikk (3) és (4) bekezdése]	2
	adatszere [36. cikk (1) és (2) bekezdése]	2
az Unióban történő határon átnyúló fizetésekről szóló 2021. július 14-i (EU) 2021/1230 európai parlamenti és tanácsi rendelet vonatkozásában:		
Az átutalásokhoz kapcsolódó, pénznemek közötti átváltási díjak	az átutalás teljes becsült összegéről adott tájékoztatás [5. cikk (2) bekezdése]	1
A kártyaalapú műveletekhez kapcsolódó, pénznemek közötti átváltási díjak	indokolatlan késedelem nélküli tájékoztatás megküldése [4. cikk (5) bekezdése]	1
a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtása során felmerülő kockázatok kezelése vonatkozásában a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 107. § (1) bekezdés d) pontja vonatkozásában:		
53. Vállalatirányítási rendszer – kockázatkezelés	hatékony kockázatmérséklés a pénzforgalomban – Hpt. 107. § (1) bekezdés d) pontja	1
a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank alapvető feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 54/2021. (XI. 23.) MNB rendeletben a P76 MNB azonosító kódú adatszolgáltatással kapcsolatos kötelezettségek vonatkozásában		
P76 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás előírások szerinti teljesítése	hibás adatközlés	1

Pénzforgalommal és fizetési rendszerekkel kapcsolatos további publikációk, konzultációk

Az online pénztárgép adatbázis felhasználásával készült cikksorozat

Az online pénztárgép (OPG) adatbázist felhasználva az MNB cikksorozatot készített az elektronikus tranzakciók aránya és annak változása a fizikai vásárlásoknál témában, amelynek első két része jelent meg 2024 első negyedévében. A cikksorozatban az időbeli változást, az elektronikus infrastruktúra kihasználtságát, az értékkategóriánkénti és területi különbségeket is vizsgálta a jegybank. Az elektronikus elfogadást biztosító üzletek aránya folyamatosan nőtt, és ezeken a helyeken a fizetések egyre nagyobb hányada történt valamilyen elektronikus fizetési móddal. Azokban a boltokban, ahol csak készpénzzel lehet fizetni, a teljes pénzforgalomnak csak elhanyagolható hányada bonyolódik.

A pénzforgalmi szolgáltatások árazásáról készült cikk

Az MNB 2024 júliusában szakmai cikket publikált a pénzforgalmi szolgáltatások árazásáról³⁰, amelyben a jelenlegi banki árazási struktúra problémáira és a folyamatos díjemelések lehetséges negatív hatásaira hívta fel a figyelmet. Az elmúlt évek jellemző nagymértékű díjemelések hátráltatják az elektronikus pénzforgalom terjedését. A banki díjemelések hatására 2024 tavaszán 5–18 százalék közötti mértékben emelkedtek a pénzforgalmi díjak, ami egyes számlacsomagoknál évi több ezer forintos költségnövekedést okozott az ügyfeleknek. Emellett az árazási struktúra következtében a szolgáltatások gyakoribb használata automatikus költségnövekedést okoz az ügyfeleknek, és rontja a hazai bankok versenyképességét nemzetközi összehasonlításban. Az MNB pénzforgalmi stratégiájában megfogalmazott céljai az árazás terén, hogy csökkenjen az ügyfelek költségszintje és az ügyfelek közötti költségkülönbségek, ezért folyamatosan nyomon követi ezt a területet és szükség esetén további intézkedésekre tesz javaslatot.

Megjelent a Pénzforgalmi likviditás a jegybanki eszköztár változásainak tükrében című tanulmány a Hitelintézeti Szemlében.

Kollár Adrián a Hitelintézeti Szemle XXIII. évf. 1. számában megjelent elemzése az MNB által végrehajtott jegybanki eszköztár-változtatásoknak a fizetési rendszer résztvevőinek

likviditására gyakorolt hatásait vizsgálja a 2020-tól 2023. év első félév végéig terjedő időtávra vonatkozóan. Az elemzés kiindulópontja az, hogy a jegybanki eszköztár jelentős változáson ment keresztül a vizsgált időszakban, reagálva az elmúlt évek kihívásaira. A vizsgálat során az egyes jegybanki eszköztár-módosítások fizetésirendszer-likviditásra gyakorolt hatásai kerültek előtérbe, bemutatva azt is, miért különül el a bankközi likviditás a fizetésirendszer-likviditástól, továbbá melyek tipikusan azon eszköztár-módosítások, amelyek jelentős hatással voltak a fizetésirendszer-likviditásra.

3.6. NEMZETKÖZI TARTALÉKOK KEZELÉSE

A tartalék tartásának céljai

Más jegybankokhoz hasonlóan az MNB-nek – az MNBtv.-ben rögzített – egyik alapvető feladata az ország devizatartalékának kezelése. Az MNB több funkció ellátása céljából tart devizatartalékokat:

- a piaci szereplők elvárásainak megfelelő tartalékszint biztosítása („international collateral”),
- a monetáris és árfolyampolitika támogatása (intervenciók kapacitás biztosítása),
- devizalikviditás biztosítása a bankrendszer számára,
- és az állam tranzakciós devizaigényének biztosítása.

Az MNB rendszeresen felülvizsgálja a tartalékok kívánatos szintjét, és szükség esetén a lehetséges kereteken belül lépéseket kezdeményez a megfelelő szint elérésére.

Az MNB nemzetközi tartalékainak állománya 2024 során mindvégig meghaladta a jegybank és a befektetők többsége által is leginkább követett tartalékmutatókat. Ezek közül az MNB kiemelten figyeli a Guidotti–Greenspan szabályt annak érdekében, hogy a tartalékok biztonságosan meghaladják a rövid külső adósság szintjét.

A tranzakciós célok közül továbbra is az állami adósságkezelés támogatása, valamint a költségvetési szervek devizaigényének folyamatos biztosítása volt a legfontosabb az elmúlt évben. Az Európai Uniótól érkező transferek szintén az MNB-n keresztül folynak be, ezek az utóbbi és elkövetkező években is forrásai a devizatartaléknak. A fenti tranzakciós célok kielégítése a vizsgált időszakban is megfelelően zajlott.

³⁰ Nemecskó István – Takács Kristóf: A nagymértékű díjemelések hátráltatják a pénzforgalom fejlődését | MNB.hu

A devizatartalék-kezeléshez kapcsolódóan a legfontosabb kockázati kategóriák a piaci kockázat, a likviditási kockázat, valamint a hitelkockázat (kiegyenlítési- és partnerkockázat). A devizatartalék-kezelés pénzügyi kockázatainak vállalható mértékét az MNB limitekkel korlátozza. A jegybankokra jellemző konzervatív tartalékportfólió-kezelésnek megfelelően az MNB szigorú limitrendszer alkalmaz, amely az elvárt magas szintű hitelminősítések mellett piaci és egyéb indikátorokat is figyelembe vesz. A monetáris politikai eszközök devizalikviditás-igényét a tartalékkezelés során szintén figyelembe veszi az MNB. A devizatartalék kockázati kitettsége értékelése, limitálása során a hagyományos kockázati kategóriák mellett az MNB klímakockázati szempontokat is mérlegel.

Az MNB a devizatartalék-kezelés során különböző kockázat-minimalizálási technikákat alkalmaz annak érdekében, hogy a vállalt kockázatok az MNB kockázati toleranciájának megfelelően legyenek. A derivatív eszközök esetében az MNB a partnereivel ISDA (International Swaps and Derivatives Association) és kapcsolódó CSA (Credit Support Annex) szerződéseket kötött, amelyek letételhelyezés (marginolás) révén a partnerrel szemben potenciálisan keletkező hitelkockázati kitettséget alacsony szinten tartják. A GMRA (Global Master Repurchase Agreement) szerződések által szabályozott repó ügyletek esetében az előírt marginolás szintén segíti a kockázatok korlátozását. A devizapiaci ügyletek esetén az MNB a nemzetközi legjobb gyakorlatnak megfelelően a CLS³¹-rendszerben számolja el ügyleteit a kiegyenlítési kockázatait minimalizálva.

2024-ben a piacokat, árfolyamokat továbbra is a bizonytalanság mozgatta elsődlegesen. A változatlanul fennálló orosz-ukrán háború mellett a Közel-Keleten 2023-ban kezdődő, majd 2024-ben tovább mélyülő háborús konfliktus Izrael és a Hamász között a szomszédos Libanonra és Iránra is kiterjedt, Szíriában régóta zajló polgárháborúban megbukott az uralkodó Aszad rezsim. Európában előbb a német, majd a francia kormány omlott össze, Franciaországot a Moody's leminősítette „Aa3”-ra. Az Egyesült Államokban az elnökválasztás fejleményei, Donald Trump elnök várható intézkedései okoztak bizonytalanságot. Az év második felétől a nagy jegybankok lazító lépéseinek eredményeként a releváns piacokon a rövid hozamok jellemzően csökkentek, a hosszabb lejáratokon hozamemelkedés volt megfigyelhető, aminek következtében a hozamgörbék inverzitása csökkent. A Fed 2024-ben három lépésben csökkentett kamatot, így az év végére az év eleji 5,25–5,50 százalékról 4,25–4,50 százalékra csökkent az irányadó ráta célsávja. Az EKB négy alkalommal mérsékelte az irányadó kamatozat az év során, így a 2023.

év végi 4,5–4,75 százalékról 3,15–3,4 százalékra csökkent az irányadó refinanszírozási műveletek, valamint az aktív rendelkezésre állás kamatlába.

A piaci fejlemények eredményeként a tartalékkezelés szempontjából releváns piacok döntő részén, a rövid lejáratokon hozamcsökkenés, a hosszabbakon hozamemelkedés, a görbék inverzitásának csökkenése (megszűnése) volt megfigyelhető 2024-ben. A hozamcsökkenés rövid távon javítja a kötvényportfóliók eredményét, középtávon ugyanakkor a csökkenő hozamok rontják az eredményt a várható hozam csökkenésével. Az euroövezetben a hozamgörbe a beszámolási időszakban az 1 év alatti szegmensben jelentősen, 90–110 bázisponttal lefelé tolódott, miközben a hosszabb lejáratokon 20–30 bázispontos emelkedés volt megfigyelhető. Az amerikai állampapír-kibocsátások hozamai a rövid futamidőknél közel 100 bázisponttal estek, a hosszabb lejáratokon 50–75 bázisponttal emelkedtek, így a korábban inverzzé vált állampapírpiaci hozamgörbe ismét emelkedővé vált. A tartalékkezelés szempontjából szintén releváns angol font hozamokra is hasonló trend volt jellemző. Ettől eltérően a kínai piacon a teljes görbén hozamcsökkenés, amíg a japán jen piacon hozamemelkedés volt tapasztalható.

Az arany amerikai dollárral szembeni árfolyama 2023-ról 2626-ra emelkedett az év során, amelynek hátterében a geopolitikai feszültségek (például orosz-ukrán háború, gázai konfliktus), az inflációs- és kamatvárakozások, a jegybanki (különösen Fed) lépések, az amerikai elnökválasztáshoz kapcsolódó bizonytalanságok, illetve a jegybanki vásárlások álltak. 2024-ban az USD érdemben, paritás közelébe erősödött az euróval szemben, év végére az év eleji 1,10-ről 1,03-ra.

Az MNB 2024-ben is felkészült volt a geopolitikai kockázatok és a megemelkedett inflációs környezetben kialakult nagyfokú bizonytalanság kezelésére. A devizatartalék szintje érdemben meghaladta a releváns referenciamutatók értékét. A korábban kialakított és folyamatosan megújított bilaterális swap- és repomegállapodásokból álló nemzetközi védőháló addicionális devizalikviditást jelent (rövid időn belül több mint 10 milliárd euróval növelhető a devizalikviditás) és bővíti az MNB mozgásterét a nemzetközi tartalékok biztonságos szintjének megtartása mellett, csökkentve a külső és belső sérülékenységet. Az MNB bilaterális swap- és repomegállapodásokból álló nemzetközi védőhálójának elemei:

– Az EKB-val és a Nemzetközi Fizetések Bankjával (BIS) kötött repo szerződések.

³¹ Continuous Linked Settlement

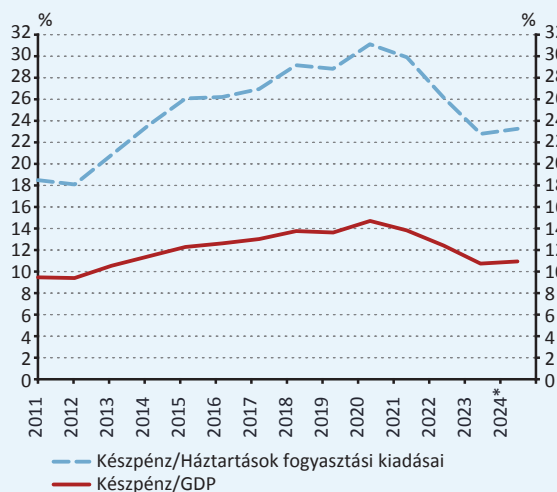
említeni annak árfolyam-volatilitását, amely rövid távon befolyásolhatja a tartalék eredményét.

3.7. KÉSZPÉNZLOGISZTIKAI TEVÉKENYSÉG

Forgalomban lévő készpénz

A forgalomban lévő készpénzállomány értéke 2024. december 31-én 8897,5 milliárd forint volt³², amely 10,3 százalékos növekedést jelent az előző év végi állományi értékekhez képest. A forgalomban lévő készpénzállomány növekedése – a szezonális hatásokat kiszűrve – az év egészére jellemző volt. A készpénzállomány bővüléséhez legnagyobb mértékben az óvatossági pénzkereslet növekedése, a reálkeresetek emelkedése, valamint a mérséklődő kamatok járultak hozzá. Az óvatossági pénzkereslet erősödését a lakosság körében mért bizonytalanság EU-s országokat, valamint a régiós szomszédok többségét meghaladó, tartósan magas szintje magyarázhatja. A lakosság készpénzigényének 2024-ben mért növekedését az emelkedő ATM készpénzfelvételi és -befizetési adatok is alátámasztják.

7. ábra
Forgalomban lévő készpénzállomány az éves GDP, valamint a háztartások fogyasztási kiadásai százalékában

*A 2024. évi GDP adat és a háztartások fogyasztási kiadásainak adata MNB becslés.

Ugyanakkor a fentiekkel ellentétes hatásként, a készpénzkereslet bővülését mérsékelte az elektronikus fizetések további térnyerése. A tranzakciós célú készpénzhasználat az év során tovább csökkent, azonban továbbra is vármelegként eltérő mintázatot mutat, ami egyrészt a jövedelem, másrészt a készpénzhasználati preferenciák területi különbségeivel magyarázható.

A forgalomban lévő készpénzállomány a GDP és háztartások fogyasztási kiadásainak arányában 2024-ben a korábbi évek csökkenő tendenciáját megtörve ismét kismértékű növekedést mutatott (lásd 7. ábra). 2024 végén a készpénzállomány a GDP 11,0 százalékát, míg a fogyasztás 23,3 százalékát tette ki. A mutató növekedése elsősorban a lakosság növekvő óvatossági pénzkeresletére vezethető vissza.

A készpénzforgalom címetösszetételét tekintve elmondható, hogy minden címlet forgalomban lévő darabszáma emelkedett 2024-ben. A legnagyobb növekedést a 20 000 forintosok száma érte el, ami 12,7 százalékkal bővült az év során. A forgalomban lévő 1000 forintosok mennyisége az év végén 8,2 százalékkal, míg az 500 forintosok darabszáma 7,6 százalékkal haladta meg az előző év végi értéket. Az 5000 forintosok darabszáma 7,5 százalékkal, a 10 000 forintosoké 3,4, míg a 2000 forintosoké 1,4 százalékkal emelkedett.

A forint érték forgalomban lévő mennyisége az előző évhez képest 4,9 százalékkal bővült. A legnagyobb bővülést az 50 forintos és a 20 forintos realizálta 5,6 és 5,5 százalékos növekedéssel, míg az 5 forintos és a 10 forintos érték mennyisége bővült a legalacsonyabb mértékben, 4,7 és 4,3 százalékkal. A forgalomban lévő érték címszerkezetének megoszlása stabil, a 2019–2024. közötti öt éves időszakban az egyes címletek aránya kevesebb, mint 1 százalékponttal változott (4. táblázat).

A fenti folyamatok eredményeként 2024. december 31-én 716,8 millió darab bankjegy volt forgalomban, ebből a legnagyobb forgalmi részesedéssel bír a 20 000 forintos és a 10 000 forintos címlet 45,7 és 26,4 százalékos aránnyal. Így a két legnagyobb értékű bankjegycímlet továbbra is domináns szerepet tölt be a készpénzforgalomban, együttesen az összes forgalomban lévő bankjegyalomány darabszámának 72,1, értékének pedig 96,1 százalékát tették ki 2024. év végén. A legalacsonyabb arány a 2000 forintosok és az 5000 forintosok esetén volt megfigyelhető, 4,8 és 3,3 százalék az év végén (8. ábra).

³² Ebben az értékben nem szerepel a bevont, de még visszaváltható bankjegyek értéke, ami az MNB mérlegében kimutatott készpénzállománynak része. A mérlegben szereplő készpénzállomány 8992,1 milliárd forintot ért el, az előző év azonos időszakához képest 824,0 milliárd forinttal és 10,1 százalékkal növekedett.

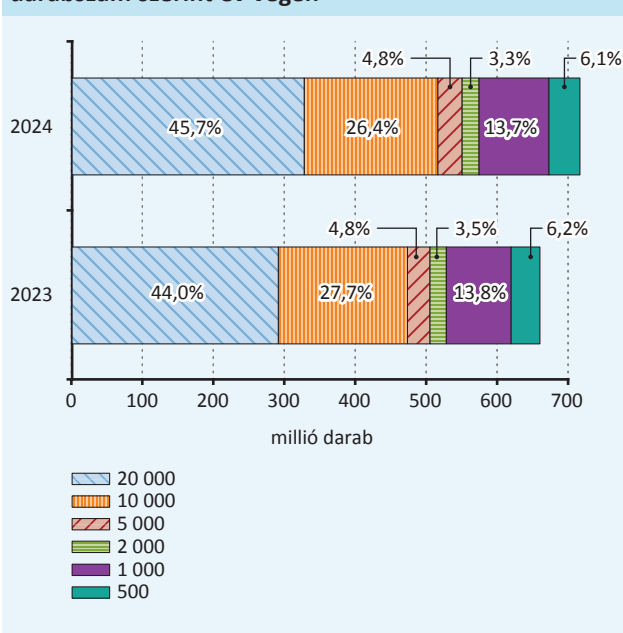
4. táblázat

A forgalomban lévő bankjegyek és érmék^{33, 34}

Bankjegyek	Mennyiség, millió darab		Változás	
	2023. december 31.	2024. december 31.	millió darab	%
20 000 forint	290,8	327,6	36,9	12,7
10 000 forint	182,8	189,0	6,3	3,4
5000 forint	31,9	34,3	2,4	7,5
2000 forint	23,2	23,5	0,3	1,4
1000 forint	90,9	98,4	7,5	8,2
500 forint	40,8	43,8	3,1	7,6
Összesen	660,4	716,8	56,4	8,5
Érmék	Mennyiség, millió darab		Változás	
	2023. december 31.	2024. december 31.	millió darab	%
200 forint	193,6	203,1	9,5	4,9
100 forint	247,3	260,2	13,0	5,2
50 forint	242,5	256,0	13,6	5,6
20 forint	451,9	476,6	24,7	5,5
10 forint	493,4	514,6	21,2	4,3
5 forint	824,4	863,1	38,7	4,7
Összesen	2453,1	2573,7	120,6	4,9

8. ábra

A forgalomban lévő bankjegyek megoszlása darabszám szerint év végén

A bankjegyek megoszlására 2024-ben is jellemző volt a korábbi években is megfigyelt polarizációs folyamat, amelyet erőteljesen meghatároz az óvatossági pénzkereslet, valamint az ügyfél által kezelt bankjegy be- és kifizető gépek arányának növekedése is az automaták címletkínálati szerkezetén keresztül.

Bankjegy- és érmegyártás

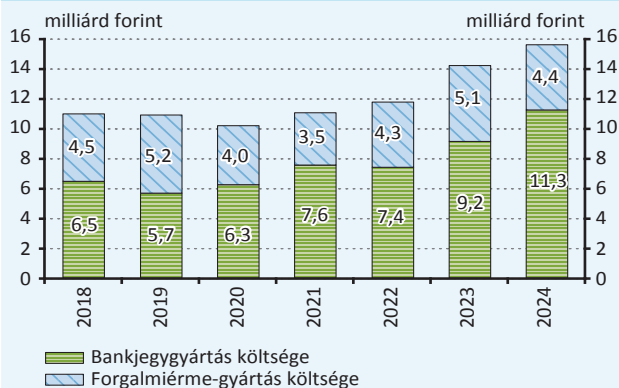
A jegybank a készpénzforgalom igényének kielégítése, valamint az elhasználódott és emiatt selejtezett, megsemmisített fizetőeszközök pótlása miatt bankjegyeket és érmeket gyártat.

Az MNB készpénzgyártatással összefüggő ráfordításai 2024-ben bruttó 15,7 milliárd forintot tettek ki, amely 1,4 milliárd forinttal volt magasabb, mint az előző évben.

³³ A táblázat nem tartalmazza a jegybank által kibocsátott emlékérmék és emlékbankjegy állományát.

³⁴ A táblázatban a részadatok és az összesen értékek külön-külön lettek kerekítve, a kerekítés miatt a részadatok összegei eltérhetnek az összesen adatoktól.

9. ábra
Bankjegy- és forgalmiérme-gyártás (bruttó ráfordítás)

Készpénzforgalmazás

Az MNB 2024-ben összesen 3940,9 milliárd forint értékű készpénzforgalmat bonyolított le ügyfelei, a hitelintézetek és a Posta számára, ezen belül 240,4 millió darab bankjegyet szolgáltatott ki ügyfeleinek, miközben 184,7 millió darab bankjegy érkezett be a jegybankba. A makrokörnyezet és az intézményi készpénzkereslet megváltozása a jegybanki készpénzes tranzakciók volumenének szerkezetében is tetten érhető volt 2024 folyamán.

2024-ben az MNB mintegy 78,1 millió darab elhasznált bankjegyet selejtezett le, illetve pótolta új, jó minőségű fizetőeszközökkel. A selejtezés főként a tranzakciós szerepet betöltő 1000 és 500 forintos, valamint a 10 000 forintos bankjegycímleteket érintette.

A készpénzhamisítás megelőzését, visszaszorítását szolgáló tevékenység

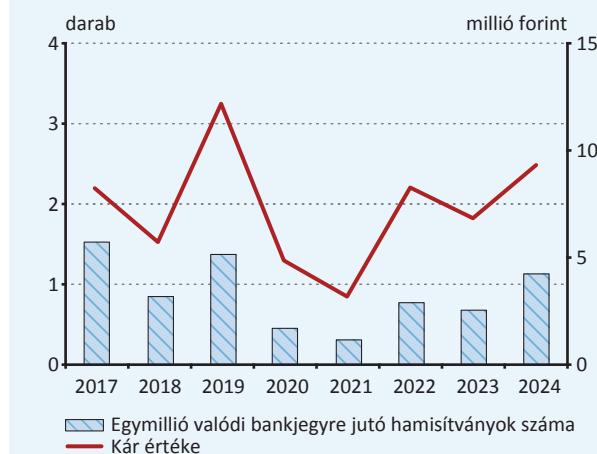
A korábbi évek trendjének megfelelően, a forintbankjegy hamisításának mértéke továbbra sem számottevő, a készpénzforgalomból kiszűrt forint hamisítványok száma mindössze 808 darabot tett ki, az általuk okozott kár értéke 9,3 millió forintot ért el 2024-ben. Az előző évekhez hasonlóan, 2024-ben továbbra is a magasabb címletek (10 000 és 20 000 forintos) hamisítása volt a jellemző, amely az összes hamisítvány mintegy 94 százalékát érte el.

5. táblázat
A fellelt forintbankjegy-hamisítványok címletenkénti megoszlása 2024-ben

Címletek	500	1 000	2 000	5 000	10 000	20 000
Megoszlás (%)	0,5	4,0	0,5	1,0	74,0	20,0

Az egymillió darab forgalomban lévő valódi bankjegyre egy év során jutó hamis bankjegyek száma az elmúlt évben 1,1 darab volt, ami nemzetközi összehasonlításban nagyon kedvező értéknek tekinthető.

10. ábra
Az egymillió darab valódi bankjegyre jutó hamisítványok számának és az okozott kár értékének alakulása

Nem változtak jelentősen a hamisítási módszerek sem, amelyeket továbbra is az irodai sokszorosító eszközök (színes fénymásolók, printerek) használata jellemez. A hamisítványok, a valódi bankjegyek jellemzőinek ismerete esetén, egyszerű vizsgálatokkal (tapintással, fény felé tartva vagy mozdítással), pénztári körülmények között pedig kombinált, UV-A- és UV-C-lámpával történő ellenőrzéssel kiszűrhetők.

A jegybank szakértői 2024-ben 1212 darab különböző valutahamisítványt azonosítottak, ezen belül a hamis euro bankjegyek száma 994 darab volt. A teljes hazai készpénzforgalmat vizsgálva továbbra is megállapítható, hogy a hamis valuták előfordulása nem tekinthető számottevőnek.

Az MNB általi térítésmentes bankjegyismereti oktatásra összesen 45 alkalommal, közel 820 fő részvételével került sor 2024 folyamán.

A készpénzforgalom szabályozása

2024 februárjában módosult a bankjegyrendelet³⁵, amelynek normaszövege a fióki pénztárak működésének korlátozásával vagy megszüntetésével kapcsolatban – az egységes jogalkalmazást elősegítő – kiegészítő szabályokkal bővült. A készpénzes automaták töltöttségére és rendelkezésre állására vonatkozó előírás pontosításával az MNB megerősítette

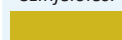
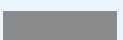
³⁵ A bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 1/2023. (I. 17.) MNB rendelet. A rendeletalkotást megelőzően az MNB 2022-ben törvényi felhatalmazást kapott a hitelintézetek és a posta által működtetett készpénzes infrastruktúra működési feltételeinek meghatározására.

6. táblázat

Az MNB 2024. évi emlékérmek-kibocsátási programja*

Emlékerme-tematika és kibocsátási időpont	Specifikáció						
	Anyag	Súly g/db	Átmérő/ Méret mm	Szél	Kivitel	Névérték Ft	Kibocsátott mennyiség db
Baranya vármegye, Pécs Hazai vármegyék és vármegyeszékhelyek sorozat – 2. elem ① Kibocsátás: 2024. március 5.	Ag .925	40	42	finomrecézett, szélfelirattal	PP	20 000	6 000
	Cu90 Zn10	29,50			patinázott	3 000	10 000
Kincsem ① Kibocsátás: 2024. március 12.	Ag .925	31,46	26,40 x 39,60 fekvő téglalap	sima	PP	15 000	5 000
	Cu75 Ni25	27			BU	3 000	7 000
XXXIII. Nyári Olimpiai és XVII. Paralimpiai Játékok ① Kibocsátás: 2024. május 6.	Ag .925	24	37	recézett	PP	15 000	5 000
	Cu75 Ni25	23,70			BU	3 000	7 000
Boldog Salkaházi Sára ① Kibocsátás: 2024. május 11.	Ag .925	31,46	38,61	recézett	PP	15 000	5 000
	Cu75 Ni25	30,80			BU	3 000	5 000
100 éves a Magyar Nemzeti Bank ① Kibocsátás: 2024. május 16.	Ag .925	100	60	recézett (100 rece)	PP	50 000	6 000
	Cu75Ni25	30,80	38,61	recézett	BU	3 000	8 000
Karikó Katalin „Magyar származású Nobel-díjasok” sorozat – 8. elem ① Kibocsátás: 2024. június 19.	Ag .925	12,50	30 x 25 ovális	sima	PP	7 500	6 000
	Cu75 Ni25	10,30			BU	3 000	6 000
Krausz Ferenc „Magyar származású Nobel-díjasok” sorozat – 9. elem ① Kibocsátás: 2024. június 19.	Ag .925	12,50	30 x 25 ovális	sima	PP	7 500	6 000
	Cu75 Ni25	10,30			BU	3 000	6 000
Az Európai Unió Tanácsának magyar elnöksége – 2024 ① Kibocsátás: 2024. július 1.	Ag .925	12,50	30	recézett	PP	7 500	5 000
	Cu75 Ni25	12,50			BU	3 000	5 000
50 éves a Rubik-kocka™ ① Kibocsátás: 2024. július 13.	Cu89 Al5 Zn5 Sn1	20	37,18 hatszögletű	sima	Proof-like	3 000	20 000
Árpád-házi Szent Kinga „Árpád-házi magyar szentek” sorozat – 4. elem ① Kibocsátás: 2024. július 24.	Au .986	6,982	22	sima	PP	100 000	2 000
	Cu75 Ni4 Zn21	4,20			BU	3 000	5 000
Főőrség „Nemzeti Hauszmann Program” sorozat – 3. elem ① Kibocsátás: 2024. augusztus 20.	Cu89 Al5 Zn5 Sn1	20	37,18 hatszögletű	sima	Proof-like	3 000	20 000
Pannonhalmi Bencés Főapátság „Nemzeti emlékhelyek” sorozat – 11. elem ① Kibocsátás: 2024. augusztus 28.	Cu90 Zn10	18,40	37	recézett	patinázott	3 000	10 000
Batthyány Lajos és a 13 aradi vértanú ① Kibocsátás: 2024. október 6.	Ag .925	77,76	52,50	recézett	PP	30 000	6 000
	Cu75 Ni25	76,50			BU	3 000	8 000
Magyar Gyermekorvosok Társasága ① Kibocsátás: 2024. november 14.	Cu75 Ni4 Zn21	16	34	recézett	Proof-like	3 000	10 000
V. László aranyforintja „Középkori magyar aranyforintok” sorozat – 8. elem ① Kibocsátás: 2024. november 20.	Au .986	13,964	20	sima, szélfelirattal	verdefényes	50 000	500
		3,491		sima	verdefényes	50 000	2 000
	Cu75 Ni4 Zn21	2,70			BU	3 000	5 000
Oláh György „Magyar származású Nobel-díjasok” sorozat – 9. elem ① Kibocsátás: 2024. december 10.	Ag .925	12,50	30 x 25 ovális	sima	PP	7 500	6 000
	Cu75 Ni25	10,30			BU	3 000	6 000
150 éves a magyar polgári közjegyzőség ① Kibocsátás: 2024. december 12.	Ag .925	31,46	38,61	recézett	PP	15 000	5 000
	Cu75 Ni25	30,80			BU	3 000	5 000

*Szinjelölés:

 arany
 ezüst
 színesfém

átvezetése a Központi Statisztikai Hivatallal szorosan együttműködve történt az adatszolgáltatók egyidejű tájékoztatásával és bevonásával.

Felügyeleti statisztikák

2024. évben az EU-szinten egységes és kötelező adatszolgáltatások köre tovább bővült. A korábbi adatszolgáltatások mellett előírásra és befogadásra kerültek előre meghatározott bankok által 2023. év végére vonatkozóan az ESG (Environment, Social, Governance) jelentések, a nemek közötti bérkülönbségre vonatkozó adatokkal bővített javadalmazási (remuneration) adatok, illetve a banki könyvi kamatlábalkalmazati adatszolgáltatások⁴⁶.

A pénzügyi intézmények felügyeleti célú adataiból készülő idősorok, statisztikák az MNB-honlapon a publikációs naptár szerinti határidőben megjelentek. A hitelintézetek nem konszolidált eredménykimutatását bemutató interaktív, felhasználóbarát grafikon további részletekkel egészült ki. Az Aranykönyv című éves gyakoriságú közzététel szektoronként időssorral alakítása és az adatok interaktív diagramokon való ábrázolása megtörtént, így a publikáció az adatok könnyebb elemezhetőségét teszi lehetővé. Az EBA-munkacsoportokban egyeztetésre és véglegesítésre kerültek az EU-szinten egységes felügyeleti adatszolgáltatások CRR3 miatti módosításai, amelyek 2025 első negyedévéől lépnek hatályba.

A 2024. január 1-jétől alkalmazandó 19/2022. (XII. 1.) számú MNB ajánlásban⁴⁷ megfogalmazott rendelkezések hozzájárulnak a hitelintézetek egyre komplexebbé váló adatszolgáltatási kötelezettségeinek konzisztens és határidőre történő teljesítéséhez, az adatminőség további javításához. Az ehhez kapcsolódó önértékelést a hitelintézetek határidőre elkészítették.

A hitelintézetek által beküldött adatszolgáltatások teljesítésének mérésére adatminőségi dashboard került kialakításra az adatgyűjtő rendszerben elérhető statisztikai lekérdezések segítségével. A lekérdezéseket – azok nagy mennyiségére való tekintettel – folyamatfeldolgozó robot segíti.

Az EU-szinten egységes felügyeleti adatszolgáltatások adatminőségének biztosítása magyar oldalról megfelelő, ennek köszönhetően az MNB által kiküldött magyar adatok minősége kiemelkedő az EU-ban.

A negyedéves adatszolgáltatásokra épülő biztosítói és pénztári publikációk az év során publikációs határidőre megjelentek az MNB honlapján. A biztosítói szektor esetében befejeződött az európai szinten egységesen előírt felügyeleti adatszolgáltatások 2019-ben megkezdett, az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (EIOPA) által koordinált felülvizsgálatát követő, új előírásokon alapuló taxonómia szerinti adatbefogadás mind a negyedéves, mind pedig az éves adatszolgáltatások tekintetében.

Az alapkezelők esetében a 78/2014. (III. 14.) Korm. rendelet év közbeni módosítása az adatszolgáltatók és az MNB részéről is gyors átállást igényelt. A befektetési politika szerinti besorolás változása miatt a vonatkozó adatszolgáltatási MNB rendelet⁴⁸ módosítása is szükségessé vált, és a publikált idősor valamint annak módszertana is megújult. Az európai uniós adatszolgáltatások közül a származtatott ügyleteket tartalmazó EMIR-adatszolgáltatás felülvizsgálata zárult le 2024-ben, amely az adatszolgáltatás tartalmának bővüléséhez vezetett. Az MNB sikeresen elvégezte a megújuláshoz szükséges informatikai fejlesztéseket.

Publikációs változások az MNB statisztikaiban

2024 januárjától kezdődően – a tárgyhónapot követő hónap 23. munkanapján megjelenő, „A monetáris pénzügyi intézmények mérlegei és a pénzmennyiségek” megnevezésű publikációt megelőzően – „A hitelintézetek előzetes mérlege és eredménykimutatása” megnevezésű publikációban már a tárgyhónapot követő hónap 18. munkanapján elérhetőek a hitelintézeti mérleg- és eredményadatok, így a külső felhasználók számára öt munkanappal korábban rendelkezésre állnak előzetes információk a hitelintézeti szektor adatairól.

A 2024. június 17-én közzétett pénzforgalmi publikáció idősorai kiegészítésre kerültek az Infrastruktúra idősor esetén a magyarországi pénzforgalmi szolgáltatók által vezetett fizetési számlák számának a tulajdonosi körre és a számlák használatára vonatkozó adataival. Emellett bővült a Visszaélések idősor a hazai kibocsátású fizetési kártyákkal, valamint a hazai fizeteskártya-elfogadó hálózatban elkövetett visszaélési kísérletekkel és a sikeres visszaélések adataival, illetve bemutatásra kerültek az elektronikus pénzforgalomhoz kötődő sikeres visszaélések adatai a visszaélés fajtája szerint csoportosítva.

⁴⁶ IRRBB – Interest rate risk in the banking book.

⁴⁷ A Magyar Nemzeti Bank 19/2022. (XII. 1.) számú ajánlása a hitelintézeti adatszolgáltatások összeállítási folyamatának kialakításáról, működtetéséről, kereteiről és kontrollfunkcióiról, valamint a kapcsolódó adatvagyon-gazdálkodási feladatokról.

⁴⁸ 58/2023. (XI. 24.) MNB rendelet

a jegybanki információs rendszerhez az adott tárgyidőszakra alkalmazandó MNB rendelettel előírt M01–M05 MNB azonosító kódú adatszolgáltatásokban és SF02 táblakódú felügyeleti jelentésben, továbbá a HITREG-ben jelentett egyes adatok helyességének vizsgálata tárgyában. Az MNB 4 hitelintézet vonatkozásában az eljárást – jogszabálysértés hiányában – végzéssel megszüntette, 1 hitelintézet esetén intézkedést alkalmazott és bírságot (5 millió forint) szabott ki. 1 hitelintézet és 1 hitelintézeti típusú EGT-fióktelep vonatkozásában a vizsgálati szakasz 2025 januárjában lezárult, további 1 hitelintézet és 2 hitelintézeti típusú EGT-fióktelep vonatkozásában az eljárás lezárására 2025 első negyedévében kerül sor.

2024 októberében célvizsgálat indult az 54/2021. (XI. 23.) MNB rendelet szerinti M06 MNB azonosító kódú adatszolgáltatásban jelentett egyes adatok helyességének vizsgálata tárgyában. A vizsgálati szakasz 2024-ben lezárult, az intézkedést és bírságot (19,5 millió forint) tartalmazó, eljárást lezáró határozat meghozatalára 2025 januárjában került sor.

3.9. AZ MNB TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSI TEVÉKENYSÉGE

Az MNB társadalmi felelősségvállalási stratégiájának megvalósítása során feladatának tekinti a pénzügyi kultúra és a pénzügyi tudatosság, valamint az ezt megalapozó közgazdasági és társadalmi gondolkodás, illetve az ehhez kapcsolódó intézményrendszer és infrastruktúra fejlesztését. A kitűzött célok elérése érdekében az MNB az oktatás (elsősorban a felsőoktatás), a közgazdászképzés és pénzügyi oktatás rendszerének megújítása és fejlesztése, a tudományos tevékenység, valamint a pénzügyi ismeretterjesztés támogatása érdekében fejti ki tevékenységét. Az MNB kiemelt feladatának tartja a magyar közgazdaságtani szaktudás és a magyar közgazdaságtudomány fejlesztését. A támogatott programok részben MNB saját gondozású kezdeményezések, részben a közreműködő intézményekkel létrejött partnerségi kapcsolatok révén valósulnak meg.

Felsőoktatási programok és együttműködések

Az MNB tevékenységéhez kapcsolódó gazdaságtudományi alap- és mesterképzési szakokon nyolc alkalommal lebonyolított MNB Kiválósági Ösztöndíjprogram 2024-ben lezárult. A 2023/2024-es tanévben 25 magyarországi felsőoktatási

intézmény 591 hallgatója részesülhetett a juttatásban. Az MNB Kiválósági Ösztöndíjprogram keretében összesen közel 5000 ösztöndíj került kiosztásra.

Az MNB 2024-ben megújította együttműködéseit kiemelt egyetemi partnereivel: a METU-val, a BME-vel és az NJE-vel. A Debreceni Egyetemmel (DE) az év során megújított együttműködés keretében nemzetközi konferenciák szervezésére és esettanulmány lebonyolítására került sor.

2015-től a jegybank szakmai közreműködésével a tiszaroffi kistérség továbbtanulási ösztöndíjeként, a felsőoktatásban tanuló hallgatók támogatására ösztöndíjprogram került meghirdetésre „Tiszaroffi ösztöndíjpályázat” címmel. A program 2017-ben kibővült a középiskolai tanulók tanulmányainak támogatásával „Tiszaroffi Továbbtanulási Ösztöndíjpályázat” címmel. A 2023/2024-es tanév tavaszi félévében 56 egyetemista (köztük 5 doktorandusz hallgató) és 23 középiskolai tanuló részesült ösztöndíjban.

Az MNB és a TDK-ért Közhasznú Alapítvány közötti együttműködés 2024-ben is folytatódott, amelynek fő célja a pénzügyi tudatosság, valamint interdiszciplináris tudományterületek támogatása.

Pénzügyi ismeretterjesztés a lakosság számára

Az MNB a felnőtt lakosság pénzügyi tudatosságának fejlesztése érdekében – kapcsolódva az MNB pénzügyi stabilitási és pénzügyi fogyasztóvédelmi céljaihoz – működteti Pénzügyi Navigátor elnevezésű komplex tájékoztató rendszerét, melynek célja, hogy számos csatornán keresztül a lakosság széles körének adjon hiteles és közérthető tájékoztatást a pénzügyi döntések során mérlegelendő szempontokról és kockázatokról. A jogszabályváltozásokat és a piaci folyamatokat is nyomon követve a jegybank rendszeresen aktualizálja, illetve bővíti a tartalmakat. A megfontolt pénzügyi döntéseket a termék- és szolgáltató-összehasonlítást ingyenesen elérhető termékkeresők és -kalkulátorok is segítik, melyek közül az év során az MNB Betét- és Hitelkalkulátora került átfogó tartalmi és design fókuszú megújításra.

Az MNB a lakosság pénzügyi tudatosságának fejlesztése érdekében Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodahálózatot (PNTI)⁵⁰ működtet, amelynek irodái valamennyi vármegyeszékhelyen megtalálhatóak. Az irodák üzemeltetését a pénzügyi intézményektől és szolgáltatóktól független civil szervezetek végzik. A tanácsadók pártatlan, szakszerű és díjmentes pénzügyi

⁵⁰ <https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/tanacsado-irodak>

tanácsadást nyújtanak a fogyasztók számára személyesen, telefonon, elektronikus, valamint postai úton. Az MNB folyamatos szakmai kontrollja és támogatása mellett működő tanácsadás célja, hogy a fogyasztók a pénzügyi döntéseik előtt független szakértők véleményét is kikérhessék, illetve segítséget kapjanak a hivatalos okmányok, kérelmek, panaszlevelek megfogalmazásához és benyújtásához.

A PNTI-tanácsadók 2024-ben csaknem 26 ezer ügyet kezeltek. A korábbi évekhez hasonlóan a megkeresések többsége (56 százaléka) a panasztétel helyett pénzügyi szolgáltatással kapcsolatos érdeklődés volt. A megkeresések túlnyomó része a Minősített Fogyasztóbarát termékekkel, végrehajtással, követelésátadással, CSOK-kal és kibercsalással kapcsolatban érkezett az irodákhoz.

A pénzügyi ismeretek minél szélesebb körű terjesztése, a hazai pénzügyi tudatosság szintjének emelése érdekében az MNB 2024. évi lakossági kommunikációjának kiemelt célja volt, hogy a fogyasztók számára azonnali, könnyen hasznosítható, gyakorlati tanácsokat, tippeket adjon. Ennek elérése érdekében a jegybank tematikus fogyasztóvédelmi kampánysorozatot indított, amely az év során bankszámla- és bankváltás, lakásbiztosítások, nyaralás, iskolakezdés, takarékoság és karácsonyi előkészületek témákban nyújtott segítséget a lakosság számára pénzügyeik kezelésében.

A Pénzügyi Navigátor tartalmak jelentős része mobilapplikáción is elérhető, amely friss hírekkel és árfolyamadatokkal, az online keresők és kalkulátorok beágyazott verzióival, ügyfélszolgálati időpontfoglalóval, valamint pénzügyi szótárral segíti a tájékozódást.

Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközpont

2022. márciusi nyitása óta több mint 300 ezer fő látogatta meg a Magyar Pénzmúzeumot. 2024-ben több mint 100 ezer látogató tekintette meg a „Pénz útja” című állandó kiállítást, az intézmény ezzel továbbra is Európa leglátogatottabb Pénzmúzeuma.

Az 53 látványos installációval felszerelt, interaktív pénzügyi tudásközpontban az év során 251 múzeumpedagógiai foglalkozást tartottak 11 különböző tematikában. A kiemelt célcsoportot jelentő 7–12. évfolyamos tanulók jellemzően kihelyezett tanóra keretében, tanári kísérettel keresik fel a múzeumot.

A Pénzmúzeumhoz kötődő szolgáltatások hozzáférhetőségét mobilapplikáció is segíti.

Támogatási tevékenység

A jegybank lehetőségeihez mérten, eseti támogatások nyújtásával értéktérmető össztársadalmi célok megvalósítását is segítette. A Társadalmi Felelősségvállalási Stratégiában meghatározott célok közül 2024-ben a pénzügyi kultúra erősítése, az oktatás (elsősorban a felsőoktatás), a közgazdászképzés és pénzügyi oktatás rendszerének fejlesztése, valamint a tudományos tevékenység támogatása kapott elsődleges szerepet.

3.10. AZ MNB KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁGI TEVÉKENYSÉGE

Az MNB Zöld Programja

Az MNB 2019-ben hirdette meg Zöld Programját, amelyben a pénzügyi rendszer környezeti kockázatokkal szembeni ellenálló képességének javítása mellett a hazai zöld finanszírozási környezet ösztönzését tűzte ki célul. A Zöld Program első öt évében az MNB számos, úttörő, nemzetközileg is kimagasló eredményt ért el a pénzügyi szektor zöldítésének ösztönzése, a prudenciális felügyelés környezeti kockázati szempontú fejlesztése és saját működésének példamutató zöldítése terén.

2024. december végével a zöld gazdaságra való átállást támogató zöld tőkekövetelmény-kedvezmény programban – fennálló tőketartozás alapján – 987 milliárd forintnyi vállalati, 242 milliárd forintnyi lakossági hitelt, illetve 116 milliárd forint piaci értékű vállalati kötvény kitettséget vontak be a résztvevő intézmények. A belföldi vállalati hitelek döntő része megújuló energiatermelést (434 milliárd forint), illetve fenntartható kereskedelmi ingatlanokat finanszírozott (197 milliárd forint). A zöld lakáscélú kitettségek döntő része új, energiahatékony házak építését finanszírozta, de megjelentek az energetikai korszerűsítést finanszírozó hitelek is.

Az MNB 2024-ben immáron negyedik alkalommal készítette el a *Zöld pénzügyi jelentés* című kiadványát, amelyben ismét a környezeti fenntarthatóság mérlegére tette a pénzügyi rendszert. A Jelentés bemutatja a 2023-as esztendő külföldi és hazai főbb fenntarthatósági eseményeit, emellett ismerteti a kvantitatív módszertani lépéseket is. A zöld finanszírozás esetében nemcsak az állományi adatokba enged bepillantást, hanem a zöld pénzügyek ösztönzőit és akadályozóit is görcső alá veszi. Áttekintést nyújt a nemzetközi és hazai, jelenlegi, továbbá várható fenntarthatóságot érintő pénzügyi szabályozásról.

Az MNB Logisztikai Központ napelempark beruházás kivitelezési munkálatai 2024 végén indultak. A beruházás megvalósításával a készpénzlogisztikai folyamat villamosenergia igényének várhatóan mintegy 20 százaléka megújuló forrásból, saját termeléssel lesz biztosítható. A Logisztikai Központ létesítmény világításkorszerűsítési tervei alapján a kivitelezésre irányuló közbeszerzési eljárás várhatóan 2025-ben kiírásra kerül.

A Környezetvédelmi Stratégia a számszerű célkitűzések mellett új, környezettudatos technológiák vizsgálatát is tartalmazza. 2024-ben az MNB tesztelte a „vegyszermentes” takarítási technológiát, illetve az irodai komposztálást. A tesztelt technológiák megvalósíthatósági, hatékonysági, illetve környezeti hasznossági szempontból ígéretesek, bevezetésük előkészítés alatt van.

Az MNB operatív működéséből adódó karbonlábnyom alakulása

Az operatív működéshez kapcsolódóan az MNB saját ökológiai lábnyomának további csökkentésére vonatkozóan azt vállalta, hogy 2025 végére a karbonlábnyomát a bázishoz

képest 75 százalékkal csökkenti. Ennek érdekében 2023–2025 közötti időszakra vonatkozóan környezetvédelmi programot (akciótervet) dolgozott ki, amelynek megvalósítása a tervezett ütemezés szerint halad, időarányosan teljesítésre került, az MNB egy főre eső karbonlábnyoma 2024-ben 2,4 százalékkal csökkent. 2024 végére az egy főre jutó karbonlábnyom a 2019. évi bázishoz képest 68,1 százalékkal csökkent.

2024-ben a karbonlábnyom alakulására a legnagyobb mértékű hatást az energiafelhasználás gyakorolta. A klímaváltozásra visszavezethető egyre szélsőségesebb időjárás többteleenergia-felhasználást okoz. Az MNB az energiafelhasználás növekedéséhez kapcsolódó 2024-es karbonlábnyom növekedését teljes mértékben nem tudta ellensúlyozni az üzleti célú utazásoknál, illetve az egyéb területek (például papírfelhasználás, hulladék, stb.) esetében bekövetkezett karbonlábnyom csökkenés, így az operatív működéshez kapcsolódó karbonlábnyom volumene 2024-ben összességében 5,8 százalékkal növekedett.

7. táblázat Az operatív működésből adódó karbonlábnyom alakulása			
Karbonkibocsátás/kiváltó ok	Karbonlábnyom alakulása 2024-ben (CO ₂ kibocsátás tonnában)		Változás 2024-ben (%)
	2023	2024	
Villamosenergia felhasználás	7	105	1373,2
Földgáz és távhő felhasználás	1 127	1 323	17,4
Energiafelhasználásból adódó összesen	1 134	1 428	25,9
Gépjármű flotta üzemanyag felhasználás	122	118	-3,28
Külföldi kiküldetés repülővel	811	649	-20,0
Külföldi kiküldetés autóval	3,9	3,1	-20,5
Belföldi kiküldetés autóval	10,3	15,0	45,9
Taxihasználat	2,3	1,8	-21,7
Üzleti célú utazás összesen	950	787	-17,1
Hűtőközeg környezetterhelés	2	2	0,0
Bankjegybrikett energetikai célú hasznosítása	14	14	-0,1
Újrahasznosított irodai papír	1	0,5	-9,1
Kommunális hulladék	57	52	-8,8
Egyéb terhelések összesen	74	69	-6,8
Karbonkibocsátás összesen (tonna)	2 158	2 283	5,8
Fajlagos karbonlábnyom (tonna/fő)	1,503	1,467	-2,389

Az egyre szélsőséesebb időjárás miatt az épületek energiafelhasználásának szinten tartását/esetleges csökkentését ma már csak olyan intézkedésekkel lehetne biztosítani, amelyek a munkahelyi komfortban jelentős visszalépést eredményeznének.

A táblázatból látható, hogy 2024-ben a teljes karbonlábnyom közel kétharmadáért az energiafelhasználásból adódó terhelés felel, ezért az MNB továbbra is keresi azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével az energiafelhasználási mix tovább zöldíthető, a megújuló energia aránya tovább növelhető. Ezzel kapcsolatosan jelent meg a 215/2024. (VII.29.) Korm. rendelet, amely a megújuló gázok származási igazolását szabályozza. Az energiapiac jelenleg még nem érhető el a jogszabályi előírás szerinti termék (megújuló forrásból származó gáz). Az MNB folyamatosan nyomon követi az energiapiac alakulását és az energia beszerzései során a jövőben élni kíván a zöldítési lehetőségekkel ezen a területen is.

Energetikai mutatószámok alakulása

Az MNB közvetlen környezeti hatása jelentős mértékben az energiafelhasználásból adódik, ezen belül is döntő

hozzájárással bír az épületek működéséhez kapcsolódó energiafelhasználás. A teljes energiafelhasználás 2024-ben 21,1 százalékkal, az egy főre jutó 11 százalékkal növekedett.

Fontos tény, hogy az energiafelhasználás növekedése mögött leginkább az évszázados melegrekordokkal jelentkező nyári időszakban megnövekvő hűtési igény húzódik meg, ami közel 30 százalékkal növelte a villamosenergia-felhasználást (a karbonlábnyom alakulásában ez kevésbé látható, mivel az épületek villamosenergia-ellátása döntően megújuló forrásból származó árammal történik). A fűtési energiafelhasználás 13,3 százalékos növekedése meghatározóan a korábbi évhez képest 1,3 fokkal hidegebb őszi-téli időjárásból adódik.

Megvizsgálva a fűtési energia szinte évről évre növekvő felhasználásának hátterét, megállapítást nyert, hogy a globális felmelegedés hatására jelentkező éves átlaghőmérséklet növekedés ellenére a fűtési időszakban vannak olyan hónapok, ahol a havi fogyasztást egy viszonylag rövid időszaki (néhány napig tartó) extrém hideg akár 15–20 százalékkal is megemelheti, ugyanakkor ez a havi átlaghőmérséklet alakulásában nem is jelenik meg.

8. táblázat					
A teljes energiafelhasználás alakulása 2024-ben					
Teljes energiafelhasználás	2024				Változás 2024-ben (%)
	MNB Budai Központ	Logisztikai központ	Felügyeleti Központ és Pénzmúzeum	Összesen	
Villamos energia-fogyasztás (kWh)	2 316 591	2 852 414	4 284 446	9 453 451	28,9
Fűtés, melegvízenergia-felhaszn. (kWh)	5 055 980	1 011 802	827 959	6 895 741	13,3
Üzemanyag energia felh. (kWh)	436 187			436 187	-2,9
Összes energia-fogyasztás (kWh)				16 785 379	21,1
Fajlagos energia-fogyasztás (kWh/fő)				10 786	11,7
Fajlagos energia-fogyasztás (kWh/m ²)				361	21,1

9. táblázat			
A hőmérséklet alakulása			
Átlaghőmérséklet/időszak			
Időszak	Átlaghőmérséklet 2023 (°C)	Átlaghőmérséklet 2024 (°C)	Változás 2024-ben (°C)
Október	15,8	13,6	-1,30
November	7,5	5,6	
December	3,7	3,9	
Forrás: www.metnet.hu			

9. táblázat**Vízfelhasználás alakulása 2024-ben**

Vízfogyasztás (m ³) / telephely	2024				Változás 2024-ben (%)
	MNB Budai Központ	Logisztikai központ	Felügyeleti Központ és Pénzmúzeum	Összesen	
Hálózativíz-felhasználás (m ³ /év)	14 987	1 638	9 862	26 487	25,2
Egy főre jutó ivóvíz felhasználás (m ³ /fő/év)				17,020	15,5
Vízfelhasználás saját kútból	-	11 316	-	11 316	22,6
Összesen	14 987	12 954	9 862	37 803	24,4

Vízgazdálkodás

Az MNB épületeinek vízfogyasztása 2024-ben közel 25 százalékkal növekedett. A növekedés érintette mind a hálózati víz felhasználást, mind pedig a saját kútból vételezett vizet.

Az irodai komforton belül a szellőztető rendszer által szállított friss levegőnek megfelelő páratartalmúnak kell lennie, emellett a készpénzfeldolgozó-, illetve az informatikai géptermekek esetében is szigorú előírások vannak erre vonatkozóan. Ezeket az előírásokat párasító berendezések használatával lehet biztosítani, amelyeknek vízigénye az egyre hosszabbra nyúló nyári kánikulai időszakok miatt jelentősen növekszik.

Hulladékgazdálkodás

A kommunális hulladék mennyisége 2024-ben 9,6 százalékkal csökkent, az egy dolgozóra eső napi mennyiség 14,7 dkg volt.

2024-ben a teljes éves hulladékmennyiség 65,1 százaléka szelektíven került gyűjtésre. A veszélyes hulladék teljes hulladékmennyiségen belüli aránya mindössze 0,03 százalékot tett ki.

A magyarországi hulladékgazdálkodás 2024. évi változásai (az 50 forintos betétdíj bevezetése) az MNB-ben leginkább a szelektív műanyag-hulladék mennyiségét befolyásolták, ami 25,8 százalékos csökkenést eredményezett.

A szelektív hulladékgyűjtés rendszerében 2024-ben az MNB-ben nem történt változás, a dolgozók számára továbbra is biztosított a használt alumínium alapanyagú kávékapszulák, valamint a tetrapak dobozok szelektív gyűjtése. 2024-ben is sokan éltek azzal a lehetőséggel, hogy az otthoni elhasznált elemeket, kiégett fényforrásokat behozhatják az MNB épületeiben elhelyezett szelektív gyűjtőkbe.

3.11. AZ MNB KOMMUNIKÁCIÓJÁT MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK

A tájékoztató tevékenysége során az MNB kiemelt helyen kezelte a jegybank alapfeladatait érintő, a monetáris politikára és a pénzügyi stabilitásra vonatkozó legfontosabb döntések közlését és magyarázatát. Ennek értelmében rendszeresen ismertette a legfontosabb döntések tartalmát és hátterét, közzétette a Monetáris Tanács üléseinek eredményeit, illetőleg folyamatosan publikálta a felügyeleti vizsgálatok és eljárások eredményeit és az intézkedések tartalmát, nem utolsósorban a megállapított jogsértések felelőseit. A felügyeleti kommunikációnak 2024-ben is része volt a pénzügyi műveletekkel kapcsolatos, a kockázatok kiszűrése érdekében szükséges elővigyázatosságra való figyelemfelhívás, valamint a Minősített Fogyasztóbarát termékcsalád kommunikációja. Intenzív tájékoztató kampány zajlott márciusban a fogyasztóbarát otthonbiztosításokra (MFO) fókuszálva és a biztosítóváltás lehetőségének hangsúlyozásával, amely a fogyasztói tudatosságot erősítette. A fogyasztóbarát termékcsalád minden tagja külön tematikus oldallal és kalkulátorral is rendelkezik már az MNB honlapján belül.

2024-ben érzékelhetően nőtt a pénzügyi visszaélések összege. Továbbra is jellemző, hogy a fogyasztók egyes csoportjai nem tudnak lépést tartani a digitalizáció rohamos fejlődésével, valamint ezzel párhuzamosan a kibertérben megjelenő kockázatok kezelésével. Az év során a jegybank folytatta pénzügyi tudatosságot növelő kampányait, amelyeket intenzív social média jelenlét jellemzett. 2024-ben is folyamatos volt az edukációs célú megelőző tájékoztatás, így a köztudatban már kellő mértékben ismert Pénzügyi Navigátor brand és a 2022. év végén indított KiberPajzs (intézményközi összefogás) kommunikációja a lakossági célcsoport minden szegmensét lefedte.

2024-ben is kiemelt figyelmet fordított a jegybank az Azonnali Fizetési Rendszeren (AFR) alapuló új szolgáltatások bevezetésére, piaci ismertségének növelésére, előnyeinek és eredményeinek kommunikációjára.

A jegybank társadalmi felelősségvállalási, valamint felügyeleti, piacfelügyeleti és fogyasztóvédelmi tevékenysége és kommunikációs akciói során törekedett a vállalati szféra és a lakosság pénzügyi tudatosságának és ismereteinek növelésére. A fogyasztói tájékoztatás szélesítése 2024-ben is a jegybanki kommunikáció fókuszában volt, nem csak a felügyeleti sajtókapcsolatok útján, hanem aktuális kampányok formájában is. Az MNB elkötelezett a Minősített Fogyasztóbarát branddel kapcsolatos pozitív kommunikáció fenntartása mellett, így 2024-ben is nagy hangsúlyt fektetett az ügyfelek érdekeit szem előtt tartó fogyasztóbarát termékcsalád promóciójára.

3.12. AZ MNB 2024. ÉVI EREDMÉNYÉNEK ALAKULÁSA

Az MNB 2024. évi eredménye 788,7 milliárd forint veszteség volt. Az év során a mérleg és az eredmény alakulására az alábbi főbb folyamatok hatottak:

- a nemzetközi tartalékok monetáris politika által meghatározott szintje és összetétele, kockázatkezelési megfontolások alapján végzett tranzakciók, a tartalék szintjét befolyásoló devizavásárlások és devizaeladások: az EU-transzferekből származó nettó devizabeáramlás, az Államadósság Kezelő Központ adósságkezeléssel kapcsolatos műveletei és a Magyar Államkincstár nem adósságfinanszírozáshoz kapcsolódó devizakonverziói;
- a forintlikviditást lekötő instrumentumok alakulása, ami összefügg a devizatartalék és az MNB nettó devizaköveteléseinek alakulásával, valamint a jegybank likviditásnyújtó

és növekedéstámogató eszközeinek változásával és a készpénzállomány alakulásával;

– a forintkamatok és a nemzetközi devizakamatszint változása, valamint

– a devizaárfolyamok változása.

A nettó kamat- és kamatjellegű eredmény 701,2 milliárd forint veszteség volt. A veszteség érdemi csökkenését a forint kamateredmény javulása mellett a deviza kamateredmény emelkedése okozta. Az előbbi a forintkamatok csökkenésére, az utóbbi elsősorban a devizatartalék magasabb állománya és magasabb átlagos kamatszintjére vezethető vissza.

A nettó forint kamat- és kamatjellegű eredmény 2024-ben 1095,7 milliárd forint veszteség volt, 895,9 milliárd forinttal kisebb, mint 2023-ban. Az alapkamat az év eleji 10,75 százalékról fokozatosan 6,5 százalékra csökkent. A kamatozó forintforrások (hitelintézeti forintbetétek, MNB-diszkontkötvények és költségvetési forintbetétek) átlagos állománya a nettó devizakövetelések növekedése és a banki likviditást növelő, jegybank által kifizetett kamatkiadások következtében emelkedett. Azonban az alacsonyabb kamatszint hatására a kamatozó forintforrások után fizetett kamatráfordítások 2023-hoz képest jelentősen – több mint 800 milliárd forinttal – visszaestek. A forint kamat- és kamatjellegű eredmény javulásához a hitelintézetekkel kötött kamatcsere ügyletek veszteségének csökkenése is hozzájárult, ami az alacsonyabb kamatok mellett – a 2023. évi lejáratok miatti – alacsonyabb átlagos állományokkal is magyarázható.

A deviza kamat- és kamatjellegű eredmény 2024-ben 394,5 milliárd forint nyereség volt, ami 161,8 milliárd forinttal haladta meg a 2023. évi nyereséget. A nemzetközi tartalékok utáni kamatbevételek 105,6 milliárd forinttal nőttek, ami a magasabb tartalékállománynak és a portfólió magasabb

11. táblázat

Az MNB összevont eredménykimutatása

(milliárd forint)

Sorszám	Megnevezés (Eredménykimutatás sora)	2023	2024	Változás
1	Nettó kamat- és kamatjellegű eredmény (I+II)-(X+XI)	-1758,9	-701,2	1057,7
2	Nettó forint kamat- és kamatjellegű eredmény (I-X)	-1991,6	-1095,7	895,9
3	Nettó deviza kamat- és kamatjellegű eredmény (II-XI)	232,7	394,5	161,8
4	Pénzügyi műveletek realizált eredménye (IV-XIV)	-42,7	-329,7	-287,0
5	Devizaárfolyam-változásból származó eredmény (III-XII)	90,6	393,4	302,8
6	Egyéb eredménytényezők* (V+VI+VII+VIII)-(XIII+XV+XVI+XVII+XVIII)	-52,2	-151,2	-99,0
7	Eredmény (1+4+5+6)	-1763,2	-788,7	974,5

* Felügyeleti tevékenységből származó bevételek, nettó banküzemi eredmény, bankjegy- és érmegyártás költségei, nettó értékvesztés és céltartaléklétképzés/-felszabadítás, valamint jutalékból származó és egyéb eredmény.

átlagos kamatszintjének tudható be. Emelkedett a tartalékokhoz kapcsolódó határidős ügyletek eredménye és a tartalék részét képező értékpapírok beszerzési árfolyam-különbözetének amortizációján keletkezett árfolyamnyereség is.

A pénzügyi műveletek eredménye a forint és deviza értékpapírok piaci árváltozásából származó – az értékpapírok eladásakor keletkező – realizált eredményt tartalmazza, 2024-ben nettó 329,7 milliárd forint veszteséget mutatott. A deviza-tartalék-kezelési tranzakciókhoz kapcsolódó értékpapír-eladásokon a hozamváltozások következtében az előző évinél kisebb, 8,7 milliárd forint veszteséget realizált az MNB. Az ÁKK év végi állampapír-visszavásárlásához kapcsolódóan ugyanakkor jelentős mértékű veszteség realizálásra került sor, ami a visszavásárolt – hosszú futamidejű – állampapírok könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti eltérésből származott az értékpapírok beszerzése óta eltelt idő alatt bekövetkezett hozamemelkedés miatt. Az állampapír-visszavásárlás a jegybankmérleg szűkülését és a bankrendszer likviditás-többletének csökkenését vonja maga után, ami a kamatszintek eltéréseiből következően folyamatos kamatmegtakarítást jelent a jegybanknál. Ezért a 2024. év végén realizált veszteséget a későbbi évek kedvezőbb eredménye ellensúlyozni fogja.

A devizaárfolyam-változásból származó eredmény alakulását a forint hivatalos árfolyamának a bekerülési árfolyamtól való eltérése, valamint a devizaadások volumene határozza meg. Amíg 2023-ban a forint az euróval szemben átlagosan felértékelődött az előző évhez képest, 2024-ben leértékelődött. Így az euro napi hivatalos és bekerülési árfolyama közötti átlagos eltérés nagyobb volt, mint az előző évben. A devizaadások az év során nagyrészt az állam és az Európai Bizottság devizakonverzióihoz, valamint a nemzetközi tartalékokhoz kötődő kockázatkezelési megfontolásokhoz kapcsolódtak. A devizaárfolyam-változásból származó realizált nyereség 2024-ben 393,4 milliárd forintot tett ki, ami 302,8

milliárd forinttal meghaladta a 2023. évi realizált árfolyamnyereséget. A változáshoz a gyengébb forintárfolyam és a magasabb konverziós mennyiség egyaránt hozzájárult.

Az egyéb eredménytényezők tartalmazzák a banküzem működési bevételeit, költségeit, ráfordításait, a bankjegy- és érmegyártás költségeit, az értékvesztést, a céltartalékképzést és -felszabadítást, valamint a felügyeleti tevékenységből származó bevételeket, a jutalékból származó és az egyéb eredményt. Az ezekből adódó nettó ráfordítások 2024-ben 151,2 milliárd forintot tettek ki, az előző évhez képest a változás nagyrészt céltartalék- és értékvesztés-elszámolásra vezethető vissza.

A saját tőke állománya 2024. december 31-én 1665,2 milliárd forint negatív egyenleget mutatott, 2023. év végéhez képest a negatív egyenleg 189,4 milliárd forinttal mérséklődött. A forintárfolyam kiegyenlítési tartalékának változása nagyobb mértékben, a deviza értékpapírok kiegyenlítési tartalékának változása kismértékben növelte (javította) a saját tőke szintjét, amíg a 2024. évi veszteség csökkentette (rontotta) azt. A hatályos MNBtv. és a Költségvetési Tanács állásfoglalása alapján a költségvetésnek 2024-ben a jegybanki tőkehelyzet miatt nem keletkezett térítési kötelezettsége.

A forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka 2024. év végéig 975,2 milliárd forinttal emelkedett, amiben a forintárfolyam gyengülése és a nettó devizakövetelések emelkedése egyaránt szerepet játszott. A forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka 2024. december 31-én 1233,2 milliárd forintot tett ki.

A deviza-értékpapírokon – piaci értékelésük alapján – 105,7 milliárd forint nem realizált veszteség keletkezett 2024 végén, ami az előző év végi sinthez képest a kiegyenlítési tartalék egyenlegének 2,9 milliárd forintos javulását jelentette.

12. táblázat

A saját tőke alakulása

(milliárd forint)

Megnevezés (Mérleg sor)	2023.12.31.	2024.12.31.	Változás
Saját tőke (XI.)	-1 854,6	-1665,2	189,4
ebből: Eredménytartalék (XI.2.)	-250,7	-2 014,0	-1 763,3
Forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka (XI.4.)	258,0	1 233,2	975,2
Deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartaléka (XI.5.)	-108,6	-105,7	2,9
Tárgyévi eredmény (XI.6.)	-1 763,2	-788,7	974,5

3.13. AZ MNB 2024. ÉVI GAZDÁLKODÁSA

Az MNB gazdálkodása az MNB törvényben előírt feladatok színvonalas ellátásához szükséges erőforrások hatékony biztosítására irányul.

Működési költségek

A működési költségek 2024. évi tényleges összege 86 991 millió forint volt, amely a jóváhagyott (központi tartalék nélküli) tervtől 4,6 százalékkal maradt el, a 2023. évben felmerült kiadásoknál pedig 6,9 százalékkal magasabb volt.

A 2023. évhez viszonyított növekedés mind a személyi jellegű ráfordításoknál, mind a banküzemi általános (leginkább az informatikai és az amortizációs) költségeknél jelentkezett, ugyanakkor csökkentek az üzemeltetési költségek. A 2024. évi személyi jellegű ráfordításokon belül döntően az állományba tartozók bérköltsége, továbbá az előzőnél kisebb összegben az alapjuttatások és jóléti költségek, valamint a járulékok összege emelkedett.

Személyi jellegű ráfordítások

A 2024. évi személyi jellegű ráfordítások (43 493 millió forint) az előző évi költségeket 10,7 százalékkal (4219 millió forinttal) haladták meg.

Az eltérésben jelentős szerepet játszott, hogy az MNB igazgatóságának döntése alapján a magas szaktudású munkavállalói állomány hosszú távú biztosítása és megtartása érdekében – a bértömeg-gazdálkodás rendszerében – a 2023. évi bértömeg keretek 2024. január 1-jei hatállyal, 6 százalékkal növekedtek. Emellett a 2023 második negyedében megnyitott Balatonakarattya Oktatási- és Konferencia Központ szolgáltatásainak költségeit 2024-ben a személyi jellegű ráfordítások már a teljes évre vonatkozóan tartalmazták.

Banküzemi általános költségek

A 2024. évi banküzemi általános költségek (43 498 millió forint) a 2023. évinél 3,3 százalékkal (1404 millió forinttal) magasabbak; az összetevők változásait az alábbiak indokolják.

Az *IT-költségek* az előző évihez képest 1260 millió forinttal (18,1 százalékkal) növekedtek, döntően a már megvalósított informatikai beruházások (a funkcióbővítések, a magasabb rendelkezésre állási és biztonsági szintek) általi többletköltségek hatásaként. Kismértékben emelkedtek az adatátviteli és egyéb távközlési szolgáltatások díja, továbbá a hírszolgáltatási szolgáltatások díjai.

A 2023. évhez viszonyítva 2024-ben 474 millió forinttal (2,2 százalékkal) csökkentek az *üzemeltetési költségek*, ami túlnyomórészt az ingatlanköltségeknél, ezen belül is elsősorban a közüzemi (főként elektromos áram), valamint az anyag- és karbantartási költségeknél, továbbá a fegyveres őrzés és védelem kiadásainál jelentkezett a költségekre elmentés irányba ható tényezők eredményeként. A költségcsökkenésben döntő szerepet játszott az elektromos áram díjának jelentős mérséklődése. Ugyancsak számottevően csökkent az ingatlanok bérleti díja, mivel szerződésmódosítással két ingatlan (Bölcs Vár, MNB Budai Központ) esetében a díj megváltozására (a korábbi euróban történt árazás helyett az ingatlanok forintban számított önköltsége alapján) 2023. november 1-jével került sor. Emiatt ezek esetében 2024-ben már egész évben az alacsonyabb, önköltség és forint alapú bérleti díjat fizette az MNB. Az MNB–Bankjóléti Szolgáltatások Zrt. (korábban MNB–Biztonsági Zrt.) biztonsági feladatokat ellátó gazdasági egységének 2024. december 1-jei átvételéből adódóan a fegyveres őrzés és védelem 2024. évi költségei is alacsonyabbak voltak a 2023. évinél (a költségek egy része a személyi költségeknél jelent meg). Ugyanakkor jelentős összegű volt az ingatlanfenntartási és a takarítási költségek növekedése, főként a Bölc Vár, az MNB Budai Központ és a Logisztikai Központ üzemeltetési díjainak emelkedése miatt. Meghaladta az előző évit az

13. táblázat

Az MNB 2024. évi működési költségeinek alakulása

Megnevezés	2023. évi tény	2024. évi terv (tartalék nélkül)	2024. évi tény	Index (2024. évi tény / 2024. évi terv)	Index (2024. évi tény / 2023. évi tény)
	millió forintban			százalékban	
Személyi jellegű ráfordítások	39 274	44 424	43 493	97,9	110,7
Banküzemi általános költségek	42 094	46 807	43 498	92,9	103,3
Összesen	81 368	91 231	86 991	95,4	106,9

épületek, vagyonvédelmi rendszerek javítási és karbantartási költsége, továbbá a gáz- és egyéb energia felhasználásának költsége.

A tárgyi eszközök és immateriális javak *értékcsökkenési leírásának* 2024. évi összege 7,5 százalékkal (538 millió forinttal) magasabb az előző évi amortizációs költségnél. Ez főként a 2023 második felében és a 2024-ben megvalósított, többnyire informatikai beruházások, s ezen belül főleg immateriális javak (szoftverek) értékére vezethető vissza.

A 2024. évi *egyéb költségek* összességében megfelelnek a 2023. évi kiadások nagyságrendjének, az eltérés –0,4 százalék, –31 millió forint.

Az *önköltség-átvezetések* abszolút értéke – amely csökkenti a banküzemi működési költségeket annak érdekében, hogy a banküzemi működési költségek teljes összege csak az MNB-t ténylegesen terhelő kiadásokat mutassa – az előző évihez hasonló nagyságrendben merült fel.

Beruházások

A jegybanki célkitűzések megvalósításához, illetve az eszközök mennyiségi és minőségi színvonalának biztosítása érdekében különböző fejlesztési projektek, eszközbeszerzések szükségesek. A beruházások 2024. évi jóváhagyott terve 14 047 millió forint. 2024-ben a beruházásokhoz kötődő kifizetések összege 10 482 millió forint volt.

A 2024. évi beruházások jelentős része informatikai hardver- és szoftvertermékek beszerzéséhez, illetve különböző informatikai projektekhez kötődött. Az időszakban az MNB szervereket, adattárolókat, munkaállomásokat és Microsoft-licenceket vásárolt, ezen kívül jelentős kiadást jelentettek a folyamatban lévő szoftverfejlesztések kifizetései is.

Az ingatlanokkal, valamint a biztonságtechnikai környezettel megvalósult beruházások a vizsgált időszakban többnyire a Logisztikai Központ épületéhez kötődtek.

Az MNB személyügyi tevékenysége

A hatékony és eredményes működés elősegítése érdekében az MNB stratégiai kérdésként kezeli az emberi erőforrásokkal való gazdálkodást. Stabil foglalkoztatást biztosít, és olyan munkakultúrát alakított ki, ahol az értékek által vezérelt légkörben a munkavállalók hatékonyan, teljesítményorientáltan tudják végezni feladataikat. Az MNB az eredményes munkavégzéshez szükséges tudás, készségek, kompetenciák megszerzését és fejlesztését segíti, valamint megfelelő eszközökkel ösztönzi és elismeri az eredményes munkavégzést. Munkatársai részéről a magas szintű munkavégzés mellett

etikus magatartást vár el. Mindezek segítségével az intézmény érdekeivel összhangban a munkatársak egyéni érdekei is érvényesülhetnek.

Az MNB minden támogatást megad kollégáinak ahhoz, hogy a lehető legmagasabb szinten végezzék munkájukat. Ennek jegyében továbbra is kiemelt figyelmet fordított a munkatársak fejlesztésére változatos témakörökben és módszertanokkal. Olyan fejlesztési lehetőségeket biztosított, amelyek növelik a munkavégzés hatékonyságát, a kreatív gondolkodást és az innovatív megoldásokat, ezért a különböző szakmai képzések és nyelvi fejlesztések, valamint a jóllét program mellett a belső képzési programokban olyan tréningek kerültek meghirdetésre, amelyek a kollégák mentális erősségét, fizikai egészségét és érzelmi jóllétét is támogatták, fejlesztették. Az MNB munkatársainak és vezetőinek testre szabott programsorozat révén biztosít fejlődési lehetőséget többek között az együttműködés, a wellbeing és a vezetői kiválóság témaköreiben.

Az MNB a nemzetközi jó gyakorlatokat is ötvöző gyakornoki foglalkoztatásának kiterjesztésével, továbbra is támogatta a felsőfokú képzésben résztvevők szakmai tapasztalatszerzését. A szakmai gyakornoki rendszer keretében felsőfokú tanulmányaikat végző diákokat fogadott a kötelező szakmai gyakorlatuk idejére, illetve duális képzés keretében. Az MNB a Neumann János Egyetemmel együttműködve, annak duális vállalati partnereként vett részt az egyetem kezdetben gazdasági szakirányú gépészmérnök, majd később gazdálkodási és menedzsment, nemzetközi gazdálkodás, valamint pénzügy és számvitel alapképzési szakos hallgatóinak képzésében. Majd az MNB tovább bővítette duális képzési programját további felsőoktatási intézmények alap- és mesterképzési szakjaival, amellyel a programba bevonható újabb egyetemi hallgatói kört sikerült elérni. Ennek eredményeként 2023 óta a Budapesti Metropolitan Egyetem kiválasztott hallgatói is az MNB-nél tölthetik duális szakmai gyakorlatukat. Az együttműködésben részt vevő egyetemekről összesen 87 hallgató töltötte duális szakmai gyakorlatát az MNB szakterületeinél és leányvállalatainál. 2024. szeptemberben a duális képzési rendszer bővítésének újabb mérföldköveként aláírásra került a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem alkalmazott matematikus (pénzügy-matematika specializáció) mesterképzési szak duális képzési együttműködési megállapodása.

Friss diplomások és pályakezdők is lehetőséget kaptak gyakornokként történő foglalkoztatásra, ami egyrészt segítette munkaerőpiaci integrálódásukat, másrészt lehetőséget adott az MNB-nek a kiemelkedő teljesítményt nyújtó hallgatók kiválasztására. Ennek részeként 2024-ben 9 fő teljesítette a képzésében előírt kötelező szakmai gyakorlatát az MNB különböző szakterületein.

Az MNB 2024. évben tovább folytatta a HR-rendszerek fejlesztését, digitalizációját, amelyekkel támogatja az új belépők beilleszkedését, a munkatárs és a szervezet kapcsolatait a jogviszony fennállása alatt, illetve segíti a szervezetből ki lépés lebonyolítását.

A feladatok ellátásához szükséges létszám és a bérek kialakításában meghatározó a szakterületi vezetők szerepe. Az MNB bér- és jövedelempolitikája tükrözi speciális helyzetét és felügyeleti funkcióját. A bérekben elismerésre kerül az az egyedi tudás és szakértelem, amellyel – az előzőekben megfogalmazott feladatok ellátása érdekében – az egyes szakterületek munkatársai rendelkeznek.

Az MNB a választható béren kívüli juttatások rendszerét 2020. január 1-jével kivezette és ezzel párhuzamosan, megtartva, illetve átalakítva az egyes korábbi béren kívüli juttatási formákat, új elemeket is bevezetett, amelyeket 2024. évben továbbra is fenntartott. Így 2024-ben továbbra is széles körben támogatta munkavállalóit, valamint fenntartotta a családokat támogató jóléti juttatási rendszerét is. Ennek keretében kiemelten támogatta a családalapítást, a gyermekvállalást, a gyermeknevelést, hozzájárult a váratlan élethelyzetekből fakadó terhek enyhítéséhez, valamint munkavállalóinak öngondoskodásához, továbbá támogatta a munkavállalók rekreációját. A munkatársak egészségének megőrzése érdekében az évente egyszer igénybe vehető teljes körű állapotfelmérő egészségügyi program valamennyi munkatárs számára ebben az évben is elérhető volt.

Az MNB szervezeti kultúrájában kiemelt fontossággal bír, hogy a munkatársak családi szerepvállalásuk során is kiteljesedhessenek, és kiegyensúlyozott családi háttérből töltkezve végezhesék munkahelyi feladataikat. A gyermekszületést követően a munkába történő visszatérés támogatására az MNB Munkahelyi Bölcsődét üzemeltet.

Az MNB Családbarát szervezeti politikájának elismeréseképp több díjban is részesült az év során. A Kulturális és Innovációs Minisztérium „Családbarát Munkahely 2024” címben részesítette az MNB-t, a jegybank ezúttal kilencedik alkalommal nyerte el a „Családbarát Munkahely” címet.

Magyarország Kormánya által a Családbarát Ország programja keretében meghirdetett Családbarát Hely Tanúsító Védjegy Pályázaton az MNB 2024-ben is megújította a Családbarát Munkahely Tanúsító védjegyét. A védjegy kifejezi az MNB családbarát szemléletű működés iránti elkötelezettségét, valamint az ennek megvalósításáért tett intézkedések meglétét.

Az MNB 2024-ben első alkalommal pályázott a Három Királyfi, Három Királynő Mozgalom által kiírt Év Családbarát Vállalata díjra, ahol megkapta a Családbarát Vállalat címet.

Nagy megtiszteltetés volt 2024-ben, hogy a Jegybank az Ezerarcú MNB programjával az Európai Központi Bank HR Bizottsága által alapított Excellence Award díjat is elnyerte. A központi bank elismerése visszajelzés az MNB azon tevékenység sorozatára, amelyet a munkavállalók közösségépítése érdekében valósít meg.

2024. december 1-jén az MNB létszámában jelentős (144 fős) bővülés következett be, mivel a felek között létrejött jogügylet eredményeként az MNB átvette leányvállalatától, az MNB–Biztonsági Zrt.-től (jelenlegi nevén: MNB–Bankjóléti Zrt.) a biztonsági feladatokat ellátó gazdasági egységet. A gazdasági egység átvételével a biztonsági tevékenységet ellátó munkavállalók munkáltatója – munkáltatói jogutódként – az MNB lett.

Létszám alakulása

Az MNB 2024. évi létszámának alakulását a feladatellátáshoz szükséges munkaerőigény biztosítása befolyásolta.

A természetes elvándorlásból, minőségi cserékből és jogi állományváltásból adódóan az év során 101 munkavállaló került ki az MNB statisztikai állományából.

Az MNB előtt álló kihívásoknak és a feladatoknak megfelelő működési struktúrához szükséges személyi állomány biztosítása érdekében a megüresedett vagy új pozíciókba 2024. évben 149 fő felvételére került sor az MNB statisztikai állományába. Ezen felül 2024. december 1-jén az MNB létszámában jelentős (144 fős) bővülés következett be, mivel a felek között létrejött jogügylet eredményeként az MNB átvette leányvállalatától, az MNB–Biztonsági Zrt.-től (jelenlegi nevén: MNB–Bankjóléti Zrt.) a biztonsági feladatokat ellátó gazdasági egységet.

A csökkenések és növekedések egyenlegeként a 2024. évi záró létszám 1758 fő volt, ami 192 fővel magasabb, mint a 2023. évi záró létszám.

Az MNB 2024. évi átlagléttszáma 1607,3 fő volt, amely az előző évinél 45,8 fővel volt magasabb.

A foglalkoztatottak átlagos életkora 2024. év végén 43,4 év volt.

Beszerezési tevékenység

Az MNB – hasonlóan az Európai Unió többi jegybankjához – a nemzeti közbeszerzési értékhatárokat elérő értékű beszerzéseit illetően közbeszerzési eljárások lefolytatására köteles. Az MNB-t az Európai Parlament és Tanács közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU irányelve és a 2015. évi CXLI. törvény alapján közbeszerzési kötelezettség terheli. Az MNB-ben a beszerzési folyamatokat – összhangban a hatályos közbeszerzési törvénnyel – belső utasítás szabályozza. A 2024-ben kezletkezett új és a 2023-ról áthúzódó (21 darab) beszerzési igények összesen 931 darab eljárást eredményeztek. Ezek összértéke a sikeresen lebonyolított beszerzési eljárások eredményeként 18,54 milliárd forint volt figyelembe véve a megkötött szerződéseket (amelyek között több évre szóló szerződések is szerepelnek). A 2024-ben indított és lebonyolított beszerzési eljárásokkal kapcsolatban nem került sor jogorvoslatra. Az MNB a beszerzési feladatokat a határidők betartása mellett, megfelelő transzparenciával és az intézmény jó hírének, presztízsének szem előtt tartásával látta el.

Működési kockázatkezelés és üzletmenet-folytonosság

Az MNB stratégiai céljainak sikeres megvalósítása, jó hírnevének, vagyonának megőrzése kiemelten fontos érték. Ezek védelmében a hatékony működésikockázat-kezelésnek komoly szerepe van. A működési kockázatoknak a szervezeten belüli azonosítása, felmérése, folytonos nyomon követése és a kezelésükre alkalmas válaszingtezkedések meghozatala ezért az MNB vállalatirányításának integráns részét képezi. A működésikockázat-kezelési tevékenység folyamatosan magas szinten tartásához a nemzetközi legjobb gyakorlatok figyelemmel kísérése és ezzel összhangban az MNB eljárásainak, rendszereinek fejlesztése elengedhetetlen.

A működési kockázati keretrendszer folyamatos fejlesztésének keretében a működési kockázatkezelési, üzletmenet-folytonossági tevékenységek a megfelelési funkcióval összehangoltan biztosítják az MNB folyamatos, a kockázati kitettségekre rugalmasan reagálni képes működését. Az MNB a belső kontrollterületek együttműködésére épülő nemzetközileg elfogadott IAP (Integrated Assurance Program) módszertant is alkalmazza.

Az MNB annak érdekében, hogy alapvető feladatait kritikus helyzetek esetén is megfelelő szinten biztosítani tudja, hatékony üzletmenet-folytonosság menedzsmentet működtet. Ennek keretében rendszeresen aktualizálja üzleti hatás elemzéseit, üzletmenet-folytonossági és katasztrófa

helyreállítási terveit, amelyek megbízhatóságát évente teszteli. Kiemelten fontosak a készpénzellátás biztosításához, a fizetési rendszer működtetéséhez és a devizatartalék kezeléséhez kapcsolódóan végrehajtott tesztek.

Az üzletmenet-folytonossági terveket és a katasztrófa helyreállítási terveket nyilvántartó rendszer kiváltására és bővítésre is sor került 2024-ben, amelynek eredményeként egy integrált, egységes rendszer működik a működési kockázatkezelés teljes ciklusában.

Az év során meghozott intézkedések eredményeként az MNB működése folyamatos volt, a jegybanktörvényben meghatározott feladatait magas színvonalon teljesíteni tudta.

3.14. A KBER-BIZOTTSÁGOK BEMUTATÁSA

Magyarország uniós csatlakozása óta az MNB vezetői és szakértői teljes jogú tagként vesznek részt a KBER-bizottságok, illetve a bizottságok által létrehozott munkacsoportok munkájában. A bizottságokban és a munkacsoportokban nyílik lehetőség a nemzeti jegybankok együttműködésével történő összehangolt álláspontok kidolgozására, és ez a közös együttműködés lehetőséget nyújt arra is, hogy az egyes nemzeti bankok képviselői rendszeresen tájékozódjanak az EKB munkájáról.

2024. december 31-én tizenöt KBER-bizottság és két, a KBER munkáját támogató egyéb bizottság működött. Az Egységes Felügyeleti Mechanizmus (Single Supervisory Mechanism – SSM) 2014. novemberi indulásával összefüggésben néhány bizottság az eddigi kétféle formáció (euroövezeti összetétel, illetve KBER-összetétel) mellett 2014 óta SSM-összetételben is tart üléseket, amelyeken az SSM-ben részt vevő tagországok jegybanktól független szervezetként működő felügyeleti hatóságainak képviselői is részt vesznek.

Az egyes KBER-bizottságok tevékenységi köre, mandátuma röviden az alábbiakban összegezhető:

Számviteli és Eredményelszámolási Bizottság (Accounting and Monetary Income Committee – AMICO): Kialakítja és rendszeresen felülvizsgálja a KBER Alapokmánya szerinti pénzügyi beszámolók kereteit meghatározó számviteli-politikai elveket és a rendszeres pénzügyi jelentések elkészítésének módszertanát, valamint elősegíti ezek nemzetközi szintű összehangolását. Figyelemmel kíséri a monetáris jövedelem számítását a számviteli biztonsági keretrendszer által kialakított kockázatkezelési folyamatnak megfelelően.

Bankjegy Bizottság (Banknote Committee – BANCO): Meghatározza az euroövezeti országok eurobankjegy-szükségletét, összehangolja az eurobankjegyek gyártását, kidolgozza az eurobankjegyek készletezési és bankjegy-feldolgozási politikáját. Feladatai közé tartozik az eurobankjegyek előállítása kapcsán keletkező tapasztalatok cseréje, az eurobankjegyek hamisítását megakadályozó biztonsági elemek vizsgálata és fejlesztése, valamint az euro előállításához kapcsolódó biztonsági kockázatok felmérése. Hozzájárul az euroövezetben alkalmazott gyakorlat harmonizációjához, a hamisításokat figyelő rendszer kialakításához, valamint az eurobankjegyekre és -érmékre vonatkozó statisztikák ellenőrzéséhez.

Kontrolling Bizottság (Committee on Controlling – COMCO): Hozzájárul az Eurorendszer által alkalmazott egységes költségmódszertan alkalmazásához és továbbfejlesztéséhez, valamint elemzéseket készít az Eurorendszer és a KBER bizonyos funkcióinak/termékeinek költségadatairól és költség szerkezetéről. A vezetői információs rendszerek terén a KBER egészének érdeklődésére számot tartó kérdésekben az információ- és tapasztalatcsere fórumaként szolgál. A COMCO csak euroövezeti összetételben ülésezik.

Eurorendszer/KBER Kommunikációs Bizottság (Eurosystem/ESCB Communications Committee – ECCO): Hozzájárul az Eurorendszer, a KBER és az EKB külső kommunikációs politikájának kialakításához annak érdekében, hogy az Eurorendszer és a KBER által megfogalmazott célok átláthatóvá és világossá váljanak, és biztosítsák a közvélemény tájékoztatását az Eurorendszer és a KBER feladatairól és tevékenységéről.

Pénzügyi Stabilitási Bizottság (Financial Stability Committee – FSC): Feladata az, hogy támogassa az EKB döntéshozó testületeinek munkáját pénzügyi stabilitási és makroprudenciális politikai témákban.

Belső Ellenőri Bizottság (Internal Auditors Committee – IAC): A releváns közös projektek, rendszerek és tevékenységek felülvizsgálatával, valamint az EKB és a nemzeti központi bankok „közös érdeklődésére” számot tartó, auditálási kérdéseket érintő együttműködésének biztosításával segíti a KBER-t céljai elérésében.

Nemzetközi Kapcsolatok Bizottság (International Relations Committee – IRC): A KBER nemzetközi együttműködéssel összefüggő feladatainak végrehajtását segíti, valamint hozzájárul az Eurorendszer álláspontjának kialakításához az EU-n kívüli országokkal fenntartott kapcsolatok különböző területein.

Informatikai Bizottság (Information Technology Committee – ITC): Hozzájárul az Eurorendszer és a KBER informatikai

politikájának, stratégiájának és az erre vonatkozó irányelveknek a kidolgozásához (különös tekintettel a biztonsági vonatkozásokra), és technikai tanácsot ad más bizottságok részére. Ezen túlmenően Eurorendszer/KBER-szintű fejlesztéseket, önálló projekteket indít és hajt végre.

Jogi Bizottság (Legal Committee – LEGCO): Jogi támogatást nyújt a KBER feladatainak teljesítéséhez, különösképpen hozzájárul az Eurorendszer és a KBER szabályozási rendszerének karbantartásához, a jogszabályok nemzeti jogba való átültetésének vizsgálatához, figyelemmel kíséri és beszámol arról, hogy a nemzeti hatóságok és az uniós intézmények mennyiben tartják be a jogszabály-tervezetekkel kapcsolatos konzultációs kötelezettségüket az EKB kompetenciájába tartozó területeken.

Piaci Infrastruktúra és Fizetések Bizottsága (Market Infrastructure and Payments Committee – MIPC): Segíti a KBER-t a fizetési rendszerek zökkenőmentes működtetésében, valamint a fedezetek határon átnyúló felhasználásával kapcsolatban. Támogatja továbbá a KBER-t a fizetési rendszerekre vonatkozó általános jellegű és „felvigyázói” kérdésekben; valamint az értékpapír-elszámolási és -teljesítési rendszerekkel kapcsolatos stratégiai döntésekben. Kiemelt figyelmet fordít a felvigyázási tevékenység erősítésére, valamint a páneurópai fejlesztések elősegítésére a kis és nagy értékű fizetések, az értékpapírok és a fedezetkezelés terén.

Piaci Műveletek Bizottsága (Market Operations Committee – MOC): Segíti a KBER-t az egységes monetáris politika és a devizaműveletek megvalósításában, az EKB tartalékainak kezelésében, az euroövezeten kívüli tagállamok központi bankjai által alkalmazott monetáris politikai eszköztár megfelelő adaptálásában, továbbá az ERM-II alkalmazásában.

Monetáris Politikai Bizottság (Monetary Policy Committee – MPC): Segíti a KBER-t a közösség egységes monetáris és árfolyam-politikájának megvalósításában. Ezen túlmenően segítséget nyújt a KBER azon feladatainak teljesítésében, amelyek az euroövezeten kívüli tagállamok központi bankjai és az EKB monetáris és árfolyam-politikájának koordinálásából adódnak.

Szervezetfejlesztési Bizottság (Organisational Development Committee – ODC): Az Eurorendszer és az SSM működésével kapcsolatos tervezési és szervezeti kérdésekben javaslatokkal segíti az EKB döntéshozóinak munkáját. Emellett az Eurorendszer közös beszerzéseit koordináló iroda (EPCO) munkáját is összefogja, valamint az Eurorendszer/KBER működési kockázatok kezelésére és üzletmenet-folytonosságra vonatkozó rendszerét is működteti. Az ODC csak euroövezeti összetételben ülésezik.

Kockázatkezelési Bizottság (Risk Management Committee – RMC): Feladata, hogy az Eurorendszer piaci műveleteiből származó kockázatok kezelése és ellenőrzése terén elemzésekkel és javaslatokkal segítse az EKB döntéshozóinak munkáját. Az RMC csak euroövezeti összetételben ülészik.

Statisztikai Bizottság (Statistics Committee – STC): Segítséget nyújt a KBER feladatainak teljesítéséhez szükséges statisztikai információk összegyűjtésében. Ennek során hozzájárul többek között a statisztikai adatgyűjtésben szükséges változtatások kidolgozásához és azok költségvetésként alkalmazásához.

A KBER munkáját támogató egyéb bizottságok:

Költségvetési Bizottság (Budget Committee – BUCOM): Az EKB költségvetésével kapcsolatos kérdésekben nyújt segítséget az EKB Kormányzótanácsának, tagjai az EKB és az euroövezeti tagállamok jegybankjai.

Emberi Erőforrások Bizottság (Human Resources Committee – HRC): Célja az, hogy az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás terén az Eurorendszer/KBER jegybankok között a tapasztalat-, vélemény- és információcserét fórumaként szolgáljon.

3.15. AZ MNB KUTATÁSI TEVÉKENYSÉGE

Az MNB különböző szakterületein folyó kutatások célja a jegybanki döntés-előkészítés támogatása. A kutatások eredményei továbbá nemzetközi, valamint hazai

tudományos folyóiratokban és az MNB ez irányú kiadványaiban kerülnek publikálásra: a *Hitelintézeti Szemle* folyóiratban, a jellemzően angol nyelven megjelenő *MNB Working Papers* (MNB-füzetek) sorozatban, továbbá az *MNB-tanulmányokban*. A publikációk mellett a kutatási tevékenység része a nemzetközi konferenciákon, valamint az EKB által koordinált kutatási hálózatokban és munkacsoportokban az MNB képviselése.

2024-ben MNB-s szerzők húsz cikket publikáltak a nemzetközi tudományos folyóiratok legrangosabb felében, ebből kilencet az első negyedben (Q1). A *Journal of Finance* júniusi számában a szerzők a modellválasztásból fakadó becslési bizonytalanság mértékét vizsgálták. A *Nature Sustainability* folyóiratban vállalati szintű ellátási láncok szerepét elemzik a gyors dekarbonizációs forgatókönyvekben. Egy MNB-s társszerző PNAS Nexus folyóiratban publikált tanulmányában azt elemzi, hogy a vállalatok közötti kapcsolatok ismerete mennyiben növeli a gazdasági modellek megbízhatóságát. A *Journal of Business and Economic Statistics* novemberi számában egy másik kutatócsoport a küszöbregressziós modellek alkalmazhatóságát vizsgálja különböző feltevések mellett.

MNB-s szerzők publikációikban vizsgálták továbbá a zöld innováció és energiahatékonyság kapcsolatát, a demokrácia és gazdasági növekedés közötti kapcsolatot, a zöld irányvonal központi banki politikára gyakorolt hatását, illetve pénzügyi kockázati tényezők és a makrogazdasági sebezhetőség kapcsolatát. A további változatos témákban publikált tanulmányok címeit a 14. és 15. táblázat tartalmazza.

14. táblázat

MNB-s szerzők 2024-ben Q1-es nemzetközi folyóiratokban megjelent publikációi

Szerző(k)	Cím	Folyóirat
Albert J. Menkveld, Gábor Neszveda et al.	Nonstandard Errors	<i>Journal of Finance</i>
Johannes Stangl, András Borsos et al.	Firm-level supply chains to minimize unemployment and economic losses in rapid decarbonization scenarios	<i>Nature Sustainability</i>
Christian Diem, András Borsos et al.	Estimating the loss of economic predictability from aggregating firm-level production networks	PNAS Nexus
Jianhan Zhang, Chaoyi Chen et al.	Endogenous Kink Threshold Regression	<i>Journal of Business and Economic Statistics</i>
Chaoyi Chen et al.	Green Innovation and Energy Efficiency: Moderating Effect of Institutional Quality Based on the Threshold Model	<i>Environmental and Resource Economics</i>
Chaoyi Chen, Thanasis Stengos	Threshold Nonlinearities and the Democracy-Growth Nexus	<i>The Econometrics Journal</i>
Eszter Baranyai et al.	The impact of the green direction in central banking on the general public's trust: Evidence from Hungary	<i>International Review of Financial Analysis</i>
Katalin Varga, Tibor Szendrei	Non-stationary financial risk factors and macroeconomic vulnerability for the UK	<i>International Review of Financial Analysis</i>
Zlata Tabachová et al.	Estimating the impact of supply chain network contagion on financial stability	<i>Journal of Financial Stability</i>

15. táblázat MNB-s szerzők 2024-ben Q2-es nemzetközi folyóiratokban megjelent publikációi		
Szerző(k)	Cím	Folyóirat
Barna Bakó , Gábor Neszveda	An aspirational perspective on the negative risk-return relationship	Finance Research Letters
Palma Filep-Mosberger, Lorant Kaszab	The endogenous growth and asset prices nexus revisited with closed-form solution	Finance Research Letters
Boglárka Bianka Kovács, Gábor Neszveda et al.	ESG unpacked: Environmental, social, and governance pillars and the stock price reaction to the invasion of Ukraine	Eurasian Business Review
Marton Kovacs et al.	Opening the black box of article retractions: exploring the causes and consequences of data management errors	Royal Society Open Science
Ónozó Livia Réka et al.	Leveraging LLMs for Financial News Analysis and Macroeconomic Indicator Nowcasting	IEEE Access
Chaoyi Chen et al.	Public Debt and Economic Growth: A Panel Kink Regression Latent Group Structures Approach	Econometrics
Chaoyi Chen et al.	Bribery, Regulation and Firm Performance: Evidence From a Threshold Model	Empirical Economics
Csaba Burger, Dariusz Wojcik	The geography of climate change risk analysis at central banks in Europe	GeoJournal
Lajos Tamás Szabó	The effect of labour tightness on wages at the regional level in Central Europe	Journal for Labour Market Research
Nikolett Vágó et al.	The impact of automotive industry investments on local property prices – The case of Mercedes-Benz in Kecskemét Hungary), 2010–2017	Regional Statistics
Mohammad Hosseini et al.	Group authorship, an excellent opportunity laced with ethical, legal and technical challenges	Accountability in Research

3.16. KIADVÁNYOK, MNB ÁLTAL SZERVEZETT KONFERENCIÁK ÉS MNB TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSI PROGRAM

A 2024-es esztendő kiemelkedő szerepet töltött be a Magyar Nemzeti Bank életében. Hazánk önálló, független jegybankja ebben az évben ünnepelte alapításának 100. évfordulóját. A jegybank közössége a centenáriumi emlékévkben az intézmény történelméhez, Magyarország gazdasági életében betöltött meghatározó szerepéhez méltó kötetekkel és eseményekkel tisztelgett az évforduló előtt.

Rendszeres kiadványok

Inflációs jelentés

Az Inflációs jelentés évente négy alkalommal jelenik meg annak érdekében, hogy a közvélemény számára érthető és világosan nyomon követhető legyen a jegybank politikája. Ebben a kiadványban az MNB rendszeresen beszámol az infláció addigi és várható alakulásáról, értékeli az inflációt meghatározó makrogazdasági folyamatokat, és összefoglalja azokat az előrejelzéseket, illetve megfontolásokat, amelyek alapján a Monetáris Tanács meghozza a döntéseit.

Pénzügyi stabilitási jelentés

A stabilitási jelentés évente két alkalommal jelenik meg, ismerteti a jegybank álláspontját a pénzügyi rendszerben tapasztalható változásokról, és bemutatja e változások hatását a pénzügyi rendszer stabilitására. A jelentés elemzési fókuszában a hosszú távú tendenciák és a kockázatok előrettekintő jellegű értékelése áll.

Növekedési jelentés

Az éves rendszerességgel megjelenő Növekedési jelentés célja, hogy a hosszabb távú – esetenként egy teljes üzleti ciklust is felölelő – növekedési pályát és annak meghatározó tényezőit közvetlenül, sztenderd és alternatív mutatókat is felhasználva mutassa be. A jelentés áttekinti a gazdasági növekedést rövid-, közép- és hosszabb távon leginkább meghatározó folyamatokat, amelynek értékelését évente ismerteti.

Termelékenységügyi jelentés

Az évente egyszer megjelenő Termelékenységügyi jelentés segít megérteni a gazdasági növekedés és felzárkózás kulcstényezőjének mozgatórugóit, jellemzőit, eloszlását és dinamikáját, ezáltal közelebb visz a termelékenységet javító reformok megfogalmazásához és végrehajtásához. A jelentés ezt

komplex módon teszi, a hatékonysági mutatók széles körét vizsgálja: a munkatermelékenységet, az innovációs-, digitális- és ökológiai hatékonyságot egyaránt.

Lakáspiari jelentés

Az MNB Lakáspiari jelentés című kiadványa féléves rendszerességgel mutatja be a hazai lakáspiac aktualitásait. A kiadvány célja, hogy átfogó képet adjon a lakóingatlan-piac rövid és hosszú távú trendjeiről, valamint, hogy bemutassa a hazai piac területi különbségeit. A lakáspiari folyamatok nemcsak a pénzügyi stabilitási dilemmákkal állnak szoros kapcsolatban, hanem alapjaiban határozzák meg a gazdaság rövid és hosszú távú konjunkturális kilátásait is.

Kereskedelmiingatlan-piaci jelentés

Az MNB tematikus kiadványa féléves rendszerességgel elemzi a kereskedelmi ingatlanok piacának folyamatait. A kiadványban bemutatásra kerülnek a piacot befolyásoló makrogazdasági tényezők, a különböző piaci szegmenseket jellemző, kereslet- és kínálatoldali tendenciák. A jelentés kitér a bankok ingatlanfinanszírozási aktivitására is, ami egyúttal a fő kapcsolatot jelenti az ingatlanpiaci folyamatok és a pénzügyi stabilitás között.

Makroprudenciális jelentés

Az évente megjelenő Makroprudenciális jelentés célja, hogy bemutassa az MNB által a Pénzügyi stabilitási jelentés keretein belül feltárt és kommunikált rendszerkockázatok megelőzésére és kezelésére alkalmazott makroprudenciális eszközöket, azok hatásmechanizmusait és a piaci szereplők alkalmazkodását. A kiadvány az MNB Alapokmányával és makroprudenciális stratégiájával összhangban törekszik arra, hogy az iparági szereplők mellett a szélesebb közvélemény számára is követhetőbbé és közérthetőbbé tegye az MNB makroprudenciális intézkedéseit.

Versenyképességi jelentés

A Versenyképességi jelentés célja, hogy átfogó és objektív képet adjon Magyarország versenyképességének olyan dimenzióiról, amelyekre a jegybank hagyományos makrogazdasági elemzéseiben kevesebb fókusz esik, noha meghatározó szereppel bírnak a gazdasági folyamatok alakulása szempontjából. A jelentés 14 területen, több mint 160 mutatón keresztül – amelyek 95 százalékban objektívák – méri és értékeli az ország versenyképességét az Európai Unió, a visegrádi együttműködés és a legfejlettebb északi országokkal összehasonlítva.

Versenyképességi tükör

A kiadvány célja az MNB által eddig megfogalmazott versenyképességi irányok és javaslatok teljesülésének strukturált nyomon követése, ami a végrehajtás támogatásával hozzájárul a szükséges versenyképességi fordulat megvalósulásához. A Versenyképességi tükör évente értékeli hazánk versenyképességi előrehaladását a 2019-ben közzétett Versenyképességi programban megfogalmazott 330 javaslat alapján. A jegybanki javaslatok teljesülésének méréséhez a monitoring rendszer leíró és elemző módszert egyaránt alkalmaz.

FinTech és digitalizációs jelentés

Az éves rendszerességgel megjelenő FinTech és digitalizációs jelentés célja, hogy betekintést nyújtson a hazai pénzügyi piacokon is egyre meghatározóbbá váló pénzügyi innovációk, digitalizáció, illetve az ezeket támogató technológiák fejlődésének hazai és nemzetközi trendjeibe. Az MNB szándéka szerint ezáltal hozzájárul a hazai pénzügyi rendszer digitalizációs szintjének erősítéséhez, amely folyamatban a jövőben is kiemelt támogató szerepet kíván betölteni.

Biztosítási, pénztári, tőkepiaci kockázati és fogyasztóvédelmi jelentés

A kiadvány a biztosítók, a pénztárak, a közvetítők, a bankcsoporthoz nem tartozó pénzügyi vállalkozások és a tőkepiaci szereplők piacainak legfontosabb jellemzőit és kockázatait mutatja be. Az évente egyszer megjelenő jelentés célja, hogy tájékoztassa a közvéleményt, valamint a pénzügyi rendszer intézményeit az aktuális prudenciális és fogyasztóvédelmi kérdésekről, ezáltal is növelve az érintettek kockázati tudatosságát, valamint a pénzügyi rendszerbe vetett bizalom fenntartását, erősítését. A kockázatok azonosítása, illetve az azok csökkentése céljából végzett hatósági tevékenység, valamint a jegybank ismeretterjesztő, oktató tevékenysége és a magyar pénzügyi kultúra fejlődését szolgáló munkája hozzájárul ahhoz, hogy a pénzügyi intézményeket és termékeket érintő döntésekhez a megfelelő információk az érintettek rendelkezésére álljanak, és így a pénzügyi rendszer egészének stabilitása erősödjék.

Hitelezési folyamatok

A Hitelezési folyamatok című kiadvány célja, hogy átfogó képet mutasson a hitelezés legfrissebb trendjeinek alakulásáról, valamint segítséget nyújtson e folyamatok megfelelő értelmezéséhez. Ennek érdekében részletesen bemutatja a hitelaggregátumok, a bankok által észlelt hitelkereslet, valamint a hitelezési feltételek alakulását.

Fizetési mérleg jelentés

A jelentés évente négy alkalommal jelenik meg, hogy tájékoztassa a piaci szereplőket a fizetési mérleg folyamatairól, különös tekintettel a gazdaság mélyebb összefüggéseire. A külső egyensúly alakulása a pénzügyi stabilitás szempontjából kiemelt jelentőséggel bír, mivel a fizetési mérleg folyamatai alapján következtetni lehet a gazdasági növekedés fenntarthatóságára, illetve az ezzel kapcsolatos kockázatokra. Az MNB átfogóan és rendszeresen elemzi a külső egyensúlyi folyamatokat, a makrogazdasági egyensúlytalanságokat több mutatón keresztül vizsgálja.

Fizetési rendszer jelentés

A jelentés évente egy alkalommal ad átfogó elemzést a belföldi pénzforgalomban és a felügyezett fizetési- és értékpapír-elszámolási rendszerek működésében megfigyelhető tendenciákról, a főbb kockázatokról, valamint arról, hogy az MNB szükség esetén milyen eszközöket mozgósított annak érdekében, hogy fenntartsa a pénzforgalom zavartalan lebonyolítását és elősegítse az azt támogató fizetési és elszámolási rendszerek megbízható és hatékony működését.

Költségvetési jelentés

Az MNB a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvényben meghatározott alapvető feladatai, különösen a monetáris politika meghatározásával és megvalósításával kapcsolatos feladata ellátásának támogatására elemzi a költségvetési hiány és adósság alakulását, figyelemmel kíséri az államháztartás finanszírozását, elemzi a finanszírozásnak a monetáris folyamatokra, a pénzpiacok alakulására, a likviditásra gyakorolt hatását és kutatásokat folytat fiskális politikai kérdésekben. A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében az MNB elnöke a Költségvetési Tanács (KT) tagja, így az MNB-ben rendelkezésre álló szakmai tudás és felhalmozott információ közvetetten támogathatja a KT munkáját. Az MNB a KT törvényben meghatározott feladataihoz háttérelmzéseket készít, amelyeket a KT rendelkezésére bocsát. A szélesebb közvélemény a Költségvetési jelentés című kiadványból ismerheti meg e szakértői elemzések legfontosabb eredményeit.

Éves jelentés

Az Éves jelentés évente egy alkalommal jelenik meg magyar és angol nyelven, tartalmazza a jegybank előző évről szóló üzleti jelentését, valamint auditált, számviteli törvény szerinti éves beszámolóját.

Féléves jelentés: Beszámoló az MNB adott félévi tevékenységéről

A Féléves jelentés évente egy alkalommal, szeptemberben jelenik meg az Éves Jelentésnek megfelelő tartalommal. A jelentés a jegybank első félévről szóló üzleti jelentése és beszámolója (nem auditált).

Időközi jelentés: Beszámoló az MNB adott negyedévi tevékenységéről

Az Időközi jelentés évente két alkalommal jelenik meg, az Éves és a Féléves jelentés közötti időszakban, áprilisban és novemberben. A jegybanki szakterületek első és harmadik negyedévi, MNBtv.-ben rögzített alapvető tevékenységéről számol be: monetáris politika, pénzügyi rendszer áttekintése, devizatartalék, pénzforgalom, készpénzlogisztikai tevékenység, statisztikai változások.

Jelentés a Pénzügyi Békéltető Testület éves tevékenységéről

Az MNB által működtetett Pénzügyi Békéltető Testület évente egy alkalommal online és nyomtatott formában publikálja a működéséről és a tevékenységéről szóló összefoglaló tájékoztatóját, Jelentés a Pénzügyi Békéltető Testület éves tevékenységéről címmel. Az MNB törvény 130. § (1) bekezdésében meghatározott szempontrendszer alapján elkészített éves jelentés kitér többek között a beérkezett kérelmek és az elintézt ügyek elemzésére, valamint a fogyasztók és a pénzügyi szolgáltatók között gyakran vitákat eredményező, rendszeresen előforduló vagy jelentős problémákra. Arra vonatkozó ajánlásokat is tartalmaz, hogy a jövőben az ilyen problémák hogyan kerülhetők el vagy oldhatók meg. A jelentés bemutatja a fogyasztói jogviták lezárásához szükséges átlagos időtartamot, valamint a meghozatalra került ajánlások, kötelezést tartalmazó határozatok, egyezséget jóváhagyó határozatok vállalkozás általi teljesítésére vonatkozó adatokat is tartalmazza.

Felügyelőbizottsági jelentés

Az MNBtv. előírja, hogy a felügyelőbizottság tagjai az őket megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg a megbízó miniszternek tájékoztatási kötelezettséggel tartoznak. A felügyelőbizottsági feladatkör fókuszja a jegybank folyamatos működésének ellenőrzésén van. A felügyelőbizottság a rá vonatkozó törvények, a saját ügyrendje, valamint a testület működése során, a tagok által közösen definiált, belső működési alapelvek alapján végzi a tevékenységét. Ellenőrző tevékenységének fő formája a felügyelőbizottsági ülések, amelyek témáit az audit univerzumon alapuló éves, úgynevezett gördülő munkaterve állapítja meg. A felügyelőbizottság tevékenységének kivonata a Felügyelőbizottsági jelentés.

Környezetvédelmi nyilatkozat

A klímaváltozás elleni küzdelem és az ahhoz való alkalmazkodás, valamint általában a súlyosbodó környezeti problémák a gazdaság egészét, és ezen keresztül a pénzügyi közvetítőrendszert is jelentősen érintik. Az MNB ennek tudatában indította el Zöld Programját 2019-ben. Célja a klímaváltozáshoz és más környezeti problémákhoz kapcsolódó kockázatok csökkentése, a magyarországi zöld pénzügyi szolgáltatások bővítése, az ezzel kapcsolatos hazai és nemzetközi tudásbázis szélesítése, illetve a pénzügyi szereplők és saját ökológiai lábnyomának további mérséklése. Az MNB nemzetközi szinten is élenjáró gyakorlatot folytat annak érdekében, hogy a működéséhez kapcsolódó környezeti terhelést folyamatosan csökkentse. Az Európai Parlament és a Tanács 1221/2001/EK, valamint a 2017/1505/EU rendeletben szabályozott úgynevezett EMAS (Eco- Management, and Audit Scheme) környezetirányítási menedzsmentrendszer követelményeinek megfelelően, évente publikálja a hitelesített Környezetvédelmi Nyilatkozatot. A kiadványban bemutatásra kerülnek a környezeti teljesítmény javítására irányuló intézményi erőfeszítések és az elért eredmények.

Zöld pénzügyi jelentés

Az MNB éves gyakorisággal publikálja a Zöld pénzügyi jelentés című kiadványt magyar és angol nyelven. A kiadvány célja a környezeti fenntarthatóság és a pénzügyek kapcsán az átláthatóság növelése és ezen keresztül a piaci informáltság erősítése, illetve hozzájárulás ahhoz, hogy a pénzügyi rendszer és a gazdaság szereplői, valamint a hazai társadalom pontosabban értse az éghajlatváltozás pénzügyi vetületeit. Mivel a klímaváltozás és a környezeti anomáliák következményei pénzügyi kockázatokként is lecsapódhatnak, ezért a pénzügyi rendszerben lévő adathiányok áthidalása különösen lényeges. A kiadvány a fenntartható finanszírozással kapcsolatos informáltság erősítésével közvetve segítheti a fenntarthatósági törekvések eredményességét is.

Az MNB klímaváltozással kapcsolatos pénzügyi jelentése

Az MNB a jegybankok és a hazai pénzügyi szervezetek körében is elsők között készítette el a klímaváltozással kapcsolatos pénzügyi (TCFD) jelentését. A jelentés célja, hogy az MNB operatív működésével és pénzügyi eszközeivel kapcsolatos klímakockázatokat a lehető legszélesebb körben feltárja, mérje és transzparens módon publikálja, ezáltal is irányt mutatva ezzel a hazai pénzügyi szektor szereplőinek. A jelentés évente egy alkalommal jelenik meg magyar és angol nyelven.

A háztartások pénzügyi adatai jelentés

Az MNB a KSH-val együttműködve 3 évente hajtja végre az EKB által koordinált háztartási vagyonfelmérést, amely a háztartások jövedelmi, fogyasztási és vagyoni helyzetének legátfogóbb statisztikai adatforrása. A felmérésből származó elosztási adatok a szektorszintű makroadatokkal együtt kerülnek bemutatásra. A háztartások pénzügyi adatai 2023 kiadványban, amely összefoglalja a 2014., 2017., 2020. és 2023. évi felmérések eredményeit, kiegészítve a háztartástatisztika, a nemzeti számlák és a pénzügyi számlák főbb vonatkozó mutatóival. A kiadvány kitér a jövedelmek és a vagyon háztartási rétegek közötti megoszlásának alakulására, illetve különféle háztartási csoportok pénzügyi helyzetének átfogó bemutatására.

Elemzések, tanulmányok, statisztikák

MNB-tanulmányok

Az MNB-tanulmányok (angol nyelven MNB Occasional Papers) sorozat elsősorban jegybanki szakterületekhez kapcsolódó gyakorlati jellegű (alkalmazott) kutatásokat mutat be, adott témákban létező elméleteket, nemzetközi eredményeket összegez, valamint a jegybanki döntéshozatal megértését segítő elemzéseket közöl.

MNB Working Papers (MNB-füzetek)

Az MNB Working Papers sorozat a jegybankban folyó elméleti jellegű kutatások eredményeit publikálja. A sorozatban megjelenő tanulmányok elsősorban az akadémiai, jegybanki és egyéb kutatók érdeklődésére tarthatnak számot, céljuk, hogy az olvasókat olyan észrevételekre ösztönözzék, amelyeket a szerzők felhasználhatnak további kutatásaikban.

Hitelintézeti Szemle

A Hitelintézeti Szemle társadalomtudományi folyóirat, amely több mint egy évtizedes múltat tekint vissza. A kiadvány negyedévente jelenik meg az MNB szerkesztésében és kiadásában, külön kötetben magyar és angol nyelven, valamint évente egyszer kínai nyelvű válogatáskötet is készül a legfontosabb tanulmányok felhasználásával. A folyóiratban megjelenő írások között lektorált tanulmányok, esszé jellegű dolgozatok, könyvismertetések, konferencia és egyéb tudományos tevékenységekről szóló beszámolók szerepelnek.

Egyéb kiadványok

MNB-szakkönyvek

Az MNB kiemelt feladatának tekinti a hazai pénzügyi kultúra fejlesztését, ezért a rendelkezésre álló eszközökkel segíteni kívánja a közgazdasági oktatást, valamint a pénzügyi műveltség szélesítését és fejlesztését. Ennek érdekében közgazdasági és monetáris politikai szakkönyveinek sora 2024-ben újabb kötetekkel bővült:

- Baksay Gergely–Matolcsy György–Virág Barnabás: Fenntartható GDP-Globális vitairat
- György Matolcsy: The Green Booklet of Sustainability – a holistic guide to achieve a sustainable path for society & economics
- Kuti Zsolt–Dr. Lehmann Kristóf–H. Váradi Balázs: MNB Eszékötet az 1970-es évek gazdasági folyamatairól
- Horváth Marcell–Horváth Levente: A magyar-kínai pénzügyi kapcsolatok 75. évfordulója
- Eurázsia gazdaságpolitikája – Fenntartható és innovatív gazdaságpolitikai stratégiák Euráziában, 2024

MNB által szervezett rendezvények

Az MNB a társ- és partnerintézmények felé nyitott, a szakmai és kollegiális kapcsolatokat erősítő stratégiát képvisel a rendezvények tekintetében. Célkitűzése, hogy szakmai együttműködések révén tovább erősítse partnerintézményekhez fűződő kapcsolatait, aktívan részt vegyen a nemzetközi párbeszédben, nemzetközi szerepvállalása keretében minél szélesebb körben elismertté váljon, illetve a magyar jegybanki munkát minél nagyobb mértékben sikerüljön becsatornázni a nemzetközi vérkeringésbe. Ezen célok elérése érdekében nemzetközi konferenciák, belső rendezvények és úgynevezett kulturális események kerülnek megszervezésre.

Nemzetközi szakmai konferenciák

A jellemzően többnapos, nemzetközi szakmai konferenciák nagy része 80–100 fő részvételével zajló esemény, esetenként azonban 300–500 fős rendezvényekre is sor kerül. A nemzetközi konferenciáknak elsősorban az MNB épületei adnak helyszínt. A rendezvények személyes részvétellel – időnként hibrid formában – kerülnek megtartásra, biztosítva az események online nyomonkövethetőségét és visszanezhetőségét.

A 2024-ben megrendezésre került fontosabb nemzetközi szakmai rendezvények a következők voltak:

European Association for Banking and Financial History (eabh) taggyűlés és konferencia

Az MNB volt a házigazdája a bank- és pénztörténeti kutatókra fókuszáló, frankfurti székhelyű European Association for Banking and Financial History (eabh) nonprofit szervezet éves taggyűlésének, workshopjának és konferenciájának 2024. június 12–14. között Budapesten. Az MNB alapításának 100. évfordulóját ünneplő jubileumi programsorozathoz csatlakozó kétnapos rendezvény első napján egy workshop keretein belül a mesterséges intelligencia archívumokban való alkalmazásának témáját járták körül az előadók, a másnapi konferencia fókuszában pedig a hiperinfláció témája állt.

MNB–NBP közös szervezésű konferencia

Az MNB és a Lengyel Nemzeti Bank (Narodowy Bank Polski, NBP) hatodik közös szervezésű jegybanki konferenciájára 2024. június 14-én Budapesten került sor „*Monetáris politika a világ gazdaság strukturális átalakulása nyomán*” címmel. Az esemény mindkét jegybank történetében kiemelt jelentőséggel bírt: az MNB, illetve az NBP jogelődje alapításának századik évfordulója is 2024-re esett. A konferencián magyar és lengyel jegybanki vezetők, illetve a régió meghatározó pénzügyi-gazdasági szakemberei a globális és helyi gazdaság átalakulása, az integráció és felzárkózás kérdéseit, illetve a jegybankok átalakuló szerepét vitatták meg.

Az MNB és a Bank of Korea közös workshopja

Az MNB és a koreai jegybank (Bank of Korea – BoK) közötti szakmai együttműködés újabb állomásaként a két intézmény közös workshopot tartott 2024. június 25-én Budapesten. A „*Digital Money and Green Economy: New Challenges for Central Banks*” című rendezvény középpontjában a két jegybank közötti aktív tudásmegosztás állt az olyan új szakmai kihívásokat jelentő területeken, mint a digitális pénzügyek és a fenntartható gazdasági átállás.

Budapest Renminbi Kezdeményezés Konferencia

Az MNB a 2024-es centenáriumi évben immár nyolcadik alkalommal rendezte meg a Budapest Renminbi Kezdeményezés Konferenciát, amely a Bank of China CEE Limiteddel közösen szervezett rendezvény volt. Az MNB közel tíz éve indította el a Budapest Renminbi Kezdeményezés Konferencia-sorozatot annak érdekében, hogy elősegítse a magyarországi

befektetési paletta és finanszírozási források szélesítését, a renminbi nemzetközi súlyának növekedéséből fakadó előnyök kihasználását, valamint Budapest regionális pénzügyi központ szerepének erősítését. A 2024-es rendezvény két témát járt körül: a zöld pénzügyek szerepe a renminbi nemzetközivé válásában; valamint az Övezet és Út Kezdeményezés (Belt and Road Initiative – BRI) keretében megvalósuló kínai-magyar pénzügyi együttműködés jelene és jövője.

A magyar-kínai diplomáciai kapcsolatfelvétel 75. évfordulója

Magyarország és a Kínai Népköztársaság 2024-ben, éppen az MNB alapításának 100. évfordulója évében ünnepelte a két ország közötti diplomáciai kapcsolatfelvétel 75. évfordulóját, amely alkalomról könyv- és értekezővel emlékezett meg a jegybank.

Nemzetközi Zöld Pénzügyi Konferencia

Az MNB 2024. november 6-án tartotta hatodik, a környezeti fenntarthatóság pénzügyi hatásait vizsgáló Nemzetközi Zöld Pénzügyi Konferenciáját, amely a biodiverzitás megőrzésére és annak a gazdasági folyamatokban, valamint a vállalatok és szervezetek mindennapi működésében betöltött szerepére fókuszált. A konferencián került sor a témával kapcsolatos legkiválóbb tudományos teljesítményeket honoráló Zöld Pénzügyi Tudományos Díjak átadására.

Budapest Eurasia Forum/Budapest Eurázsia Fórum

A 2024-es esztendőben immár ötödik alkalommal rendezte meg az MNB zászlóshajó rendezvényét: a Budapest Eurázsia Fórumot. A szakmai fórum létrehozásának célja az európai és ázsiai döntéshozók, iparági szereplők, szakértők, akademikusok közötti párbeszéd fokozása, egyúttal egy együttműködési platform biztosítása volt.

Felügyeleti együttműködés, felügyeleti konferenciák

Uniók konferenciák során adott helyszínt az MNB az EU Tanácsának soros elnökségéhez és a magyar jegybank alapításának 100. születésnapjához kötődően. Ennek keretében került sor többek között a Közép- és Kelet-Európai Bankfelügyelők Csoportjának (KKBCS) éves konferenciájára, az Európai uniós pénzügyi felügyeleti hatóságok 11. közös Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Napjára, EBA Board of Supervisors

Strategy Day-re, és a Biztosításfelügyelet Nemzetközi Szövetsége (IAIS) közép- és kelet-európai (CEET) régiós szemináriumára.

MNB Technikai Segítségnyújtási Program

A kiemelt ázsiai jegybankok, valamint az EU-tagállamok központi bankjaival folytatott intenzív kapcsolatok mellett az MNB jelentős hangsúlyt fektet az Unión kívüli feltörekvő országok jegybankjaival való együttműködésre is. Az MNB nemzetközi kapcsolati hálójának révén rendszeresen ad otthont szakmai képzéseknek és tudásmegosztási eseményeknek (study visit), amelyeken partnerországaink jegybanki szakértői, vezetői vesznek részt. Mindezek mellett az MNB egy nyugat-balkáni országok számára kialakított és az Európai Unió (EU) által finanszírozott, 2022–2025 között megvalósuló regionális projektben is aktívan részt vesz.

Külföldi példákra támaszkodva többéves előkészítő munkát követően az MNB 2023-ban indította el önálló Technikai Segítségnyújtási Programját (Technical Assistance Programme – TA-program). A 21. század legfontosabb tőkéje a tudás, melynek megosztásához az MNB is hozzá kíván járulni a jegybankok közötti tapasztalatcsere és párbeszéd révén. A programmal az MNB-s jó gyakorlatok szélesebb körben kerülnek bemutatásra, erősödik az MNB nemzetközi kapcsolati hálójának és szorosabb szakmai kapcsolat alakul ki a külföldi partner jegybankokkal. A program célközönsége a nyugat-balkáni és kaukázusi térség, a Közel-Kelet és Észak-Afrika, valamint Közép-Ázsia és Délkelet-Ázsia jegybanki közössége.

A program során mindkét évben négy szakmai szeminárium került megrendezésre Budapesten. 2024-ben a „From Tradition to Innovation” elnevezésű program keretében partnereink visszajelzéseit követve új témák kerültek bevezetésre a készpénzlogisztika és a monetáris politikai eszköztár és válságkezelés témájú szemináriumok révén.

A program sikerességét és hasznosságát jelzi a megnövekedett érdeklődés: 2024-ben a 16 oktatási napon 26 országból összesen 108 jegybanki szakértő vett részt a képzéseken. A szakmai program is fejlesztésre került, hiszen immár összesen 57 előadással és 14 interaktív csoportmunka foglalkozással, valamint kerekasztal-beszélgetéssel bővült a program.

4. Kiegészítő információk az MNB 2024. évi felügyeleti tevékenységéről

16. táblázat

Teljes körű felügyelet alatt álló intézmények¹

Pénzpiac	669
Pénzügyi intézmény	265
Hitelintézet	29
Bank részvénytársaság	17
Bank fióktelep ²	1
Szakosított hitelintézet	10
Lakástakarékpénztárak	3
Jelzálog hitelintézetek	5
Egyéb szakosított hitelintézetek	2
Szövetkezeti hitelintézet	1
Pénzügyi vállalkozás	235
Hitelintézettel egyenértékű prudens pénzügyi vállalkozás	2
Bankcsoporthoz tartozó pénzügyi vállalkozás	13
Fizetési rendszer működtetése (GIRO Zrt.)	1
START Garancia Zrt., MKK Magyar Követeléskezelő Zrt.	2
Önálló pénzügyi vállalkozás	217
Pénzügyi holding társaság	-
Szervező (NOK)	1
Nem pénzügyi intézmény	404
Pénzpiaci közvetítő ³	385
Pénzpiaci alkusz	15
Pénzpiaci többes kiemelt közvetítő	4
Pénzpiaci többes ügynök	274
Pénzpiaci áruhitel többes ügynök	92
Pénzforgalmi intézmény	17
Elektronikus pénzkibocsátó	2
Biztosítási piac	365
Biztosító	27
Biztosító részvénytársaság	22
Biztosító egyesület	5
Biztosításközvetítő ⁴	338
Biztosításközvetítő alkusz	305
Biztosításközvetítő többes ügynök	33
Pénztári piac	45
Foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató	-
Magánnyugdíjpénztár	2
Önkéntes kölcsönös biztosító pénztár	43
Önkéntes egészség- és öregségélyező pénztár	11
Önkéntes egészségpénztár	3
Önkéntes öregségélyező pénztár	2
Önkéntes nyugdíjpénztár	27
Tőkepiac	62
Alapkezelő	49
ABAK alapkezelő	41
ÁÉKBV alapkezelő	8
Befektetési vállalkozás	9
Banki befektetési szolgáltató ⁵	15
Értéktár, Központi Szerződő Fél	2
Tőzsde	2
Összesen	1141

¹ Az intézményi kör tagjai az MNB teljes körű felügyelete alatt állnak

² Nem másik EGT-államban székhellyel rendelkező pénzügyi intézmény magyarországi fióktelepe

³ A független pénzpiaci közvetítő intézmények száma tartalmazza a pénzpiaci közvetítőként nyilvántartásba vett és a pénzpiaci közvetítői tevékenységet főtevékenységként végző intézményeket.

⁴ A biztosításközvetítő intézmények száma tartalmazza a biztosításközvetítőként nyilvántartásba vett és a biztosításközvetítői tevékenységet főtevékenységként végző intézményeket.

⁵ A táblázat a TFF által felügyelt befektetési szolgáltatást nyújtó hitelintézeteket mutatja be. A duplikáció elkerülése érdekében az összesítő sorokban ez az érték nem szerepel. (MBH DUNA Bank Zrt. + Polgári Bank Zrt. + Fundamenta-Lakáskassza Lakás-takarékpénztár Zrt. közvetítőként nyújt befektetési szolgáltatási tevékenységet)

17. táblázat**A lefolytatott vizsgálatok száma a vizsgálatok típusa és szektorok szerinti bontásban***(darab)*

2024-ben lezárt vizsgálatok száma		639
Prudenciális	Összesen	100
	Pénzpiac	22
	Biztosítási piac	13
	Pénztári piac	11
	Tőkepiac	17
	Témavizsgálatok	37
Fogyasztóvédelmi	Összesen	447
	Pénzpiac	304
	Biztosítási piac	122
	Pénztári piac	2
	Tőkepiac	13
	Témavizsgálatok	6
Piacfelügyeleti és kibocsátói	Összesen	44
	Piacfelügyeleti felügyeléssel kapcsolatos	40
	Kibocsátói felügyeléssel kapcsolatos	4
Pénzmosás	Összesen	14
ICAAP/ILAAP/BMA	Összesen	34

18. táblázat**Kiszabott bírságok összege***(millió forint)*

Prudenciális bírság	709,5
<i>Pénzpiac</i>	433,5
<i>Biztosítási piac</i>	161,5
<i>Pénztári piac</i>	22,7
<i>Tőkepiac</i>	91,8
Fogyasztóvédelmi bírság	254,81
Pénzmosási bírság	123,68
Piacfelügyeleti bírság	1437,6
Kibocsátói felügyeleti bírság	24,5
Eljárási bírság	10,15
Összesen:	2 560,24

19. táblázat**A pénzügyi szektorban hozott intézkedések***(darab)*

Kiadott prudenciális határozatok, végzések száma	1353
Engedélyező határozatok, végzések száma	550
Alapítási engedélyek száma	2
Tevékenységi engedélyek száma	1
Tevékenység módosítási engedélyek száma	3
Állományátruházási engedélyek száma	3
Részesedésszerzési engedélyek száma	25
Személyi engedélyek száma (vezető és nem vezető állású)	191
Engedélyvisszavonások száma intézmény kezdeményezésére	47
Alapszabály módosítás engedélyezése és egyéb szabályzatok engedélyezése, illetve jóváhagyása	88
CRR alapján kiadott határozatok	23
Egyéb engedélyező határozatok száma	146
Engedélyezési eljárás érdemi végzéseinek száma	21
Jogérvényesítő határozatok, végzések száma	803
Vizsgálatokhoz kapcsolódó, intézkedést tartalmazó határozatok száma	20
Engedélyvisszavonási/engedély-felfüggesztési határozatok száma MNB kezdeményezésére szankcióként	11
Folyamatos felügyelési határozatok/Intézkedést tartalmazó határozatok száma	234
Pénzmosás megelőzéssel kapcsolatban kiadott határozatok, végzések, feljelentések száma	14
Fogyasztóvédelmi határozatok, végzések száma	496
Egyéb jogérvényesítő határozatok száma	28

20. táblázat**Tőkepiaci szektorban hozott intézkedések***(darab)*

Kiadott prudenciális határozatok, végzések száma	710
Engedélyező határozatok, végzések száma	661
Tevékenységi engedélyek száma	9
Tevékenység módosítási engedélyek száma	12
Részesedésszerzési engedélyek száma	4
Személyi engedélyek száma (vezető és nem vezető állású)	122
Engedélyvisszavonások száma intézmény kezdeményezésére	2
Alapszabály módosítás engedélyezése és egyéb szabályzatok engedélyezése, illetve jóváhagyása	10
CRR alapján kiadott határozatok	-
Egyéb engedélyező határozatok száma	476
Engedélyezési eljárás érdemi végzéseinek száma	26
Jogérvényesítő határozatok, végzések száma	49
Vizsgálatokhoz kapcsolódó, intézkedést tartalmazó határozatok száma	20
Folyamatos felügyelési határozatok/Intézkedést tartalmazó határozatok száma	2
Pénzmosás megelőzéssel kapcsolatban kiadott határozatok, végzések, feljelentések száma	1
Fogyasztóvédelmi határozatok, végzések	25
Egyéb jogérvényesítő határozatok száma	1
Egyéb jogérvényesítő végzések száma	-

21. táblázat**Biztosítási piaci szektorban hozott intézkedések***(darab)*

Kiadott prudenciális határozatok, végzések száma	405
Engedélyező határozatok, végzések száma	141
Tevékenységi engedélyek száma	3
Állományátruházási engedélyek száma	-
Részesedésszerzési engedélyek száma	16
Személyi engedélyek száma (vezető és nem vezető állású)	84
Engedélyvisszavonások száma intézmény kezdeményezésére	14
Egyéb engedélyező határozatok száma	4
Engedélyezési eljárás érdemi végzéseinek száma	20
Jogérvényesítő határozatok, végzések száma	264
Vizsgálatokhoz kapcsolódó, intézkedést tartalmazó határozatok száma	12
Engedélyvisszavonási/engedély-felfüggesztési határozatok száma MNB kezdeményezésére szankcióként	1
Folyamatos felügyelési határozatok/Intézkedést tartalmazó határozatok száma	82
Felügyeleti biztost kirendelő határozat	-
Fogyasztóvédelmi határozatok, végzések száma	169
Egyéb jogérvényesítő határozatok száma	-

22. táblázat**Pénztári piaci szektorban hozott intézkedések***(darab)*

Kiadott prudenciális határozatok, végzések száma	33
Engedélyező határozatok, végzések száma	18
Tevékenységi engedélyek száma	3
Állományátruházási engedélyek száma	-
Engedélyvisszavonások száma intézmény kezdeményezésére	3
Alapszabály módosítás engedélyezése és egyéb szabályzatok engedélyezése, illetve jóváhagyása	7
Egyéb engedélyező határozatok száma	1
Engedélyezési eljárás érdemi végzéseinek száma	4
Jogérvényesítő határozatok, végzések száma	15
Vizsgálatokhoz kapcsolódó, intézkedést tartalmazó határozatok száma	11
Ideiglenes intézkedést tartalmazó végzések száma	-
Fogyasztóvédelmi határozatok, végzések száma	4

23. táblázat**Piacfelügyeleti és kibocsátói felügyeleti intézkedések***(darab)*

Kiadott jogérvényesítő határozatok, végzések száma	707
Piacfelügyeleti határozatok száma	28
Piacfelügyeleti jogérvényesítő végzések	664
Kibocsátói felügyeléssel kapcsolatos határozatok száma	11
Kibocsátói felügyeléssel kapcsolatos jogérvényesítő végzések	4
Kiadott engedélyező határozatok, végzések, hiánypótlások száma	3
Kibocsátási határozatok száma	3
Kibocsátási végzések száma	-
Hiánypótlások száma	-

24. táblázat**Értékpapír-kibocsátással kapcsolatos engedélyezések***(darab)*

Kibocsátások és tőzsdei bevezetések száma	2
Tőzsdei bevezetések száma	1
<i>Részvény</i>	1
<i>Kötvény- és jelzáloglevél program</i>	0
Vételi ajánlat	1

5. Rövidítések, jegybankspecifikus fogalmak magyarázata

Rövidítések

BÉT: Budapest Értéktőzsde Nyrt.

BIS: Nemzetközi Fizetések Bankja (Bank for International Settlements)

BPM: fizetésimérleg-statisztikák módszertani szabványa (Balance of Payments Manual)

CCyB: Anticiklikus tőkepuffer (Countercyclical Capital Buffer)

CET1: Elsődleges alapvető tőke

CSOK: Családi Otthontermelési Kedvezmény

DEM: Devizaegyensúly mutató

DMM: Devizafinanszírozás megfelelési mutató

EBA: Európai Bankhatóság, EBH (European Banking Authority)

EIOPA: Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság (European Insurance and Occupational Pensions Authority)

EKB: Európai Központi Bank (European Central Bank, ECB)

EMIR: Egységes Monitoring és Információs Rendszer

EREP: European Resolution Examination Programme

ESMA: Európai Értékpapírpiazi Hatóság (European Securities and Markets Authority)

GIRO: GIRO Elszámolásforgalmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság

HFM: Hitelfedezeti mutató

HITREG: Jegybanki hitelregiszter

IFRS: Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (International Financial Reporting Standards)

IMF: Nemzetközi Valutaalap (International Monetary Fund)

ISDA: International Swaps and Derivatives Association – nemzetközi csere – és származtatott ügyleteket szabályozó társaság

JMM: Jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató

JTM: Jövedelemarányos törlesztőrészlet mutató

KBER: Központi Bankok Európai Rendszere (European System of Central Banks, ESCB)

KGFB: kötelező gépjármű felelősségbiztosítás

KELER: KELER Központi Értéktár Zártkörűen Működő Részvénytársaság

KESZ: Kincstári Egységes Számla

KHR: Központi Hitelinformációs Rendszer

KSH: Központi Statisztikai Hivatal

LR: Tőkeáttételi mutató

PNTI: Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodahálózatot

MFL: Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel

MFO: Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítás

MIRS: monetáris politikai célú kamatcsere (IRS) ügylet

MNB: Magyar Nemzeti Bank

MSZVK Zrt.: MSZVK Magyar Szanálási Vagyongazdálkodó Zártkörűen Működő Részvénytársaság

NHP: Növekedési Hitelprogram

NKP: Növekedési Kötvényprogram

NPL: Nemteljesítő hitel (Non Performing Loan)

OECD: Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (Organisation for Economic Co-operation and Development)

O-SII: Rendszerszinten jelentős hazai intézmények

PST: Pénzügyi Stabilitási Tanács

RoA: Eszközarányos eredmény

RoE: Saját-tőkearányos megtérülés

SNA: nemzeti számlák kézikönyve (System of National Accounts)

SRB: Egységes Szanálási Testület (Single Resolution Board)

SSM: egységes felügyeleti mechanizmus (Single Supervisory Mechanism)

SyRB: Rendszerkockázati tőkepuffer (Systemic Risk Buffer)

TMM: TőkeMegfelelési mutató

TREA: Teljes kockázati kitettség

Fogalmak magyarázata

AFR: Az azonnali átutalási megbízás elszámolását és teljesítését végző belföldi fizetési platform.

AML/CFT (Anti Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism): pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem

CLS (Continuous Linked Settlement): A devizakiegyenlítési kockázat kiküszöbölését lehetővé tevő elszámolási és kiegyenlítési modell, amely több devizában történő fizetés fizetés ellenében (PvP-) mechanizmuson alapul. A CLS-t a CLS Bank működteti.

CSDR (Central Securities Depositories Regulation): Az Európai Unió belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról szóló 909/2014/EU rendelet

Devizafutures: olyan tőzsdei ügylet, ahol a jövőbeni elszámolás alapja meghatározott mennyiségű, szabványosított (kont-raktusban kifejezett), az üzletkötéskor meghatározott deviza.

Devizaswapügylet: olyan – általában rövid lejáratra kötött – ügylet, amely különböző devizák cseréjét és az ügylet

lezárásakor a szerződésben (a keresztárfolyam és a devizák kamatrátája által) meghatározott áron történő visszacserélését foglalja magában.

DORA (Digital Operational Resilience Act): A pénzügyi ágazat digitális működési rezilienciájáról, valamint az 1060/2009/EK, a 648/2012/EU, a 600/2014/EU, a 909/2014/EU és az (EU) 2016/1011 rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/2554 rendelet.

Duration: a kötvények hátralévő átlagos futamideje. A kötvény, illetve a kötvényekből álló portfólió kockázatosságának jellemzésére használt mérőszám.

ERM–II árfolyam-mechanizmus (Exchange Rate Mechanism II): az euroövezet országai és a GMU harmadik szakaszában részt nem vevő uniós tagállamok közötti, az árfolyam-politikai együttműködés feltételeit megteremtő árfolyamrendszer. Az ERM–II rögzített, de kiigazítható árfolyamok multilaterális rendszere, amelyben a középárfolyamot normál ± 15 százalékos ingadozási sáv övezi. A középárfolyammal és adott esetben a szűkebb ingadozási sávval kapcsolatos döntéseket az érintett tagállam, az euroövezet országai, az EKB és a mechanizmusban részt vevő többi tagállam kölcsönös megállapodásával hozzák meg.

Fizetési rendszer: A felvigyázott rendszerek esetében a Hitelintézeti törvény 6. § (1) bekezdés 27. pontjában meghatározott rendszer működtetésére az együttműködő felek közötti megállapodás alapján létrejött együttműködési forma. A pénzügyi infrastruktúra része. Magában foglalja a fizetési eszközöket, banki eljárásokat, valamint a bankközi fizetési rendszereket, amelyek együttesen teszik lehetővé a pénzforgalom lebonyolítását.

FinTech: A FinTech olyan technológia vezérelte pénzügyi innováció, amely új üzleti modelleket, alkalmazásokat vagy termékeket eredményezhet, és jelentős hatással lehet a pénzügyi piacokra és intézményekre, valamint magukra a pénzügyi szolgáltatásokra is.

FX-swapügylet: lásd devizaswapügylet.

IMF-tartalékvóta: az IMF-be SDR-ben (Special Drawing Right – különleges lehívási jog) befizetett IMF-kvóta szabadon lehívható – még le nem hívott – hányada.

Kamatkozó devizaswapügylet (currency interest rate swap, CIRS): olyan – általában közép-, illetve hosszú lejáratra kötött – ügylet, amely különböző devizák cseréjét, a tőke utáni kamatfizetések sorozatát és az ügylet lezárásakor a tőkék törlesztését foglalja magában.

Kamatswap (interest rate swap, IRS): valamely tőkeösszegre rögzített kamatláb alapján számított fix kamat és – bizonyos piaci kamatlábhoz, feltételhez igazított – változó kamatláb alapján számított változó kamatösszeg meghatározott időközönkénti cseréje.

Készpénzforgalom: az MNB-be történő be- és kifizetések, illetve váltások összege.

Kiegyenlítési tartalék: a forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka és a deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartaléka az MNB saját tőkéjének részét képező tartalékok.

– **Forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka:** a devizaeszközöknek és -forrásoknak a forintárfolyam változásából adódó nem realizált árfolyamnyereségét, illetve árfolyamvesztését a saját tőke részét képező forintárfolyam kiegyenlítési tartalékában kell kimutatni.

– **Deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartaléka:** a devizában fennálló, értékpapírokon alapuló követelések piaci értéke és beszerzési értéke közötti értékelési különbözetet a saját tőke részét képező deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartalékában kell kimutatni.

MNBtv.: a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény.

O/N: overnight betét/hitel, egynapos betét/hitel

Opció ügylet: a devizaopció tulajdonosa számára jogot jelent, de nem kötelezettséget egy bizonyos mennyiségű

deviza egy másik devizával szembeni vételére vagy eladására előre meghatározott árfolyamon, előre meghatározott időpontban vagy időpontig. Az opció eladója (kiírója) számára amennyiben az opció birtokosa gyakorolja a jogot mindez kötelezettséggént értelmezendő.

MBS (Mortgage-Backed Security): jelzáloggal fedezett értékpapír

MREL-követelmény: A szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségre vonatkozó minimumkövetelmény (MREL – Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities).

Repo- és fordított repoügylet: olyan megállapodás, amely értékpapír tulajdonjogának átruházásáról rendelkezik a szerződéskötéssel egyidejűleg meghatározott vagy meghatározandó jövőbeli időpontban történő visszavásárlási kötelezettség mellett, meghatározott visszavásárlási áron. Az ügylet futamideje alatt a vevő az ügylet tárgyát képező értékpapírt megszerezheti, és azzal szabadon rendelkezhet (szállítási repoügylet), vagy nem szerezheti meg, azzal szabadon nem rendelkezhet, ilyenkor az értékpapír a vevő javára a futamidő alatt óvadékként kerül elhelyezésre (óvadéki repoügylet).

NHP Zöld Otthon Program (NHP ZOP): A Növekedési Hitelprogram (NHP) keretében, az MNB zöld eszköztár-stratégiája részeként elindított, a magas energiahatékonyságú új lakások és családi házak építésének finanszírozása révén a hazai ingatlanállomány energetikai korszerűsítését és a zöld szempontok hitelezésben történő érvényesülését támogató program.

B) rész

A Magyar Nemzeti Bank

2024. évi auditált beszámolója

1. Auditori jelentés

Ernst & Young Kft.
Ernst & Young Ltd.
H-1132 Budapest Váci út 20.
1399 Budapest 62. Pf.632, Hungary

Tel: +36 1 451 8100
Fax: +36 1 451 8199
www.ey.com/hu
Cg. 01-09-267553

Független Könyvvizsgálói Jelentés

A Magyar Nemzeti Bank részvényese részére

Vélemény

Elvégeztük a Magyar Nemzeti Bank („Társaság”) mellékelt 2024. évi éves beszámolójának a könyvvizsgálatát, amely éves beszámoló a 2024. december 31-i fordulónapra elkészített mérlegből - melyben az eszközök és források egyező végösszege 27.929.741 millió Ft, az adózott eredmény 788.693 millió Ft veszteség - , az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó eredménykimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Véleményünk szerint az éves beszámoló megbízható és valós képet ad a Társaság 2024. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben („számviteli törvény”) foglaltakkal összhangban.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó - Magyarországon hatályos - törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak az éves beszámoló könyvvizsgálataért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk a Társaságtól a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamarának a könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzatában, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Nemzetközi Etikai Standardok Testülete (IESBA) által kiadott „Nemzetközi Etikai Kódex Könyvvizsgálóknak (benne foglalva a Függetlenségre Vonatkozó Nemzetközi Standardok)”-ban (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfelelünk az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Egyéb információk

Az egyéb információk a Társaság 2024. évi üzleti jelentéséből állnak. A vezetés felelős az üzleti jelentésnek a számviteli törvény, illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A jelentésünk „Vélemény” szakaszában az éves beszámolóra adott véleményünk nem vonatkozik az üzleti jelentésre.

Az éves beszámoló általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk az üzleti jelentés átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy az üzleti jelentés lényegesen ellentmond-e az éves beszámolónak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy az lényeges hibás állítást tartalmaz.

Az üzleti jelentéssel kapcsolatban, a számviteli törvény alapján a mi felelősségünk továbbá az üzleti jelentés átolvasása során annak a megítélése, hogy az üzleti jelentés a számviteli törvény, illetve, ha van, egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban készült-e.

Véleményünk szerint a Társaság 2024. évi üzleti jelentése minden lényeges vonatkozásban összhangban van a Társaság 2024. évi éves beszámolójával és a számviteli törvény vonatkozó előírásaival.

Mivel egyéb más jogszabály a Társaság számára nem ír elő az üzleti jelentésre vonatkozó további követelményeket, ezért e tekintetben nem mondunk véleményt.

A fentiekén túl a Társaságról és annak környezetéről a könyvvizsgálat során megszerzett ismereteink alapján jelentést kell tennünk arról, hogy tudomásunkra jutott-e bármely lényegesnek tekinthető hibás közlés (lényeges hibás állítás) az üzleti jelentésben, és ha igen, akkor a szóban forgó hibás közlés (hibás állítás) milyen jellegű. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége az éves beszámolóért

A vezetés felelős a megbízható és valós képet adó éves beszámoló elkészítéséért a számviteli törvényben foglaltakkal összhangban, valamint az olyan belső kontrollokért, amelyeket a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításoktól mentes éves beszámoló elkészítése.

Az éves beszámoló elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Társaságnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közlétegye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel éves beszámolóban való alkalmazásáért. A vezetésnek a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulnia, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a vállalkozási tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Társaság pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgálónak az éves beszámoló könyvvizsgálatáért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szereznünk arról, hogy az éves beszámoló egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal és a könyvvizsgálatra vonatkozó - Magyarországon hatályos - törvényekkel és egyéb jogszabályokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott éves beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Egy, a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal és a könyvvizsgálatra vonatkozó - Magyarországon hatályos - törvényekkel és egyéb jogszabályokkal összhangban elvégzésre kerülő könyvvizsgálatnak a részeként szakmai megítélést alkalmazunk, és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- ▶ Azonosítjuk és felbecsüljük az éves beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálói eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- ▶ Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálói eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Társaság belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- ▶ Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- ▶ Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számviteli alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Társaság vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívunk a figyelmet az éves beszámolóban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősítenünk kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálói bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Társaság nem tudja a vállalkozást folytatni.

- Értékeljük az éves beszámoló átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy az éves beszámolóban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.

Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Társaság által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Budapest, 2025. május 30.

Dr. Hruby Attila
Ernst & Young Kft.
1132 Budapest, Váci út 20.
Nyilvántartásba-vételi szám: 001165

Dr. Hruby Attila
Kamarai tag könyvvizsgáló
Kamarai tagsági szám: 007118

2. A Magyar Nemzeti Bank mérlege

millió forint

Kiegészítő melléklet kapcsolódó fejezete	ESZKÖZÖK (Aktívák)	2023.12.31.	2024.12.31.	Változás
1	2	3	4	4-3
	I. Követelések forintban	9 982 660	8 338 646	-1 644 014
4.3.	1. Központi költségvetéssel szembeni követelések	3 306 780	2 242 740	-1 064 040
4.7.	2. Hitelintézetekkel szembeni követelések	5 123 800	4 607 986	-515 814
4.10.	3. Egyéb követelések	1 552 080	1 487 920	-64 160
	II. Követelések devizában	16 691 678	19 115 404	2 423 726
4.9.	1. Arany- és devizatartalék	15 810 687	18 236 785	2 426 098
4.4.	2. Központi költségvetéssel szembeni devizakövetelések	0	0	0
4.8.	3. Hitelintézetekkel szembeni devizakövetelések	14 591	16 902	2 311
4.10.	4. Egyéb devizakövetelések	866 400	861 717	-4 683
	III. Banküzemi eszközök	344 509	302 565	-41 944
4.12.	ebből: Befektetett eszközök	340 474	299 749	-40 725
4.14.	IV. Aktív időbeli elhatárolások	195 147	173 126	-22 021
	V. ESZKÖZÖK ÖSSZESEN (I+II+III+IV)	27 213 994	27 929 741	715 747
Kiegészítő melléklet kapcsolódó fejezete	FORRÁSOK (Passzívák)	2023.12.31.	2024.12.31.	Változás
1	2	3	4	4-3
	VI. Kötelezettségek forintban	23 923 971	25 138 364	1 214 393
4.5.	1. Központi költségvetés betétei	681 695	1 080 444	398 749
4.7.	2. Hitelintézetek betétei	10 129 536	8 118 799	-2 010 737
	3. Forgalomban lévő bankjegy és érme	8 069 795	8 897 530	827 735
4.11.	4. Egyéb betétek és kötelezettségek	5 042 945	7 041 591	1 998 646
	VII. Kötelezettségek devizában	4 878 592	4 251 536	-627 056
4.5.	1. Központi költségvetés betétei	958 568	251 685	-706 883
4.8.	2. Hitelintézetek betétei	92 906	59 338	-33 568
4.11.	3. Egyéb kötelezettségek devizában	3 827 118	3 940 513	113 395
4.13.	VIII. Céltartalék	540	2 381	1 841
	IX. Banküzem egyéb forrásai	106 258	102 252	-4 006
4.14.	X. Passzív időbeli elhatárolások	159 223	100 390	-58 833
4.15.	XI. Saját tőke	-1 854 590	-1 665 182	189 408
	1. Jegyzett tőke	10 000	10 000	0
	2. Eredménytartalék	-250 714	-2 013 959	-1 763 245
	3. Értékelési tartalék	0	0	0
4.16.	4. Forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka	258 009	1 233 168	975 159
4.16.	5. Deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartaléka	-108 641	-105 698	2 943
	6. Tárgyévi eredmény	-1 763 244	-788 693	974 551
	XII. FORRÁSOK ÖSSZESEN (VI+VII+VIII+IX+X+XI)	27 213 994	27 929 741	715 747

Budapest, 2025. május 28.

Varga Mihály
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

3. A Magyar Nemzeti Bank eredménykimutatása

millió forint

Kiegészítő melléklet kapcsolódó fejezete	BEVÉTELEK	2023	2024	Eltérés
1	2	3	4	4-3
4.18.	I. Forintban elszámolt kamat- és kamatjellegű bevételek	229 432	203 504	-25 928
	1. Központi költségvetéssel szembeni követelések kamatbevételei	92 326	90 717	-1 609
	2. Hitelintézetekkel szembeni követelések kamatbevételei	70 897	47 357	-23 540
	3. Egyéb követelések kamatbevételei	55 763	54 838	-925
	4. Forintban elszámolt kamatjellegű bevételek	10 446	10 592	146
4.18.	II. Devizában elszámolt kamat- és kamatjellegű bevételek	557 077	641 190	84 113
	1. Devizatartalékok utáni kamatbevételek	264 163	369 738	105 575
	2. Központi költségvetéssel szembeni követelések kamatbevételei	0	0	0
	3. Hitelintézetekkel szembeni követelések kamatbevételei	0	1	1
	4. Egyéb követelések kamatbevételei	0	0	0
	5. Devizában elszámolt kamatjellegű bevételek	292 914	271 451	-21 463
4.19.	III. Deviza-árfolyamváltásból származó bevételek	128 950	404 130	275 180
4.18.	IV. Pénzügyi műveletek realizált nyeresége	3 907	11 392	7 485
4.21.	V. Egyéb bevételek	37 871	44 328	6 457
	1. Jutalékbevételek	2 638	2 818	180
4.22.	2. Jutaléktól eltérő egyéb bevételek	4 140	8 281	4 141
4.23.	3. Felügyeleti tevékenységből származó bevételek	31 093	33 229	2 136
4.13.	VI. Céltartalék-felhasználás	762	250	-512
4.13.	VII. Értékvesztés-visszaírás	27 164	10 144	-17 020
4.24.	VIII. Banküzem bevételei	551	829	278
	IX. BEVÉTELEK ÖSSZESEN (I+II+III+IV+V+VI+VII+VIII)	985 714	1 315 767	330 053
Kiegészítő melléklet kapcsolódó fejezete	RÁFORDÍTÁSOK	2023	2024	Eltérés
1	2	3	4	4-3
4.18.	X. Forintban elszámolt kamat- és kamatjellegű ráfordítások	2 221 013	1 299 194	-921 819
	1. Központi költségvetés betéeteinek kamatráfordításai	167 966	138 893	-29 073
	2. Hitelintézeti betétek kamatráfordításai	1 678 481	712 928	-965 553
	3. Egyéb betétek kamatráfordításai	186 713	356 340	169 627
	4. Forintban elszámolt kamatjellegű ráfordítások	187 853	91 033	-96 820
4.18.	XI. Devizában elszámolt kamat- és kamatjellegű ráfordítások	324 337	246 685	-77 652
	1. Központi költségvetés betéeteinek kamatráfordításai	19 254	35 879	16 625
	2. Hitelintézeti betétek kamatráfordításai	3 884	5 053	1 169
	3. Egyéb kötelezettségek kamatráfordításai	69 898	65 275	-4 623
	4. Devizában elszámolt kamatjellegű ráfordítások	231 301	140 478	-90 823
4.19.	XII. Deviza-árfolyamváltásból származó ráfordítások	38 392	10 713	-27 679
4.20.	XIII. Bankjegy- és érmegyártás költsége	15 766	17 392	1 626
4.18.	XIV. Pénzügyi műveletek realizált vesztesége	46 634	341 095	294 461
4.21.	XV. Egyéb ráfordítások	7 778	11 431	3 653
	1. Jutalékráfordítások	2 781	3 045	264
4.22.	2. Jutaléktól eltérő egyéb ráfordítások	4 997	8 386	3 389
4.13.	XVI. Céltartalékképzés	392	2 091	1 699
4.13.	XVII. Értékvesztés	12 118	87 257	75 139
4.24.	XVIII. Banküzem működési költségei és ráfordításai	82 528	88 602	6 074
	XIX. RÁFORDÍTÁSOK ÖSSZESEN (X+XI+XII+XIII+XIV+XV+XVI+XVII+XVIII)	2 748 958	2 104 460	-644 498
	XX. Tárgyévi eredmény (IX-XIX)	-1 763 244	-788 693	974 551

Budapest, 2025. május 28.

Varga Mihály
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

4. Kiegészítő melléklet

4.1. AZ MNB SZÁMVITELI POLITIKÁJA

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) tulajdonosa a magyar állam (részvényes), a tulajdonosi jogokat az államháztartásért felelős miniszter (nemzetgazdasági miniszter) gyakorolja.

Az MNB a Központi Bankok Európai Rendszerének (KBER) tagja 2004. május 1-től, a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától.

Az MNB számviteli politikáját a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számviteli tv.), a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNBtv.) és a Magyar Nemzeti Bank éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 221/2000. (XII. 19.) kormányrendelet (a továbbiakban: MNBr.) keretei közt alakítja ki.

Az alábbiakban az MNB számviteli rendszere, az általánostól eltérő értékelési és eredményelszámolási szabályai kerülnek röviden bemutatásra.

4.1.1. Az MNB számviteli rendszerének jellemzői

Az MNB könyvvezetése során alkalmazott egyik alapelv, hogy a gazdasági eseményeket a tényleges felmerülés időpontjának megfelelő dátummal kell a könyvekben rögzíteni, amennyiben az a számvitelileg még le nem zárt évre vonatkozik. Ennek a devizaárfolyam-nyereségek és -veszteségek pontos meghatározása szempontjából van különös jelentősége, elsősorban a devizaeladások és -vásárlások esetében. A devizaátváltással járó azonnali devizaügyletek az üzletkötés napjával kerülnek a könyvekben rögzítésre. Az ilyen ügyletekből eredő követelések és kötelezettségek az MNB devizapozícióját az üzletkötés napjától módosítják. Ugyanezt az eljárást követi az MNB a fedezeti célú származékos ügyletek mérlegben megjelenő átértékelési különbözetének könyvelésekor is.

Az MNB naponta elszámolja:

- a devizaeszközei és -forrásai, illetve mérlegen kívül kimutatott, fedezeti származékos ügyletekből származó követeléseit és kötelezettségeit átértékeléséből eredő devizaárfolyam-különbözeteket,
- az értékpapírok beszerzési árfolyam-különbözetének amortizációját, valamint
- a mérlegben szereplő és a mérlegen kívül kimutatott, fedezeti ügyletekből származó követelések és kötelezettségek időarányos kamatához kapcsolódó időbeli elhatárolásokat.

Az MNBr. rendelkezése értelmében az MNB a számviteli politikájában rögzített módon, a tulajdonos részére történő adatszolgáltatás céljából minden negyedévben köteles eszköz- és forrásszámláit, valamint eredményszámláit lezárni és főkönyvi kivonatot készíteni.

Az MNB első célra ennél gyakrabban, havonta készít mérleget és eredménykimutatást, és ezek alátámasztására havonta végrehajtja:

- a deviza-értékpapírok piaci értékelését,
- a napi átértékelés során képződő árfolyamnyereség vagy -veszteség realizált, illetve nem realizált részre történő szétbontását és elszámolását,
- az értékcsökkenési leírás elszámolását.

A negyedéves zárlat során az MNB minősíti az egyéb célú származékos ügyletekből és a nemzetközi szerződéseken alapuló értékpapír-kölcsönzési tevékenységből eredő – a kapott biztosíték bekerülési értékével megegyező – mérlegen kívül nyilvántartott függő és jövőbeni kötelezettségeit, az egyéb mérlegen kívül nyilvántartott kötelezettségeit, valamint minősíti a mérlegben található követeléseket és értékpapírokat. A befektetett pénzügyi eszközöket az MNB év végén minősíti, illetve a végleges éves beszámoló alapján a második negyedéves minősítéskor felülvizsgálja. A minősítés alapján megállapítja és elszámolja a szükséges értékvesztést, valamint a mérleg alatti kötelezettségekhez kapcsolódó céltartalékot.

A mérlegkészítés időpontja a tárgyévet követő év január 15. munkanapja. Jelen beszámoló tekintetében a mérlegkészítés időpontja 2025. január 22. volt.

A jogszabályok szerint az MNB az Országgyűlés felé beszámolási kötelezettséggel tartozik. Az MNB az Országgyűlésnek és a tulajdonosi jogokat az MNBtv.-ben szabályozott módon gyakorló államháztartásért felelős miniszternek egyetlen beszámolót készít. Ez az Éves jelentés, amely az MNB szervezetét, gazdálkodását és tárgyévi tevékenységét bemutató üzleti jelentést, valamint az igazgatóság által megállapított, könyvvizsgálói záradékkal ellátott, Számviteli tv. szerinti éves beszámolót tartalmazza. Az Éves jelentést a felügyelőbizottság véleményezi, és a tulajdonos részére jelentést készít. Az MNB az Éves jelentést az interneten teljes terjedelmében nyilvánosságra hozza magyar és angol nyelven. Az internetes honlap címe: www.mnb.hu.

Ezen túlmenően az MNB elnöke félévkor írásban beszámol az Országgyűlés gazdasági ügyekért felelős állandó bizottságának az MNB féléves tevékenységéről. Ez a beszámoló a Féléves jelentés, amely az MNB szervezetét, gazdálkodását és féléves tevékenységét bemutató üzleti jelentésből, valamint az igazgatóság által megállapított, Számviteli tv. szerinti féléves beszámolóból áll. Az MNB a Féléves jelentést magyar nyelven szintén nyilvánosságra hozza az internetes honlapján.

Az MNBr. rendelkezései szerint az MNB konszolidált beszámoló készítésére nem kötelezett.

A Számviteli tv. alapján az éves beszámoló könyvvizsgálata kötelező. Az MNB könyvvizsgálója Dr. Hruby Attila (Ernst & Young Kft.), kamarai tagsági száma: 007118.

Az éves beszámoló aláírására jogosult vezető Varga Mihály, a Magyar Nemzeti Bank elnöke.

A számviteli szolgáltatásokért felelős vezető Kalina Gábor, regisztrációs száma: 194599.

4.1.2. Alkalmazott főbb értékelési elvek

Központi költségvetéssel szembeni követelések

A központi költségvetéssel szembeni követelések között kimutatott értékpapírok kamatokkal csökkentett, amortizált beszerzési értéken szerepelnek a mérlegben. A kamatokat nem tartalmazó vételár és a névérték közötti különbözetet mint árfolyamnyereséget vagy -vesztést az MNB időarányosan számolja el eredményében.

Hitelintézetekkel szembeni követelések

A jelzálogleveleket, valamint az állami készfizető kezesség mellett – hitelintézetek által – kibocsátott kötvényeket a hitelintézeti követelések között amortizált beszerzési értéken – kamattal csökkentett vételáron – kell kimutatni a mérlegben. A beszerzési piaci értékkülönbözetet az MNB időarányosan számolja el árfolyamnyereséggé vagy -vesztésként kamatjellegű eredményében.

A Növekedési Hitelprogram (NHP) keretén belül hitelintézeteknek nyújtott, kamatmentes refinanszírozási hiteleket, valamint a hitelintézeteknek fedezet (értékpapír, nagyvállalati hitelkövetelés) mellett nyújtott, alapkamathoz kötött hiteleket a folyósított hitelösszegnek megfelelő bekerülési értéken kell nyilvántartásba venni.

Egyéb követelések

A vállalati kötvényeket az egyéb követelések között amortizált beszerzési értéken – kamattal csökkentett vételáron – kell kimutatni a mérlegben. A beszerzési piaci értékkülönbséget az MNB időarányosan számolja el árfolyamnyereségként vagy -veszteségként kamatjellegű eredményében.

A felügyeleti tevékenységből származó követelések értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken szerepelnek a mérlegben. Az MNB a felügyeleti díjelőírásokat a beérkező bevallások, illetve adatszolgáltatások alapján, a bírságelőírásokat a jogerőre emelkedett határozatok alapján könyveli. A felügyeleti tevékenységből származó bevételek között kell kimutatni a felügyeleti díjakat, a kiszabott bírságokat, valamint a befolyt igazgatási szolgáltatási díjakat.

Az egyéb követelések között kerülnek kimutatásra a munkavállalói kölcsönök, továbbá az egyéb jogi személyeknek nyújtott hitelek a folyósított összegnek megfelelően. A kapcsolódó kapott kamatok összege az egyéb követelések kamatbevételein szerepel.

Követelések minősítése

A költségvetéssel szembeni követelésekre értékvesztést elszámolni nem lehet.

A hitelintézetekkel szembeni, valamint az egyéb követeléseket – az MNB minősítési szabályzatában rögzítetteknek megfelelően – minősítés alá kell vonni, és szükség esetén értékvesztést kell rájuk elszámolni, ha a követelés könyv szerinti értéke magasabb, mint a minősítés alapján várható megtérülési érték. Kivételt képeznek ez alól azok a követelések, amelyek piaci értékelés alá esnek, továbbá a kizárólag fedezet ellenében nyújtott monetáris politikai eszköztár részét képező követelések.

A monetáris céllal vásárolt, forintban kibocsátott értékpapírokat – az állampapírokat, valamint az állami készfizető kezesség mellett kibocsátott kötvények kivételével – a követelésekre vonatkozó szabályok szerint minősíteni kell, és a veszteségek kockázatának mértékével arányos értékvesztést kell rájuk elszámolni. A monetáris célú egyéb forint értékpapírokat (jelzáloglevelek, vállalati kötvények) minősítése portfólióként (forgatási célú, lejáratig tartott) elkülönítve történik. A forgatási célú értékpapírok esetén az értékvesztés szükséges mértéke a könyv szerinti érték és a piaci érték veszteségjellegű különbözete, amennyiben az tartósan mutatkozik és jelentős. A lejáratig tartott portfólió esetén az értékvesztésképzés módszertana a nemteljesítés valószínűségére és a nemteljesítés esetén várható veszteségre épül a jelentős küszöb elhagyása mellett.

Devizaeszközök és -források értékelése, a devizaárfolyam-eredmény elszámolása

Az MNB valamennyi devizaeszközét (ideértve az MNBr. alapján devizaként kimutatott jegybanki célú nemesfémkészletét) és -forrását a beszerzés napján érvényes hivatalos árfolyamon veszi nyilvántartásba a könyvekben. Amennyiben egy deviza-követelés vagy -kötelezettség devizakonverzió miatt jön létre, úgy az MNB a devizaátváltás során ténylegesen alkalmazott és a hivatalos árfolyam eltéréséből eredő árfolyamnyereséget vagy -veszteséget az adott napra konverziós eredményként elszámolja, és az eredménykimutatásban a devizaárfolyam-változásból származó eredménysorokon jeleníti meg.

Az MNB devizaeszközeit és -forrásait, valamint a fedezeti célú származékos ügyletekből eredő, mérlegen kívüli követeléseit és kötelezettségeit naponta a hivatalos árfolyam változásának megfelelően átértékeli. Az átértékelés következtében a mérleg devizában denominált tételei a mérlegforduló napon érvényes hivatalos árfolyamon átértékelt összegben szerepelnek. Az átértékelési körnek nem képezik részét a devizában könyvelt banküzemi eszközök és források (kivéve a külföldi befektetések), a devizában könyvelt időbeli elhatárolások, valamint az egyéb célú származékos ügyletek.

A devizában befolyt eredmény az adott napi hivatalos árfolyamon kerül az eredményben elszámolásra.

Az időbeli elhatárolások napi könyvelését az előző napi időbeli elhatárolások visszavezetése előzi meg, így a devizában könyvelt időbeli elhatárolások átértékelés nélkül is hivatalos árfolyamon szerepelnek a mérlegben.

A napi átértékelés során képződő devizaárfolyam-nyereségből, illetve -veszteségből csak a realizált árfolyameredményt lehet az eredményben elszámolni, amíg a nem realizált eredményt a saját tőkében, a forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka soron kell kimutatni.

Realizált eredményt egy adott devizanemben a nettó devizapozíció (abszolút értékben vett) csökkenése keletkeztet. A realizált eredmény a nettó devizapozíció-változás adott napon érvényes átlagos beszerzési árfolyamon, illetve hivatalos árfolyamon számított értékének különbözete.

Deviza-értékpapírok

A deviza-értékpapírokat piaci értéken kell kimutatni. A deviza-értékpapírok esetében az értékelés napján érvényes piaci érték (a portfóliókezelést támogató eszköz által alkalmazott ár) és az amortizált bekerülési érték közötti különbözet a saját tőke részeként a deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartalékában szerepel. Az értékpapírok eladásakor realizálódó árfolyamnyereséget vagy -veszteséget a pénzügyi műveletek realizált nyeresége és -vesztesége eredménysonron kell kimutatni.

Az MNB értékpapír-állományát az adott hónap utolsó munkanapján érvényes piaci árak alapján értékeli. Amennyiben ezen a napon valamely deviza esetében a megfelelő piaci likviditás nem biztosított, úgy az azt megelőző munkanap a kiértékelés tárgynapja.

A külső vagyonkezelőnek adott mandátum keretében kezelt deviza-értékpapírokat szintén piaci értéken kell kimutatni, a letétkezelőtől kapott árak alkalmazása mellett.

A nemzetközi szerződés alapján kötött repoügyleteket hitel-betét ügyletként kell elszámolni, és az ügylethez tartozó jövőbeli értékpapír-követelést vagy -kötelezettséget a mérleg alatti tételek között kell nyilvántartani.

A nemzetközi szerződéseken alapuló értékpapír-kölcsönügyletek során kölcsönbe adott értékpapírokat nem kell kivezetni a devizatartalékból, azok állományát a mérlegen kívüli tételek között kell szerepeltetni. A pénzben kapott biztosítékból eszközölt befektetéseket, valamint a pénztől eltérő biztosítékokat függő kötelezettségként kell a mérleg alatti tételek között kimutatni, és negyedévente céltartalékot kell képezni a befektetések esetleges negatív piaci értékével megegyezően.

IMF-fel kapcsolatos elszámolások

Az IMF-kvóta devizában befizetett része – mint SDR-ben denominált, lehívható követelés – a devizatartalék része.

A kvóta forintban befizetett – SDR-ben nyilvántartott – része a mérlegben az egyéb devizakövetelések soron szerepel. Ezzel szemben forrásoldalon az IMF forintbetétje áll. Az MNB-nek legalább évente gondoskodnia kell arról, hogy az IMF forintbetétjének nagysága megegyezzen a forintban befizetett kvóta összegével. Mivel ez a betétszámla a leírtaknak megfelelően csak formailag forint, a mérlegben az egyéb devizakötelezettségek soron szerepel.

A tagállamok devizatartalékainak növelését célzó SDR-kihelyezés (SDR-allokáció) keretében kapott összeg egyrészt az MNB devizatartalékait növeli, másrészt forrásoldalon lejárat nélküli kötelezettséget keletkeztet az IMF-fel szemben. A tranzakciónak akkor van eredményhatása (a kapott SDR-összegre kamatot kell fizetni), ha abból felhasználás történik.

Az MNB 2024-től hozzájárul az alacsony jövedelmű országokat támogató IMF-programokhoz egy PRGT (Poverty Reduction and Growth Trust) betéti és befektetési számlán (Deposit and Investment Account, DIA) keresztül, ami a devizatartalék részét képezi. A befektetett összeget lejáratkor az MNB visszakapja, csak az azon keletkezett jövedelem – csökkentve a futamidő alatt MNB részére negyedévente kifizetett SDR-kamatokkal – kerül az IMF által támogatásként felhasználásra. Az SDR-ben elhelyezett kamatozó betét a devizaárfolyam változása miatt naponta átértékelésre kerül. Továbbá a PRGT-betétet negyedévente minősíteni kell az IMF által közölt piaci érték alapján.

Származékos ügyletek elszámolása

Az MNB a származékos ügyleteket az üzletkötés célja alapján két csoportba sorolja: fedezeti ügyletek, illetve egyéb céllal kötött ügyletek.

Fedezetinek minősülnek azok az ügyletek, amelyek egy meghatározott eszköz- vagy forráscsoport, illetve nyitott pozíció devizaárfolyam- vagy piaciérték-változásából eredő kockázatát csökkentik, azokhoz egyértelműen hozzárendelték, és az ügylet indításakor kifejezetten fedezeti ügyletként jelölték meg, valamint kizárják vagy lényegesen csökkentik a fedezni

kívánt kockázatot. Fedezeti ügyletnek minősülnek továbbá a költségvetéssel kötött, illetve az ezen ügyletek fedezésére külföldi partnerrel kötött származékos ügyletek. Makroszintű fedezésnek minősülnek az irányadó (benchmark) devizaszerkezet beállítását célzó devizaügyletek, továbbá a kamatozó eszközök és források összesített átlagos hátralévő futamidejét (durationjét) abszolút értékben csökkentő ügyletek.

A származékos ügyleteket mérlegen kívüli követelésként, illetve kötelezettséggként kell kimutatni. A fedezeti ügyletekből eredő devizakövetelések és -kötelezettségek összevont átértékelési különbözetét (előjelüknek megfelelően az egyéb devizakövetelések vagy -kötelezettségek soron, illetve a központi költségvetéssel szembeni vagy a hitelintézetekkel szembeni devizakövetelések vagy -kötelezettségek soron), valamint időarányos kamatukat (időbeli elhatárolásként) a mérlegben kell kimutatni.

Az egyéb célú származékos ügyletek lezárulásakor az ilyen ügyletek eredményét a devizaügyletek esetén a devizaárfolyam-változásból származó bevételek, illetve ráfordítások, a kamatváltozáshoz kapcsolható ügyletek esetén pedig a kamatjellegű bevételek, illetve ráfordítások soron kell az eredményben kimutatni. Az ilyen ügyletek nem értékelődnek át, de az óvatosság elve alapján, indokolt esetben – a mérlegkészítéskor rendelkezésre álló információk alapján – negyedévente az ügyletek esetleges negatív piaci értékével megegyező céltartalékot kell képezni.

Banküzemi eszközök és források

A banküzem eszközei és forrásai mérleg sorokon kerülnek kimutatásra a következők:

- azok a követelések és kötelezettségek, amelyek a jegybanki feladatokkal közvetlenül nem hozhatók kapcsolatba (pl. adókkal, járulékokkal, munkavállalókkal kapcsolatos elszámolások, szállítók), továbbá
- a hivatalos fizetőeszköznek már nem minősülő, még be nem váltott bankjegyekből eredő kötelezettségek, valamint
- a befektetések és
- a szervezeti működéshez szükséges eszközök (immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek).

Az MNB mérlegében pénzeszközök nem szerepelnek. A jegybank a készpénz kibocsátója, ezáltal az értéktárában lévő készpénzkészlet – mivel nincs forgalomban – a forrásoldalon a bankjegy- és érmeállományból kerül levonásra.

Az MNB által alkalmazott értékcsökkenési leírási kulcsok

százalék	
Megnevezés	2024.12.31.
Vagyoni értékű jogok	14,5–17
Szellemi termékek	10–50
Épületek	3
Járművek (gépkocsik) *	20
Híradástechnikai eszközök, irodai eszközök, gépek	10–50
Irodai berendezések, felszerelési tárgyak	5–50
Számítástechnikai berendezések	13–33
Emissziós gépek	5–50
Műszerek, mérőeszközök	20
Bankbiztonsági eszközök	2–50
Egyéb berendezések és tárgyi eszközök	3–50
* A járművek maradványértéke 20 százalék.	

A vagyontárgyak értékcsökkenésének meghatározására az elvárható hasznos élettartam alapján egyedileg kerül sor. Az MNB minden esetben lineáris leírási kulcsot alkalmaz. Az MNB nem számol el értékvesztést az olyan eszköz után, amely a használat során értékéből nem veszít, illetve amelynek értéke különleges helyzetéből, mivoltából adódóan évről évre nő (pl. telek, képzőművészeti alkotás, műtárgy).

4.2. A MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK HATÁSA AZ MNB 2024. ÉVI MÉRLEGÉRE ÉS EREDMÉNYÉRE

2024-ben az MNB-nek 788,7 milliárd forint vesztesége keletkezett. A legjelentősebb eredménytétel a kamat- és kamatjellegű veszteség volt, melynek 2023-hoz képest csökkent a negatív egyenlege. A realizált árfolyamnyereség javította, a pénzügyi műveletek realizált vesztesége pedig rontotta az eredményt. Az MNB számviteli mérlegfőösszege 2024. december 31-én 27 929,7 milliárd forint volt, 2023 végéhez képest 715,7 milliárd forinttal emelkedett.

Eszközoldalon az arany- és devizatartalék állományának növekedése járult hozzá a mérlegfőösszeg emelkedéséhez, a forint árfolyamának gyengülése miatt nagyobb mértékben, mint amennyit a devizás növekedés indokolt. Ugyanakkor az ÁKK év végi állampapír-visszavásárlásainak hatására csökkent a mérlegfőösszeg, csakúgy, mint az NHP-hitelek, a jelzáloglevelek és a vállalati kötvények állományának év közbeni lejáratái miatt. Forrásoldalon az MNB diszkontkötvényeinek állománya növekedett jelentős mértékben. Emelkedett még a forgalomban lévő készpénz állománya, valamint a költségvetés forintbetétének állománya is az év során. Csökkent viszont a bankok forintbetétének összevont állománya, és a hosszabb futamidejű változó kamatozású betétnek az instrumentum 2024. januári felfüggesztése miatt az év végén már nem volt egyenlege. Alacsonyabb lett a devizaforrások állománya is, nagyrészt a központi költségvetés devizabetét állományának csökkenése, kisebb részt a nemzetközi szervezetekkel kötött repoügyletek állományának visszaesése miatt. A saját tőke negatív egyenlege mérséklődött, alakulását a 2024. évi veszteség és a kiegyenlítési tartalékok összevont egyenlegének változása határozta meg.

A nettó kamat- és kamatjellegű eredményen 701,2 milliárd forint veszteség képződött 2024-ben, vagyis 1057,7 milliárd forinttal javult a 2023. évi veszteséghez képest. A forint kamat- és kamatjellegű eredmény 1095,7 milliárd forint veszteséget mutatott, ami 895,9 milliárd forinttal lett kisebb az előző évi veszteségnél. Ez döntő részben abból adódott, hogy a jegybanki kamatcsökkentések hatására a forint kamatveszteség fokozatosan csökkent, ám az alacsonyabb kamatszint kedvező hatását a magasabb kamatozó forrásállomány mérsékelte. A csökkenő forintkamatszint hatására a hitelintézetekkel kötött kamatcsereügyletek eredménye szintén javult a két időszak között. A deviza kamat- és kamatjellegű eredmény 161,8 milliárd forinttal 394,5 milliárd forintra emelkedett 2023-ról 2024-re. A devizatartalék átlagosan magasabb szintje és magasabb átlagkamata a nemzetközi tartalékok utáni kamatbevételek növekedését eredményezték a vizsgált évek között. A tartalékhoz kapcsolódó határidős ügyletek eredménye és a deviza értékpapírok árfolyamkülönbszetének amortizációjából származó eredmény szintén emelkedett.

A pénzügyi műveleteken keletkezett realizált veszteség 287 milliárd forinttal 329,7 milliárd forintra emelkedett 2023-ról 2024-re, ami alapvetően az ÁKK év végi állampapír-visszavásárlásához köthető. Ugyanakkor a devizatartalék-kezeléshez kapcsolódó értékpapír-eladásokon keletkezett realizált veszteség – a hozamváltozások következtében – 33,8 milliárd forinttal mérséklődött.

A devizaárfolyam-változásból származó eredmény alakulását részben a devizaeladások volumene, részben a forint hivatalos árfolyamának és bekerülési árfolyamának eltérése határozza meg. A realizált árfolyamnyereség 393,4 milliárd forintot tett ki 2024-ben, ami 302,8 milliárd forinttal haladta meg a 2023. évi realizált árfolyamnyereséget. Ehhez a gyengébb forintárfolyam és az előző évinél magasabb konverziós mennyiség egyaránt hozzájárult.

Az eredményre ható tényezőkről lásd még az Üzleti jelentés 3.12. fejezetét.

4.3. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSSSEL SZEMBENI FORINTKÖVETELÉSEK

millió forint

Mérleg sor	Hátralévő futamidő	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	1 éven belüli lejáratú államkötvények	0	1 992	1 992
	1—5 éven belüli lejáratú államkötvények	369 786	763 532	393 746
	5 éven túli lejáratú államkötvények	2 936 994	1 477 216	-1 459 778
I.1.	Központi költségvetéssel szembeni követelések	3 306 780	2 242 740	-1 064 040

A központi költségvetéssel szembeni forintkövetelések sor egyenlege 2023 végéhez képest 1064 milliárd forinttal 2242,7 milliárd forintra csökkent. Az ÁKK év végén, két részletben, összesen 1077,3 milliárd forint névértékű állampapírt vásárolt vissza az MNB-től. A tranzakciókat követően névértéken 2202,1 milliárd forint állampapír maradt az MNB tulajdonában. A különbség a Magyar Államkötvények bekerülési értékét, illetve annak változását mutatja.

4.4. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSSSEL SZEMBENI DEVIZAKÖVETELÉSEK

A központi költségvetéssel szembeni devizakövetelések soron sem 2023 végén, sem 2024 végén nem volt állomány. A költségvetéssel kötött kamatozó devizaswap-ügyletek nettó egyenlege kötelezettséget mutatott, így a központi költségvetéssel szembeni devizakötelezettségeknél kerül bemutatásra (lásd 4.5. pont).

4.5. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS FORINT- ÉS DEVIZAKÖTELEZETTSÉGEI

Központi költségvetés forintbetétei

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	Kincstári egységes számla (KESZ)	675 726	1 078 380	402 654
	Államadósság Kezelő Központ Zrt. betéte	286	397	111
	Közszektor azonnali számla	5 625	1 609	-4 016
	Egyéb	58	58	0
VI.1.	Központi költségvetés betétei	681 695	1 080 444	398 749

A központi költségvetés forintbetéteinek állománya 398,7 milliárd forinttal növekedett. A változás alapvetően a KESZ állományában következett be, amelynek alakulását költségvetési és finanszírozási folyamatok magyarázzák. Az azonnali számla egyenlege 4 milliárd forinttal csökkent.

Központi költségvetéssel szembeni devizakötelezettségek

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	Központi költségvetés devizabetétei	842 613	185 850	-656 763
	Központi költségvetéssel kötött kamatozó devizaswapok	115 955	65 835	-50 120
VII.1.	Központi költségvetés betétei devizában	958 568	251 685	-706 883

A központi költségvetés devizabetéteinek devizaswapokkal összesített állománya 2024. december 31-én 251,7 milliárd forint volt, ami 706,9 milliárd forinttal kevesebb a 2023 végi állománynál. A változásból 656,8 milliárd forintot tett ki az állami devizabetétek állománycsökkenése, amit az ÁKK adósságkezelési műveletei indokoltak. A központi költségvetéssel

kötött határidős ügyletek közül nyitott állománya a devizaadósság kamat- és devizaszerkezetének beállítására kötött kamatozó devizawap-ügyleteknek volt a vizsgált időpontokban.

A központi költségvetéssel szembeni devizakötelezettségek hátralévő futamidő szerinti lejárat szerkezete

millió forint

Mérleg sor	Hátralévő futamidő	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	- 1 éven belüli	910 210	185 850	-724 360
	- 1-5 éves	0	0	0
	- 5 éven túli	48 358	65 835	17 477
VII.1.	Központi költségvetés betétei devizában	958 568	251 685	-706 883

4.6. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSEL SZEMBENI NETTÓ POZÍCIÓ ALAKULÁSA

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
I.1.—VI.1.	Nettó forintpozíció	2 625 085	1 162 296	-1 462 789
II.2.—VII.1.	Nettó devizapozíció	-958 568	-251 685	706 883
	Összesen	1 666 517	910 611	-755 906

4.7. HITELINTÉZETEKSEL SZEMBENI FORINTKÖVETELÉSEK ÉS -KÖTELEZETTSÉGEK

Hitelintézetekkel szembeni forintkövetelések

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	NHP refinanszírozási hitelek	1 817 527	1 403 692	-413 835
	Jelzáloglevelek	553 901	421 695	-132 206
	Fedezett hitelek	2 574 873	2 574 873	0
	Állami készfizető kezesség mellett kibocsátott kötvények	153 213	153 318	105
	Egyéb hitelintézeti követelések	32 690	57 395	24 705
	Hitelintézetekkel szembeni bruttó követelések összesen	5 132 204	4 610 973	-521 231
	Hitelintézetekkel szembeni követelések értékvesztése	-8 404	-2 987	5 417
I.2.	Hitelintézetekkel szembeni követelések	5 123 800	4 607 986	-515 814

A hitelintézetekkel szembeni forintkövetelések állománya 515,8 milliárd forinttal 4608 milliárd forintra csökkent egy év alatt. Az NHP-hitelek állománya változott a legnagyobb mértékben, összesen 413,8 milliárd forinttal lett alacsonyabb. Lejáratokból 420,3 milliárd forint csökkenés adódott, míg az NHP ZOP keretében lehívott hitelek állománya 6,5 milliárd forinttal emelkedett. A jelzáloglevelek állományának 132,2 milliárd forintos csökkenése több évközi lejárat és egy eseti visszavásárlás miatt következett be. Az egyéb hitelintézeti követelések 24,7 milliárd forintos növekedéséből 29,4 milliárd forintot a hitelintézetekkel kötött határidős ügyletek piaci értékváltozása miatt elhelyezett fedezetek (margin) követel jellegű egyenlegének változása magyaráz. A 4,7 milliárd forintos különbözet egy felszámolási eljárás alatt álló bank – behajthatatlannak minősített – követelésének leírásához kapcsolódik, az erre korábban 100 százalékban megképzett értékvesztés egyidejű felhasználása mellett.

A hitelintézetekkel szembeni bruttó forintkövetelések hátralévő futamidő szerinti lejárat szerkezete

millió forint

Hátralévő futamidő	Állomány		Változás
	2023.12.31.	2024.12.31.	
- lejárt	5 252	541	-4 711
- 1 éven belüli	354 438	2 377 864	2 023 426
- 1-5 éves	3 415 689	1 079 875	-2 335 814
- 5 éven túli	1 356 825	1 152 693	-204 132
Hitelintézetekkel szembeni bruttó követelések	5 132 204	4 610 973	-521 231

Hitelintézetekkel szembeni forintkötelezettségek

millió forint

Mérlegsor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	Pénzforgalmi számlák állománya	9 397 069	7 715 294	-1 681 775
	Változó kamatozású betét	531 000	0	-531 000
	Egynapos pénzüpiaci betét	22 730	58 963	36 233
	Azonnali számla	178 737	344 542	165 805
VI.2.	Hitelintézetek betétei	10 129 536	8 118 799	-2 010 737

A likviditást lekötő hitelintézeti forintbetétek állománya 2023 végéhez képest 2010,7 milliárd forinttal (mintegy 20 százalékkal) esett vissza, 2024. december 31-én 8118,8 milliárd forint volt. A kötelező tartalék mint irányadó eszköz állománya 1681,8 milliárd forinttal 7715,3 milliárd forintra csökkent, míg a hosszabb futamidejű változó kamatozású betétek állománya az instrumentum 2024. január végi felfüggesztése miatt kifutott. Fentiekkel ellentétben emelkedett az azonnali számla egyenlege 165,8 milliárd forinttal 344,5 milliárd forintra, valamint az O/N betétek állománya 36,2 milliárd forinttal 59 milliárd forintra.

4.8. A HITELINTÉZETEKKEL SZEMBENI NETTÓ POZÍCIÓ ALAKULÁSA

millió forint

Mérlegsor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
I.2.—VI.2.	Nettó forintpozíció	-5 005 736	-3 510 813	1 494 923
II.3.—VII.2.	Nettó devizapozíció	-78 315	-42 436	35 879
	Összesen	-5 084 051	-3 553 249	1 530 802

A hitelintézetekkel szembeni nettó kötelezettségek összességében 1530,8 milliárd forinttal 3553,2 milliárd forintra csökkentek 2024 végére. Ezt alapvetően a nettó forintpozíció 1494,9 milliárd forintos javulása idézte elő (lásd 4.7. pont).

A hitelintézetekkel szembeni nettó devizakötelezettségek 35,9 milliárd forinttal 42,4 milliárd forintra csökkentek 2023 végéről 2024 végére. Ezen belül a hitelintézetek által az MNB-nél elhelyezett devizabetétek csökkenése nagyobb mértékben, míg a hitelintézetekkel kötött devizaswap-ügyletek összesített állományváltozása kisebb mértékben javította a nettó devizapozíciót.

A hitelintézetekkel szembeni devizakövetelések és -kötelezettségek lejárat szerinti bontása

millió forint

Mérleg sor	Hátralévő futamidő	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	- 1 éven belüli	4	3	-1
	- 1—5 éves	2	4 133	4 131
	- 5 éven túli	14 585	12 766	-1 819
II.3.	Hitelintézetekkel szembeni devizakövetelések	14 591	16 902	2 311
	- 1 éven belüli	92 906	59 338	-33 568
	- 1—5 éves	0	0	0
	- 5 éven túli	0	0	0
VII.2.	Hitelintézetekkel szembeni devizakötelezettségek	92 906	59 338	-33 568
II.3.-VII.2.	Nettó devizapozíció	-78 315	-42 436	35 879

4.9. A JEGYBANKI ARANY- ÉS DEVIZATARTALÉK

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	Aranykészlet	2 174 160	3 640 559	1 466 399
	IMF szabad kvóta	139 992	154 599	14 607
	Devizabetét	4 508 585	4 843 058	334 473
	Deviza-értékpapírok	7 834 103	9 322 481	1 488 378
	Deviza-repoügyletek állománya	1 153 847	276 088	-877 759
II.1.	Arany- és devizatartalék	15 810 687	18 236 785	2 426 098

Az MNB statisztikai célból rendszeresen publikálja a devizatartalék nagyságát. A statisztikai szabályok szerint a devizatartalék részét képezi ennek felhalmozott kamata is, így a statisztikai és a számviteli szabályok szerinti devizatartalék nagysága eltér egymástól.

A felhalmozott kamatokat nem tartalmazó devizatartalék forintban kifejezett állománya 2426,1 milliárd forinttal 18 236,8 milliárd forintra emelkedett 2024. december 31-re. A tartalék állományát növelték az állami devizakötvény-kibocsátások, az Európai Bizottságtól érkező eurotranszferek, a portfóliók hozama, valamint az eurótól eltérő devizaeszközök, illetve az arany euróban kifejezett értékének árfolyamváltozásból eredő átértékelődése. A növekedést ellensúlyozták a MÁK nettó devizakiadásai és az ÁKK adósságtörlesztési célú kifizetései. A 2024 végén meghirdetett euro-likviditást nyújtó swapügyletek és a finanszírozásul szolgáló repoügyletek közötti eltérés átmeneti hatással volt a tartalékszint alakulására. A fenti tételek együttes hatására a tartalék euróban kifejezett állománya 3,2 milliárd euróval 44,5 milliárd euróra emelkedett 2024. december 31-re. A forintban kifejezett állomány ennél nagyobb mértékben nőtt a forint-euro árfolyam gyengülése következtében.

Az MNB az év során a korábbi évek aranyvásárlásait folytatva 3,6 millió unciára (110 tonnára) növelte az aranytartalékot, ami a tartalék méretét nem, csak összetételét módosította.

A deviza-értékpapírok 2024. december 31-i állományából 1077,9 milliárd forint értéket (11,6 százalékot) képviseltek a külső vagyonkezelőnek adott mandátum keretében kezelt értékpapírok.

4.10. EGYÉB FORINT- ÉS DEVIZAKÖVETELÉSEK

Egyéb forintkövetelések

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	Egyéb bruttó forintkövetelések összesen	1 676 585	1 645 356	-31 229
	Egyéb forintkövetelések értékvesztése	-124 505	-157 436	-32 931
I.3.	Egyéb forintkövetelések	1 552 080	1 487 920	-64 160

Az egyéb forintkövetelések állománya 2024. december 31-én 1487,9 milliárd forint volt, ami 64,2 milliárd forinttal alacsonyabb a 2023 végi állománynál. Az egyéb bruttó forintkövetelések összevont egyenlege 1645,4 milliárd forintot mutatott, melynek mintegy 99 százalékát a monetáris politikai eszköztár részét képező jegybanki értékpapírok teszik ki. A felügyeleti tevékenységből származó követelések értéke 8,1 milliárd forint volt az év végén, melynek 96,4 százalékára – az MNB minősítési szabályzatának megfelelően – értékvesztés került elszámolásra. Az egyéb forintkövetelések értékvesztése sor emellett tartalmazza az értékpapírokra képzett értékvesztést is, amely az állomány tekintetében 9,7 százalékos mértéket jelent. Az MNB által munkavállalóinak nyújtott kamatkedvezményes lakáskölcsönök és személyi kölcsönök együttes állománya 9,9 milliárd forint volt 2024. december 31-én.

Egyéb devizakövetelések

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	IMF-kvóta forintban befizetett része	761 740	841 223	79 483
	Külföldi fedezeti ügyletek*	103 479	19 705	-83 774
	Egyéb	1 181	789	-392
II.4.	Egyéb devizakövetelések	866 400	861 717	-4 683

*A fedezeti célú származékos ügyletek ártértékelési különbözete az MNBr.-nek megfelelően nettó módon szerepel a mérlegben.

Az IMF-kvóta forintban befizetett része a forint árfolyamának SDR-hez viszonyított 10,4 százalékos gyengülése miatt nőtt. A külföldi fedezeti ügyletek sor az MNB külfölddel kötött határidős ügyleteinek összevont egyenlegét foglalja magában.

4.11. EGYÉB FORINT- ÉS DEVIZAKÖTELEZETTSÉGEK

Egyéb forintkötelezettségek

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	Nemzetközi pénzügyi intézmények forintbetétei	2 092 897	2 171 120	78 223
	MNB által kibocsátott kötvény	2 941 000	4 860 334	1 919 334
	Egyéb jogi személyek bankszámla betétei	6 719	5 745	-974
	Egyéb jogi személyek azonnali számlái	1 600	3 647	2 047
	Egyéb kötelezettségek	729	745	16
VI.4.	Egyéb betétek és kötelezettségek	5 042 945	7 041 591	1 998 646

Az egyéb betétek és kötelezettségek állománya 1998,6 milliárd forinttal (mintegy 40 százalékkal) nőtt, 2024. december 31-én 7041,6 milliárd forint volt. A változásban meghatározó szerepe volt a jegybanki diszkontkötvényeknek, melyek állománya 2024 végén 1919,3 milliárd forinttal volt magasabb, mint 2023 végén. Emelkedtek még az Európai Bizottság és

egyéb külföldi pénzügyi intézmények összevont forintbetét-elhelyezései 78,2 milliárd forinttal, valamint a pénzforgalmi intézmények és a külföldi jogi személyek azonnali számláinak egyenlegei 2 milliárd forinttal, míg a belföldi és külföldi egyéb jogi személyek bankszámlabetéteinek állománya 1 milliárd forinttal csökkent.

Egyéb devizakötelezettségek

millió forint

Mérleg sor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	Passzív repoügyletek	1 571 029	1 225 679	-345 350
	IMF-betétek	2 087 546	2 305 322	217 776
	Külföldi betétek	130 318	314 511	184 193
	Külföldi fedezeti ügyletek*	38 177	94 724	56 547
	Egyéb kötelezettségek	48	277	229
VII.3.	Egyéb devizakötelezettségek	3 827 118	3 940 513	113 395

* A fedezeti célú származékos ügyletek ártértékelési különbözete az MNBr.-nek megfelelően nettó módon szerepel a mérlegben.

Az egyéb devizakötelezettségek állománya 2024. december 31-én 3940,5 milliárd forint volt, ami 113,4 milliárd forinttal emelkedett a 2023 végi állományhoz képest. A változás több nagyobb volumenű tétel eredőjéből adódott. Az IMF-betétek állománya ártértékelődés miatt 217,8 milliárd forinttal nőtt. A külföldi betétek állományának 184,2 milliárd forintos növekedése alapvetően az Európai Bizottság betétének átmeneti emelkedésével magyarázható. A külfölddel kötött fedezeti célú határidős ügyletek összevont kötelezettség egyenlege 56,5 milliárd forinttal növekedett. Fentiekkel ellentétes irányú változással járt a külföldi partnerekkel és nemzetközi szervezetekkel kötött repoügyletek állományának 345,4 milliárd forintos csökkenése (1225,7 milliárd forintra).

Egyéb devizakötelezettségek hátralévő futamidő szerinti lejárat szerkezete

millió forint

Mérleg sor	Hátralévő futamidő	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	- 1 éven belüli	2 502 198	2 444 256	-57 942
	- 1 - 5 éves	0	33 090	33 090
	- 5 éven túli	0	0	0
	- lejárat nélküli	1 324 920	1 463 167	138 247
VII.3.	Egyéb devizakötelezettségek	3 827 118	3 940 513	113 395

A lejárat nélküli kötelezettség sor az IMF által 2009-ben és 2021-ben végrehajtott SDR-kihelyezésekből (SDR-allokációkból) származó forrásokat foglalja magába összesen 2850,5 millió SDR értékben, a növekedés árfolyamváltozásból adódott.

Egyéb devizakötelezettségek devizaszerkezete (külföldi fedezeti ügyletek nélkül)

millió forint

Megnevezés	Állomány		Változás
	2023.12.31.	2024.12.31.	
- EUR	1 336 657	1 390 087	53 430
- USD	3 400	14 784	11 384
- SDR	1 481 374	1 699 104	217 730
- Egyéb	967 510	741 814	-225 696
Egyéb devizakötelezettségek	3 788 941	3 845 789	56 848

Az egyéb soron szereplő 741,8 milliárd forintos 2024. december 31-i állomány jelentős részét az IMF-kvóta forintfedezete alkotja.

4.12. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK

A befektetett eszközök az immateriális javakon, tárgyi eszközökön és beruházásokon (együttesen 50,1 milliárd forint) túl a tulajdonosi részesedéseket (13,7 milliárd forint külföldi és 236 milliárd forint belföldi befektetéseket) is tartalmazzák.

Az immateriális javak, tárgyi eszközök, beruházások bruttó értékének, értékcsökkenésének és nettó értékének változása

millió forint

	Eszközcsoport							Immateriális javak, tárgyi eszközök és beruházások
	Immateriális javak		Tárgyi eszközök				Beruházások és beruházásra adott előlegek	
	Vagyoni értékű jogok, szellemi termékek	Fejlesztés alatt lévő szoftverek	Ingatlanok, Ingatlan-tartozékok	Berendezések	Kulturális javak	Pénzmúzeum gyűjteménye		
Bruttó érték alakulása								
2023.12.31.	30 138	2 959	15 994	31 124	10 281	1 368	1 197	93 061
Üzembe helyezés/ Beszerzés	4 615	-478	84	2 367		7	3 942	10 537
Térítés nélküli eszközátvétel								0
Egyéb növekedés/ Átsorolás						3		3
Selejt	-285	-8		-652				-945
Eladás				-142				-142
Térítés nélküli eszközátadás			-28	-235				-263
Egyéb csökkenés/ Átsorolás	-912	-1		-250				-1 163
2024.12.31.	33 556	2 472	16 050	32 212	10 281	1 378	5 139	101 088
Értékcsökkenés részletezése								
2023.12.31.	22 416	0	6 930	16 330	0	0	0	45 676
Terv szerinti értékcsökkenési leírás	3 169		277	4 303				7 749
Átsorolás miatti növekedés								0
Állományból történő kivezetés	-1 159		-24	-1 249				-2 432
Átsorolás miatti csökkenés								0
2024.12.31.	24 426	0	7 183	19 384	0	0	0	50 993
Nettó érték								
2023.12.31.	7 722	2 959	9 064	14 794	10 281	1 368	1 197	47 385
2024.12.31.	9 130	2 472	8 867	12 828	10 281	1 378	5 139	50 095
Változás	1 408	-487	-197	-1 966	0	10	3 942	2 710

A beruházások és beruházásra adott előlegek állománya meghatározóan a Szabadság téri székházba kerülő hálózati eszközök miatt növekedett.

Külföldi befektetések és azok osztalékai

millió forint

Megnevezés	Tulajdoni hányad (%)		Könyv szerinti érték		Kapott osztalék	
	2023.12.31.	2024.12.31.	2023.12.31.	2024.12.31.	2023	2024
BIS	1,43	1,43	10 223	11 022	1 105	1 533
<i>millió SDR</i>			10	10		
<i>millió CHF</i>			14	14		
Európai Központi Bank	1,55	1,58	2 407	2 634	-	-
<i>ezer EUR</i>			6 287	6 422		
SWIFT	0,03	0,03	18	44	0	0
<i>ezer EUR</i>			46	108		
Befektetések összesen			12 648	13 700	1 105	1 533

A SWIFT-befektetés értéke 2024-ben 62 ezer euróval növekedett, tekintettel arra, hogy az első félévben sor került a SWIFT-részvények újraosztására, melynek során az MNB-nek 8 darab új részvényt kellett vásárolnia (a meglévő 28 darab mellé) a SWIFT által nyújtott szolgáltatás használatának növekedése miatt. A SWIFT legalább háromévente felülvizsgálja a részesedések megfelelőségét, és egy újraosztási mechanizmus keretében részvényvásárlásra, vagy -eladásra szólítja fel az érintett tulajdonosokat a globális pénzforgalomban betöltött szerepük változása alapján. Az EKB-részesedés változásáról lásd a következő alpontot.

Az EKB tulajdonosi megoszlása 2024. december 31-én

Nemzeti Központi Bankok (NKB)	Jegyzett tőke	Befizetett tőke	Tőkejegyzési kulcs (%)
	ezer EUR		
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	324 804	324 804	3,0005
Deutsche Bundesbank	2 357 134	2 357 134	21,7749
Eesti Pank	26 381	26 381	0,2437
Central Bank of Ireland	192 804	192 804	1,7811
Bank of Greece	199 981	199 981	1,8474
Banco de España	1 046 670	1 046 670	9,6690
Banque de France	1 770 701	1 770 701	16,3575
Hrvatska narodna banka	68 511	68 511	0,6329
Banca d'Italia	1 418 000	1 418 000	13,0993
Central Bank of Cyprus	19 507	19 507	0,1802
Latvijas Banka	34 304	34 304	0,3169
Lietuvos banka	52 241	52 241	0,4826
Banque centrale du Luxembourg	32 215	32 215	0,2976
Central Bank of Malta	11 399	11 399	0,1053
De Nederlandsche Bank	522 913	522 913	4,8306
Oesterreichische Nationalbank	261 695	261 695	2,4175
Banco de Portugal	205 827	205 827	1,9014
Banka Slovenije	43 744	43 744	0,4041
Národná banka Slovenska	101 788	101 788	0,9403
Suomen Pankki – Finlands Bank	160 784	160 784	1,4853
Euroövezetbeli NKB-k összesen	8 851 403	8 851 403	81,7681
Bulgarian National Bank	105 901	3 971	0,9783
Česká národní banka	212 419	7 966	1,9623
Danmarks Nationalbank	192 652	7 224	1,7797
Magyar Nemzeti Bank	171 241	6 422	1,5819
Narodowy Bank Polski	659 979	24 749	6,0968
Banca Națională a României	312 713	11 727	2,8888
Sveriges riksbank	318 699	11 951	2,9441
Euroövezeten kívüli NKB-k összesen	1 973 604	74 010	18,2319
Összes NKB	10 825 007	8 925 413	100,0000

2004. május 1-jén Magyarország csatlakozott az Európai Unióhoz, ezzel az MNB a Központi Bankok Európai Rendszerének (KBER) tagjává vált. A KBER az Európai Központi Bankból (EKB) és az EU-tagállamok jegybankjaiból áll. Az eurorendszert az EKB és az eurót már bevezetett tagállamok nemzeti jegybankjai alkotják. Az EKB és a KBER Alapokmánya (a továbbiakban: Alapokmány) 28. szakaszának megfelelően az MNB egyben az EKB tulajdonosává is vált. A részesedés arányát és annak öt évente történő újraszámítását az Alapokmány 29. szakasza határozza meg az Európai Bizottság által megadott népességi és GDP-adatok alapján. A részesedés változhat még új ország Európai Unióhoz történő csatlakozásával, tagország EU-ból való kilépésével, illetve tőkeemelés során.

2024. január 1-jével az öt évente esedékes felülvizsgálat miatt a tőkekulcsok ismét kiigazításra kerültek. Az MNB tőkejegyzési kulcsa 1,5819 százalékra, részesedése 171,2 millió euróra nőtt.

Az Alapokmány 47. szakasza értelmében a nem eurozónabeli jegybankok befizetési kötelezettsége a mindenkori részesedésük 3,75 százaléka, ennyivel kell hozzájárulniuk az EKB működési költségeihez. Az MNB – mint euroövezeten kívüli jegybank – nem tarthat igényt az EKB felosztható nyereségéből való részesedésre, ugyanakkor az EKB veszteségét sem köteles finanszírozni.

Az MNB EKB-részesedése a mérleg „III. Banküzemi eszközök” során szerepel a „Befektetett eszközök” között. 2024. december 31-én a befektetés értéke – a befizetett tőke – az MNB mérlegében 6,4 millió euro (2,6 milliárd forint) volt.

Belföldi befektetések és azok osztalékai

millió forint

Megnevezés	Tulajdoni hányad (%)		Könyv szerinti érték		Kapott osztalék	
	2023.12.31.	2024.12.31.	2023.12.31.	2024.12.31.	2023	2024
Pénzjegynyomda Zrt. 1055 Budapest, Markó utca 13–17.	100,0	100,0	11 827	11 827	0	0
Magyar Pénzverő Zrt. 1239 Budapest, Európa u. 1.	100,0	100,0	1 309	1 309	200	200
Pénzügyi Stabilitási és Felszámoló Nonprofit Kft. 1012 Budapest, Vérmező út 4. V. em.	100,0	100,0	50	50	-	-
MNB-Bankjóléti Zrt. 1123 Budapest, Alkotás utca 50.	100,0	100,0	3 067	3 467	0	0
GIRO Zrt. 1054 Budapest, Vadász utca 31.	100,0	100,0	14 779	14 779	0	0
MNB-Ingatlan Kft. 1013 Budapest, Krisztina körút 32.	100,0	100,0	225 075	181 256	0	0
MNB-EduLab Nonprofit Kft. 1122 Budapest, Krisztina körút 6-8.	100,0	100,0	12 119	7 986	-	-
Budapesti Értéktőzsde Nyrt. 1013 Budapest, Krisztina körút 55.	81,4	81,4	11 555	14 619	449	493
KELER Zrt. 1074 Budapest, Rákóczi út 70–72.	53,3	53,3	643	643	459	3 734
KELER KSZF Zrt. 1074 Budapest, Rákóczi út 70–72.	0,1	0,1	17	17	0	4
Befektetések összesen			280 441	235 953	1 108	4 431

Belföldi befektetések részesedései

Megnevezés	Részesedések		
	Név Székhely	Tulajdoni hányad (%)	Jegyzett tőke (millió forint)
		2024.12.31.	
Pénzjegynyomda Zrt.	DIPA Diósgyőri Papírgyár Zrt. 3535 Miskolc, Hegyalja út 203/1.	100,0	4 196
GIRO Zrt.	BISZ Központi Hitelinformációs Zrt. 1205 Budapest, Mártonffy utca 25–27.	100,0	217
Budapesti Értéktőzsde Nyrt.	KELER Zrt. 1074 Budapest, Rákóczi út 70–72.	46,7	4 500
	KELER KSZF Zrt. 1074 Budapest, Rákóczi út 70–72.	0,1	3 423
	EuroCTP B.V. 1013 KS Amsterdam, Grote Bickerstraat 74-78.	0,1	0 (EUR 100,03)
KELER Zrt.	KELER KSZF Zrt. 1074 Budapest, Rákóczi út 70–72.	99,9	3 423
MNB-Ingatlan Kft.	Optimum-Gamma Ingatlanbefektetési Kft. „v.a.” 1013 Budapest, Krisztina körút 32.	100,0	4
	Optimum-Omega Ingatlanbefektetési Kft. 1013 Budapest, Krisztina körút 32.	100,0	21
	WINDIRECT Kft. 1013 Budapest, Krisztina körút 32.	100,0	3

A **Pénzjegynyomda Zrt.** forintbankjegyeket, papír és műanyag füzet-és kártyaformátumú biztonsági okmányokat, zárjegyeket, értékpapírokat állít elő, valamint okmány-megszemélyesítési szolgáltatásokat nyújt hazai és külföldi megrendelők számára, tevékenységét az időszakra vonatkozó középtávú tulajdonosi stratégiája szerint végzi. Ezzel összhangban kiemelt célja a forintbankjegyek megfelelő – az MNB által megrendelt – mennyiségben és minőségben történő gyártása, míg a bankjeggyártástól eltérő ágazatokban az erősödő külföldi piaci jelenlét, valamint az egyes termékekhez kapcsolódó integrált informatikai rendszerek és szolgáltatások fejlesztése a fő cél. A társaság 2024-ben is meghatározó szerepet töltött be a hazai okmányok gyártásában és megszemélyesítésében, így a forintbankjegyek gyártása mellett az állampolgári igényekből képződő okmánymegrendelések teljesítését is kiemelten kezelte. A Pénzjegynyomda Zrt. leányvállalata – a **DIPA Diósgyőri Papírgyár Zrt. (DIPA Zrt.)** – az ország egyedüli biztonsági alappapír gyártója, amelynek fő feladata a forintbankjegyek papírjának előállítás. A társaság termékstratégiájának középpontjában a minőségi és korszerű biztonsági elemekkel ellátott termékek állnak. A bankjegypapíron túl a DIPA Zrt. állítja elő a közigazgatásban használt okmányok jelentős részének papírjait, továbbá számos ország útlevelének és okmányának papírját, amelyekhez hamisítás elleni komplex védelmet nyújtó megoldásokat is biztosít.

A **Magyar Pénzverő Zrt.** elsődleges feladata – az MNB megrendelése alapján – a készpénzforgalom zavartalan működéséhez szükséges forint pénzermék, valamint az MNB által törvényes fizetőeszközként kibocsátott emlékermék előállítása. Tevékenységét a 2021-2025 közötti időszakra vonatkozó tulajdonosi stratégiája szerint folytatja. Szabad kapacitásainak hasznosításával saját éremprogramja és egyedi megrendelések alapján – törvényes fizetőeszköznek nem minősülő – érmekeket és egyéb vereteket, valamint a Sándor-palota megbízásából nemzeti kitüntetések is gyárt. Kereskedelmi tevékenysége keretében bel- és külföldön, nagy- és kiskereskedelmi – ezen belül folyamatosan növekvő részarányban online – értékesítés formájában elsődleges forgalmazója a jegybank által kibocsátott emlékerméknek, továbbá gyűjtői célú bankjegyeket, saját csomagolású forgalmi érmesorokat és forgalmiérme-emlékváltozatokat, MNB csomagolású rolnizott pénzerméket, valamint import befektetési-arany termékeket értékesít. Termékköréből bizományos konstrukcióban áru-alappal látja el a Pénzmúzeum ajándékboltját. A társaság az MNB 2024. évi forgalmi érme- és a 17 tematikát magában foglaló emlékérme-kibocsátási programjának gyártási megrendeléseit maradéktalanul, a kitűzött szállítási ütemezésnek megfelelően teljesítette.

A **Pénzügyi Stabilitási és Felszámoló Nonprofit Kft. (PSFN Kft.)** közfeladatot ellátó gazdálkodó szervezet, amely kizárólagos jogkörrel végzi a pénzügyi szervezetek felszámolását, illetve kirendelése esetén e szervezetek végelszámolását és a kockázati tőkealapok megszüntetését. Közreműködik a pénzintézetek szanalási eljárásában, valamint az MNB által alkalmazott intézkedés, ideiglenes intézkedés esetén ellátja az érintett pénzügyi szervezeteknél a felügyeleti biztos feladatokat. A pénzügyi szervezethez történő felügyeleti biztos kirendelés esetén a PSFN Kft. elsődleges feladata a kialakult válsághelyzet kezelése és az operatív irányítás ellátása. Amennyiben az MNB felügyeleti intézkedéseivel, illetve felügyeleti biztos kirendelésével sem biztosítható valamely pénzügyi szervezet prudens és jogszerű működése, úgy engedélyének MNB általi visszavonását követően – a pénzügyi közvetítőrendszerből történő zökkenőmentes kivezetése érdekében – elvégzi a pénzügyi szervezet felszámolását, illetve végelszámolását. Ezen eljárások elsődleges célja, hogy a megszüntetési eljárások befejezését megelőzően a hitelezők érdekei érvényesüljenek, követeléseik kielégítést nyerjenek. A PSFN Kft. feladatait közhasznú tevékenységként, a pénzügyi szolgáltatásokat igénybe vevők érdekeit védve látja el, és határozott célkitűzése, hogy a pénzügyi szervezetek megszüntetése egységes szemlélet és módszertan szerint a prudencia és a transzparencia elvének érvényesülése mellett menjen végbe. Továbbá a megszüntetési eljárások – azok komplex jellegének és a fogyasztók érdekeinek egyidejű szem előtt tartásával – a lehető leghamarabb lezáruljanak, és a hitelezők számára a hitelezői igényeik lehető legnagyobb arányú megtérülését biztosítsák.

Az **MNB–Bankjóléti Zrt.** (korábban MNB-Biztonsági Zrt.) 2024. december 1-jéig látta el élőerős őrszvédelmi tevékenység keretében az MNB hivatalos objektumainak, helyiségeinek – jogszabályi kötelezettség szerinti fegyveres biztonsági őrséggel történő – védelmét, valamint végrehajtotta a pénz- és értékszállítási feladatokat. A társaság az MNB részére rendezvény-biztosítási feladatokat látott el, elemző-értékelő, tanácsadó, vállalatbiztonsági és üzembiztonsági tevékenységeket folytató, információvédelmi és biztonságtechnikai szolgáltatást nyújtott, ellátta a recepció és telefonközpont üzemeltetésével kapcsolatos feladatokat, továbbá az MNB leányvállalatai részére élőerős, fizikai és információbiztonsággal kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtott, valamint ellátta a Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközpont élőerős őrszvédelmi feladatait. Az MNB igazgatóságának döntése értelmében 2024. december 1-jétől az előzőekben felsorolt feladatok ellátásáról az MNB saját szervezete keretében gondoskodik, ezáltal a társaság főtevékenysége és elnevezése megváltozott. Az MNB–Bankjóléti Zrt. 2024. december 1-je után is működteti fenntartóként az MNB munkahelyi bölcsődéjét, üzemelteti a Balatonakarattya Oktatási és Konferencia Központot, valamint az MNB részére rendezvényszervezési tevékenységet, továbbá munkahelyi büfé üzemeltetési és bekészítési szolgáltatásokat is végez. 2024. december 31-re a befektetés könyv szerinti értéke 3,5 milliárd forintba módosult az év során végrehajtott 0,4 milliárd forintos tőkeemelés hatására.

A **GIRO Zrt.** üzemelteti a belföldi forintátutalások és beszedések bankközi elszámolását végző Bankközi Klíring Rendszert (BKR). Stratégiájában kiemelt célként szerepel a BKR stabil, biztonságos működése, az elszámolásforgalmi szolgáltatások fejlesztése, új szolgáltatások bevezetése, valamint az elszámolásforgalmi díjak versenyképességének növelése. A társaság eddigi legfontosabb fejlesztése az azonnali fizetési rendszer, amely a nap 24 órájában, az év minden napján biztosítja, hogy 20 millió forintig 5 másodpercen belül teljesüljenek az elektronikusan benyújtott egyedi belföldi forintátutalási megbízások. Az MNB és a GIRO által biztosított központi infrastruktúrára épülő innovatív fizetési megoldások köre folyamatosan bővül, egyre több fizetési helyzetben egyre magasabb szolgáltatási színvonalat kínálva az ügyfelek számára. Ezt a célt szolgálja a 2024 szeptemberében indult, egységes adatbeviteli megoldások központi infrastruktúrája is, ami lehetővé tette többek között az azonnali fizetési rendszerre épülő QR-kódos fizetéseket is. A fizetési kérelmeken és egységes adatbeviteli megoldáson alapuló qvick-fizetések esetében emellett a GIRO koordinálja a kifogáskezelési eljárást is. A jelenleg fejlesztés alatt álló Központi Visszaélésszűrő Rendszer tervezetten 2025. július 1-től támogatja majd a pénzforgalmi szolgáltatók saját monitoring rendszereit.

Az **MNB–Ingatlan Kft.** tevékenységi köre és fő feladata ingatlanok bérbeadása, üzemeltetése, továbbá ingatlankezelési és -fejlesztési tevékenység végzése az MNB, valamint annak leányvállalatai számára. A társaság az MNB megbízási szerződése alapján koordinálja a Szabadság téri székház rekonstrukcióját. A székház-felújítás projekt jóváhagyott teljes előirányzata nettó 82,6 milliárd forint (a 2024. év végéig felmerült beruházási kiadások összege az előlegfizetéssel együtt nettó 75,4 milliárd forint, melyből a 2024. évi összeg nettó 37,6 milliárd forint). A felújítást követően a beruházás az aktiválás évében jelenik meg az MNB nyilvántartásaiban (az aktiválásig az MNB által kifizetett koordinációs és egyéb költségek növelve az MNB–Ingatlan Kft.-től átvett beruházás teljes bruttó könyv szerinti értékével). Az MNB a székházfelújítás beruházását az MNB–Ingatlan Kft.-nél végrehajtott tőkeemelések révén finanszírozta. Az MNB–Ingatlan Kft. tulajdonában áll a Bölcs Vár, az MNB Felügyeleti Központ és Pénzmúzeum, az MNB Budai Központ, a Balatonakarattya Oktatási és Konferencia Központ,

illetve az Optimum–Omega Ingatlanbefektetési Kft. üzletrészen keresztül a Pallas Athéné Konferencia Központ. A társaság saját tőkéje 2024. december 31-re ingatlanok – nemzetközi értékbecslési szabványok szerinti – piaci értékelése alapján elszámolt értékcsökkenés következtében 181,3 milliárd forintra csökkent. Ezáltal a belföldi befektetések minősítésekor a társaság saját tőkéje és a társaságban lévő MNB-befektetés könyv szerinti értéke között lényeges mértékű negatív különbség keletkezett, melynek megfelelően elszámolásra került 43,8 milliárd forint értékvesztés.

Az **MNB–EduLab Nonprofit Kft.** tevékenységének fókuszában a Pénzmúzeum fenntartásával kapcsolatos feladatok állnak, melynek keretében bemutatja a gazdasági és pénzügyi folyamatok működését, a pénzhasználat alapvetéseit, az MNB tevékenységét. Az országos szakmúzeum kutatószolgálatot is működtet, oktatási és múzeumpedagógiai tevékenységet folytat, valamint gondozza és gyarapítja a múzeumi gyűjteményt. Az MNB céljainak megfelelően törekszik a pénzügyi tudatosság növelésére. 2023 novembere óta az MNB–EduLab Kft. nonprofit szervezetként működik. A társaság finanszírozása 2024-ben változott, a muzeális tevékenységgel kapcsolatos működési költségeket (az értékcsökkenési leírás kivételével) az MNB költségtérítéssel ellentételezi. 2024. december 31-re a befektetés könyv szerinti értéke 8 milliárd forintra módosult az év során elszámolt 4,1 milliárd forintos értékvesztés következtében.

A **Budapesti Értéktőzsde Nyrt. (BÉT)** stratégiai tulajdonlásával az MNB alapvető célja a magyar tőkepiac fejlesztése és a megfelelő méretű, hatékonyan működő tőkepiac megvalósítása, mivel a fejlett tőkepiac és a diverzifikált pénzügyi közvetítőrendszer a versenyképes gazdaság és a fenntartható növekedés alapja. A BÉT 2021–2025 közötti időszakra vonatkozó stratégiájának fő elemei: a BÉT tőzsdei bevezetése, a jövedelmezőség fókuszba helyezése, az alap üzletágakban rejlő növekedési potenciál kiaknázása, valamint az üzleti stratégia megvalósítását támogató biztonságos IT-működés megteremtése. 2024-ben a 160. évi jubileumát ünneplő Budapesti Értéktőzsde az év első felében – immár másodjára – adta ki Fenntarthatósági Jelentését. A kiadvány részletesen bemutatja az elmúlt év során elért környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) eredményeket is, hangsúlyozva a BÉT fenntarthatóság iránti elkötelezettségét. Az év második felében friss Fenntarthatósági jelentéstételi útmutatóját mutatta be, amely a tőzsdére bevezetett értékpapírok kibocsátóinak nyújt támogatást a fenntarthatósági jelentések elkészítésében. 2024 elején a BÉT sikeresen elindította a középvállalatokra specializált Xtend piachoz kapcsolódó indexét. Ezzel párhuzamosan elindult az új, valós időben számított CETOP index is, amely lehetővé teszi, hogy a befektetők naprakész információhoz jussanak a szegmens teljesítményéről, közvetetten pedig a likviditásra is jótékony hatással lehet a részvénytmutató. Az index megjelenésével a BÉT referenciapontot nyújt a közép-európai térség iránt érdeklődő befektetők számára. Az év második felében egészült ki az indexcsalád a CETOP 5/10/40-nel, amely lehetőséget nyújt arra, hogy az Európai Unió befektetési alapok kezelésére és értékesítésére vonatkozó direktívájában (UCITS) foglalt befektetési korlátok teljesüljenek. A BÉT kisebbségi részesedéssel rendelkezik a KELER Zrt.-ből és a KELER KSZF Zrt.-ből álló KELER Csoportban, amelyben egyúttal az MNB többségi tulajdonnal bír, így a BÉT többségi tulajdonosaként a jegybank összességében a KELER Csoportban is stratégiai tulajdonrészrel rendelkezik. A KELER Csoport a magyar értékpapírpiacon kereskedés utáni infrastruktúrájának üzemeltetőjeként számolja el, garantálja, és egyenlíti ki a BÉT-en megkötött tőzsdei ügyleteket, illetve bármilyen, Magyarországon kibocsátott dematerializált értékpapírral végzett ügyletet. Az MNB nyilvántartásaiban a BÉT Nyrt.-ben való tulajdonrész könyv szerinti értéke 2024. december 31-én 14,6 milliárd forintra emelkedett, tekintettel arra, hogy a befektetés évvégi minősítése alapján a korábban elszámolt értékvesztés teljeskörűen visszaírhatóvá vált.

A **KELER Zrt.** a hazai tőkepiac központi értéktári tevékenységet végző szervezete, amely szakosított hitelintézetként működik. A KELER végzi a magyar ISIN-kódok kibocsátását, a dematerializált értékpapírok központi nyilvántartását, keletkeztetését, módosítását és törlését. A társaság a központi értéktárakra vonatkozó európai rendelet (CSDR) szerinti engedéllyel rendelkezik. A KELER tagja továbbá a határon átnyúló értékpapír-kereskedelem hatékonyabbá tételét célzó, az EKB által üzemeltetett TARGET2-Securities (T2S) értékpapír-kiegénylési platformnak is.

A **KELER KSZF Zrt.** a KELER leányvállalataként az elszámolóházi és a központi szerződő fél funkciókat látja el a magyar piacon. A társaság elszámolóházként végzi a BÉT-en kötött azonnali és derivatív, valamint az MTS Hungary-n kötött állampapír azonnali ügyletek elszámolását, központi szerződő félként pedig garantálja is ezen ügyletek teljesítését. Meghatározó üzletága továbbá az elektromos árammal, illetve a földgáz-kereskedelemmel kapcsolatos ügyletek elszámolása is. A társaság egyes piacokon – például a magyar áramtőzsdén, a HUPX-en – a lipcsei székhelyű ECC AG általános klíringtagjaként nyújtja szolgáltatásait, míg más piacokon – például a CEEGEX közép-európai gáztőzsdén – központi szerződő félként jár el.

Belföldi befektetések saját tőkéje

Az Éves jelentés elkészítésekor a rendelkezésre álló legfrissebb adatok szerepelnek a következő táblázatban.

millió forint

Gazdasági társaság neve	Jegyzett tőke	Tartalékok	Adózott eredmény/ Tárgyévi eredmény	Saját tőke
	2024.12.31.			
Pénzjegynyomda Zrt.	11 827	14 987	4 613	31 427
Magyar Pénzverő Zrt.	1 309	3 080	635	5 024
Pénzügyi Stabilitási és Felszámoló Nonprofit Kft.	50	3	0	53
MNB-Bankjóléti Zrt.	1 096	1 989	-101	2 984
GIRO Zrt.	7 496	10 614	1 699	19 809
MNB-Ingatlan Kft.	15	228 505	-47 264	181 256
MNB-EduLab Nonprofit Kft.	50	11 940	-4 662	7 328
Budapesti Értéktőzsde Nyrt.	541	20 057	5 839	26 437
KELER Zrt.	4 500	21 133	9 797	35 430
KELER KSZF Zrt.	3 423	13 508	5 338	22 269

Az MNB követelései és kötelezettségei a kapcsolt vállalkozásokkal szemben

millió forint

Gazdasági társaság neve	Követelés	Kötelezettség
	2024.12.31.	
Pénzjegynyomda Zrt.	430	921
Magyar Pénzverő Zrt.	39	49
MNB-Bankjóléti Zrt.	125	583
GIRO Zrt.	0	20
MNB-Ingatlan Kft.	2 272	143
MNB-EduLab Nonprofit Kft.	710	9
Budapesti Értéktőzsde Nyrt.	0	1
KELER Zrt.	20	34
KELER KSZF Zrt.	5	0
Összesen	3 601	1 760

A Pénzjegynyomda Zrt.-vel, a Magyar Pénzverő Zrt.-vel és az MNB-Bankjóléti Zrt.-vel szembeni követelés teljesen, az MNB-EduLab Nonprofit Kft.-vel szembeni követelés kisebb részben a társaság által nyújtott munkavállalói kölcsönök refinanszírozásából adódott. Az MNB-EduLab Nonprofit Kft.-vel szemben fennálló követelés túlnyomórészt a 2024-es költségtérítés – előzetes elszámolás alapján megállapított – visszautalandó összege (0,6 milliárd forint) miatt jelentkezett. Az MNB-Ingatlan Kft.-vel szembeni követelés ingatlanbérletekhez köthető óvadéknyújtásból származik. A KELER Zrt.-vel és KELER KSZF Zrt.-vel szembeni követelés tartalmazza a BÉT-en való kereskedéshez szükséges fedezeteket. A kötelezettségek döntően a leányvállalatok által az MNB részére szerződés alapján nyújtott szolgáltatások kiszámlázásából származnak.

A BÉT-en való kereskedéshez szükséges fedezetekhez kötődő követelések az MNB klíringtagságának megszűnéséig állnak fenn. Az óvadékkövetelések, illetve a leányvállalatok munkavállalóinak lakáscélú kölcsöneihez fűződő követelések a vonatkozó szerződések kondíciói alapján rendeződnek. A táblázatban szereplő további követelés és kötelezettség rövid lejáratú.

4.13. CÉLTARTALÉK ÉS ÉRTÉKVESZTÉS

millió forint					
Kapcsolódó mérlegsor	Megnevezés	2023.12.31.	Évközi változások		2024.12.31.
		Értékvésztes/ céltartalék összege	Képzés	Felhasználás/ visszaírás	Értékvésztes/ céltartalék összege
1	2	3	4	5	3+4+5
I.2.	Hitelintézetekkel szembeni forintkövetelések	8 404	0	-5 417	2 987
I.3.	Egyéb forintkövetelések	124 505	39 305	-6 373	157 437
III.	Befektetett pénzügyi eszközök	12 689	47 952	-3 064	57 577
III.	Egyéb követelések	71	0	0	71
VIII.	Függő kötelezettségek	539	2 091	-249	2 381
	- peres ügyek	458	207	-194	471
	- NHP+ konstrukció	26	0	0	26
	- egyéb célú származékos ügyletek	55	1 884	-55	1 884
	Összesen	146 208	89 348	-15 103	220 453
	Értékvésztes felhasználása			4 711	
	Céltartalék, értékvésztes elszámolás eredményre gyakorolt hatása (VI.+VII.)-(XVI.+XVII.)		-89 348	10 392	-78 956

A céltartalék és értékvésztes összesített állománya az év közbeni növekedés hatására 220,5 milliárd forintot tett ki 2024. december 31-én.

A forintkövetelésekhez (I.2. és I.3. mérlegsor) kapcsolódó értékvésztes állománya 27,5 milliárd forinttal volt több 2024. december végén, meghatározóan a monetáris politikai célú forint értékpapírok értékeléséhez kötődően, valamint a lejárt jegybanki követelések értékvészteséből – a kapcsolódó behajthatatlan követelés leírása miatt – 4,7 milliárd forint értékben történő felhasználásból adódóan.

A befektetett pénzügyi eszközökre képzett értékvésztes állománya a 2024-es minősítések során összesen 44,9 milliárd forinttal emelkedett, mely az MNB–Ingatlan Kft.-ben és az MNB–EduLab Nonprofit Kft.-ben lévő befektetésre elszámolt értékvésztesből, valamint a BÉT Nyrt.-ben lévő részesedés értékvésztesének visszaírásából adódott.

A folyamatban lévő peres ügyekből származó függő kötelezettségekhez 0,5 milliárd forint céltartalék-állomány kapcsolódott.

Az egyéb célú határidős ügyletek esetében az év végén nyitott ügyletek negatív piaci értékére megképzett céltartalék-állomány 1,9 milliárd forint volt 2024. december 31-én.

4.14. AKTÍV ÉS PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

millió forint				
Mérlegsor	Megnevezés	Állomány		Változás
		2023.12.31.	2024.12.31.	
	Bankügyletek miatt	188 298	168 622	-19 676
	Belső gazdálkodás miatt	6 849	4 504	-2 345
IV.	Aktív időbeli elhatárolások	195 147	173 126	-22 021
	Bankügyletek miatt	158 257	99 216	-59 041
	Belső gazdálkodás miatt	966	1 174	208
X.	Passzív időbeli elhatárolások	159 223	100 390	-58 833

Az aktív és passzív időbeli elhatárolások elsősorban bankügyletek miatti kamat- és kamatjellegű bevételek, illetve ráfordítások, amelyek közgazdaságilag a tárgyidőszakot érintik a pénzügyi teljesítés időpontjától függetlenül.

4.15. SAJÁT TŐKE ALAKULÁSA

millió forint

Mérlegsor	Megnevezés	2023.12.31.	2024.12.31.	Változás
XI.1.	Jegyzett tőke	10 000	10 000	0
XI.2.	Eredménytartalék	-250 714	-2 013 959	-1 763 245
XI.3.	Értékelési tartalék	0	0	0
XI.4.	Forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka	258 009	1 233 168	975 159
XI.5.	Deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartaléka	-108 641	-105 698	2 943
XI.6.	Tárgyévi eredmény	-1 763 244	-788 693	974 551
XI.	Saját tőke	-1 854 590	-1 665 182	189 408

A jegyzett tőke 1 db tízmilliárd forint névértékű névre szóló részvényből áll.

Az eredménytartalék 1763,2 milliárd forintos csökkenése a 2023. évi veszteség átvezetéséből adódott.

A saját tőke állománya 2024. december 31-én 1665,2 milliárd forint negatív egyenleget mutatott, 2023 végéhez képest 189,4 milliárd forinttal javult.

Az MNB saját tőkéjének összege a jegyzett tőke alatt van. Az MNBtv. és a Stabilitási tv.⁵¹ értelmében a Költségvetési Tanács évente vizsgálja az MNB tőkehelyzetét. A központi költségvetésnek – 2024-hez hasonlóan – 2025-ben sem szükséges térítést nyújtania az MNB feltőkésítésére⁵².

A kiegyenlítési tartalékokról bővebben lásd a 4.16. pontot.

4.16. KIEGYENLÍTÉSI TARTALÉKOK ALAKULÁSA

millió forint

Mérlegsor	Megnevezés	2023.12.31.	2024.12.31.	Változás
XI.4.	Forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka	258 009	1 233 168	975 159
XI.5.	Deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartaléka	-108 641	-105 698	2 943
	Kiegyenlítési tartalékok összesen	149 368	1 127 470	978 102

A forintárfolyam kiegyenlítési tartalékát az átértékelésre kerülő devizaállományok nagysága, valamint a hivatalos árfolyam és az átlagos bekerülési árfolyam eltérése határozza meg. 2024. december 31-én az MNB euro pozíciójának átlagos bekerülési árfolyama 374,76 forint/euro, az euro hivatalos árfolyama 410,09 forint/euro volt. Az előző év végénél gyengébb hivatalos árfolyam a kiegyenlítési tartalék növekedésének irányába hatott, melynek egyenlege 975,2 milliárd forinttal 1233,2 milliárd forintra változott.

A deviza-értékpapírok kiegyenlítési tartaléka az értékpapírok piaci értékének és amortizált bekerülési értékének különbségeként határozható meg. Az MNB portfóliójában lévő értékpapírok piaciérték-különbsége 105,7 milliárd forint negatív egyenleget mutatott 2024. december 31-én.

⁵¹ 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról

⁵² KVT/34-2/2024 - a Tanács 6/2024.11.07. sz. határozatával elfogadva

4.17. AZ MNB MÉRLEG ALATTI KÖTELEZETTSÉGEI ÉS JELENTŐS EGYÉB MÉRLEG ALATTI TÉTELEI

Fedezeti és egyéb célú származékos ügyletek

millió forint

Sorszám	Megnevezés	2023.12.31.			2024.12.31.		
		Követelés	Kötelezettség	Nettó piaci érték	Követelés	Kötelezettség	Nettó piaci érték
1.	Kamatswapügyletek	1 132 473	1 132 473	-140 954	1 107 932	1 107 932	-121 546
	- Monetáris politikai célú kamatswapügylet (MIRS)	726 457	726 457	-127 492	726 457	726 457	-112 233
	- Belföldi hitelintézetekkel kötött kamatswapügylet	175 200	175 200	-13 843	175 200	175 200	-6 822
2.	Futures ügyletek	0	261 801	-1 122	8 014	152 271	860
3.	Devizawap-, devizafutures- és termin ügyletek	11 768 753	11 681 333	-67 283	9 592 570	9 672 333	-241 171
	- Belföldi hitelintézetekkel kötött, euro likviditást nyújtó devizawapügylet	1 823 564	1 827 422	-2 253	572 076	573 298	-1 112
4.	Kamatkozó devizawapügyletek	1 058 032	1 148 995	-56 154	627 482	660 013	-758
	- NHP-hoz kapcsolódó kamatozó devizawapügylet	79 074	64 486	26 527	70 836	53 937	26 610
5.	Fedezeti ügyletek összesen (1+2+3+4)	13 959 258	14 224 602	-265 513	11 335 998	11 592 549	-362 615
6.	TBA ügyletek	85 387	46 189	703	142 636	81 919	-613
7.	Futures ügyletek	88 667	0	520	100 011	0	-244
8.	Kamatswapügyletek	36 364	36 364	118	0	0	0
9.	Egyéb célú származékos ügyletek összesen (6+7+8)	210 418	82 553	1 341	242 647	81 919	-857
10.	Összesen (5+9)	14 169 676	14 307 155	-264 172	11 578 645	11 674 468	-363 472

A táblázat teljeskörűen tartalmazza a származékos ügyletekhez kapcsolódó mérleg alatti követeléseket és kötelezettségeket, ezáltal azokat a fedezeti célú devizawap-, kamatozó devizawap-, devizafutures- és terminügyleteket is, melyek a nettó devizapozíció részeként a mérlegben is szerepelnek. A fedezeti ügyletek a nettó devizapozíción a keresztárfolyam-ingadozások, illetve kamatlábváltozások miatt felmerülő kockázatot csökkentik, és segítenek az irányadó (benchmark) devizaszerkezet kialakításában.

A konkrét kötvénykibocsátásokhoz rendelt fedezeti célú, külföldiekkel kötött kamatswap-ügyletek az MNB által kívánatosnak tartott kamatstruktúra beállítását célozzák. A monetáris politikai célú forint kamatswap-ügyletek (MIRS) állománya, valamint az önfinanszírozási programhoz kapcsolódóan a belföldi hitelintézetekkel – kamatkockázatuk csökkentésére – kötött kamatswapügyletek állománya 2024. december 31-re nem változott.

A kötvényfutures-ügyletek a tartalékportfóliók átlagos hátralévő futamidejét csökkentő fedezeti célú, éven belüli ügyletek.

A devizawap-, devizafutures- és terminügyletek elsősorban a devizaárfolyam-kockázat fedezésének fő eszközei, devizaárfolyam-várározásokon alapuló – a megfelelő devizapozíció érdekében kötött – devizacsere-ügyletek. Az eurolikviditást nyújtó devizawap-ügyletek tendereit az MNB monetáris politikai célokra tekintettel, a likviditási folyamatok függvényében biztosítja.

A kamatozó devizawap-ügyletek a devizaárfolyam- és a kamatkockázat együttes hosszú távú kezelésére szolgálnak. 2024. december 31-én a kamatozó devizawapok állományából 8 százalékot tesznek ki az NHP forint refinanszírozási hitelekhez kapcsolódóan kötött euro/forint csereügyletek.

A fedezeti ügyletek és az egyéb célú származékos ügyletek hátralévő futamidő szerinti megbontását a következő táblázat szemlélteti.

Származékos ügyletekből eredő kötelezettségek hátralévő futamidő szerinti lejárat szerkezete

millió forint

Hátralévő futamidő	Állomány		Változás
	2023.12.31.	2024.12.31.	
- 1 éven belüli	10 685 666	7 837 414	-2 848 252
- 1—5 év	3 035 519	3 190 658	155 139
- 5 éven túli	503 417	564 477	61 060
Fedezeti ügyletekből eredő kötelezettség	14 224 602	11 592 549	-2 632 053
- 1 éven belüli	82 553	81 919	-634
- 1—5 év	0	0	0
- 5 éven túli	0	0	0
Egyéb célú ügyletekből eredő kötelezettség	82 553	81 919	-634
Összesen (1+2)	14 307 155	11 674 468	-2 632 687

Mérleg alatti egyéb kötelezettségek

millió forint

Megnevezés	Állomány		Változás
	2023.12.31.	2024.12.31.	
NHP hitelkeret	123 181	10 415	-112 766
Leányvállalati hitelkeret	2 145	2 597	452
NHP+ konstrukcióból eredő függő kötelezettség	26	26	0
Peres ügyekhez kapcsolódó függő kötelezettség	535	637	102
Garanciák	2 283	2 575	292
Egyéb mérleg alatti kötelezettségek	2	2	0
Összesen	128 172	16 252	-111 920

Az NHP keretében hitelintézetekkel megkötött, de folyósításra még nem került szerződések összegét az MNB mérleg alatti kötelezettségként – mint hitelkeret – tartja nyilván. Az NHP Hajrá rendelkezésre tartási időszaka 2024 decemberében lejárt, ezáltal a 2024. december 31-i egyenleg az NHP ZOP konstrukció hitelkerete, melynek rendelkezésre tartási időszaka 2026. szeptember végén fog lejárni.

A leányvállalatok számára nyilvántartott hitelkeret a Pénzjegynyomda, a Pénzverő, az MNB–Bankjóléti Zrt., az MNB–EduLab Nonprofit Kft. és PSFN Kft. részére – munkavállalói lakáscélú hitelezésre – még rendelkezésre álló keretösszegeket mutatja. A 2028 és 2034 között lejáratú hitelkeret-szerződések összesített értéke 3,3 milliárd forint. A hitelkeret az év során nyújtott és visszafizetett munkavállalói hitelekkel, illetve a PSFN Kft. részére biztosított hitelkeret kapcsán változott.

Az NHP+ konstrukcióra vonatkozó szerződések értelmében a folyósított kkv-hitelekben eredő hitelintézeti tőkeveszteségek maximum 50 százalékát az MNB megtéríti a hitelintézeteknek a portfóliószintű limiten belül. Az NHP+ függő kötelezettség a minősítési szabályzat alapján céltartalékképzés alá vont várható térítési kötelezettség nyilvántartására szolgál. A hitelintézeti adatszolgáltatások alapján 2024. december 31-re a veszteségtérítés alapjául szolgáló állomány nem változott.

A perek nagy része felügyeleti tevékenység során hozott bírsághatározatok ellen indított eljárásokhoz kötődik, továbbá egyéb kártérítési pereket foglal magába. A kapcsolódó függő kötelezettség összege tartalmazza az összes megfizetett, majd peresített bírságvisszatérítést, valamint az egyéb perek kapcsán a céltartalékképzés alá vont, várható kártérítési összegeket. 2024 során megszűnt az egyéb kártérítési per, ugyanakkor az újonnan indított, illetve lezárult felügyeleti perek miatt összességében nőtt az állomány.

A garanciák sor egyrészt 0,2 milliárd forint értékű, leányvállalati szerződésben szereplő biztosítéknyújtáshoz kapcsolódó tulajdonosi garanciavállalást, másrészt 2,4 milliárd forint összértékű exportgaranciákat tartalmaz. Az exportgaranciákhoz minden esetben reverzális szerződés kapcsolódik, az MNB az exportgarancia lehívásakor – szükség esetén – élhet a viszontgarancia jogával. A garanciaállomány forint értékének növekedése árfolyamváltozás következménye.

Értékpapírügyletek mérleg alatti nyilvántartása

millió forint

Megnevezés	Állomány		Változás
	2023.12.31.	2024.12.31.	
Kölcsönadott értékpapírok névértéke - elszámlolóházon keresztül (garantált)	4 661	4 092	-569
Kölcsönadott értékpapírok névértéke - ügynökön keresztül (fedezettel)	117 448	141 358	23 910
Értékpapír-kölcsönügyletből származó nem pénzbeli fedezet bekerülési értéke	33 736	21 035	-12 701
Értékpapír-kölcsönügyletből származó pénzbeli fedezetből eszközölt befektetés bekerülési értéke	78 110	118 260	40 150
Értékpapír-kölcsönügyletből származó pénzbeli fedezetből eszközölt befektetés piaci értéke	78 110	118 260	40 150
Aktív repo keretében vásárolt értékpapírok névértéke	1 206 081	298 800	-907 281
Passzív repo keretében eladott és ECB repo ügyletekhez zárolt értékpapírok névértéke	1 661 408	1 259 896	-401 512

4.18. NETTÓ KAMATEREDMÉNY ÉS A PÉNZÜGYI MŰVELETEK REALIZÁLT EREDMÉNYE

Nettó forint és deviza kamat- és kamatjellegű eredmény

millió forint

Er.kim. sora	Megnevezés	2023	2024	Változás
(I.1.+II.2.)—(X.1.+XI.1.)	Központi költségvetés	-94 894	-84 055	10 839
(I.2.+II.3.)—(X.2.+XI.2.)	Hitelintézetek	-1 611 468	-670 623	940 845
(I.3.+II.1.+II.4.)—(X.3.+XI.3.)	Egyéb	63 315	2 961	-60 354
	Nettó kamateredmény	-1 643 047	-751 717	891 330
	Forint-értékpapírok	-21 188	-19 999	1 189
	Deviza-értékpapírok	22 850	52 832	29 982
	Származékos ügyletek*	-117 456	17 699	135 155
	Egyéb	0	0	0
(I.4.+II.5.)—(X.4.+XI.4.)	Nettó kamatjellegű eredmény	-115 794	50 532	166 326
(I.+II.)—(X.+XI.)	Nettó kamat- és kamatjellegű eredmény összesen	-1 758 841	-701 185	1 057 656

* A fedezeti és egyéb célú származékos ügyletek részletezését lásd az alpont kapcsolódó táblázatában.

2024-ben a nettó kamat- és kamatjellegű eredmény 701,2 milliárd forint veszteség volt, ami 1057,7 milliárd forinttal kisebb, mint a 2023. évi veszteség.

A nettó kamateredmény az előző évhez képest 891,3 milliárd forinttal javult az alábbi tényezők együttes hatásaként:

Az eredményt javították:

- a hitelintézeti forintbetétek utáni kamatráfordítások 965,6 milliárd forintos csökkenése a likviditást lekötő eszközök alacsonyabb kamatráfordítása miatt. Ezen belül a legjelentősebb tételek az egynapos tenderes betét után fizetett kamatok 910,6 milliárd forintos és a változó kamatozású betétek után fizetett kamatok 170,7 milliárd forintos csökkenése az eszközök megszűnése miatt, miközben a kötelező tartalékok utáni kamatráfordítások – a kötelező tartalék irányadó eszközzé válásával – 119,7 milliárd forinttal emelkedtek;
- a devizatartalék után kapott, a 2023. évinél 105,6 milliárd forinttal magasabb kamatbevétel a tartalék szintjének és az értékpapírok átlagkamatának növekedéséhez köthetően;
- a központi költségvetés forintbetétei utáni kamatráfordítások 29,1 milliárd forintos csökkenése, ami az alacsonyabb kamatoknak tudható be, annak ellenére, hogy az átlagos betétállomány emelkedett.

Az eredményt csökkentették:

- az egyéb forintbetétek utáni kamatráfordítások 169,6 milliárd forintos növekedése az MNB által kibocsátott diszkontkötvények magasabb állománya miatt;
- a hitelintézeteknek nyújtott hitelek és hitelintézeti értékpapírok (jelzáloglevelek és állami kezesség mellett kibocsátott kötvények) utáni kamatbevételek 23,5 milliárd forintos csökkenése, döntően a hitelintézetekkel kötött határidős ügyletekhez kapcsolódó, a bankoknál elhelyezett marginbetétekre kapott kamatok miatt. A marginbetétek állományának visszaesését a határidős ügyletek piaci értékének változása okozta a forintkamatok csökkenése következtében;
- a költségvetés devizabetétei után fizetett kamatok 16,6 milliárd forintos növekedése, ami az átlagos betétállomány emelkedésével magyarázható.

A nettó kamatjellegű eredmény – mely nagyrészt az értékpapírok beszerzési árfolyam-különbözetének amortizációját, valamint a származékos ügyletek devizaárfolyam-változáshoz nem kapcsolható bevételeinek és ráfordításainak az egyenlegét tartalmazza – 166,3 milliárd forinttal javult. A változás nagyrészt a származékos ügyletek eredményéhez volt köthető, de emellett nőtt a deviza értékpapírok beszerzési árfolyam-különbözetének amortizációjából származó nettó amortizált árfolyamnyereség is.

A származékos ügyletek részletezését lásd a 4.18. pont későbbi táblájában.

Negatív kamatok állománya a kamat- és kamatjellegű eredményben

millió forint

Er.kim.sora	Megnevezés	2023		2024	
		Összesen	ebből: Negatív kamat	Összesen	ebből: Negatív kamat
II.	BEVÉTELEK				
II. 1.	Devizában elszámolt kamat- és kamatjellegű bevételek	557 077	-1 662	641 190	-1 081
II. 1.	Devizatartalékok utáni kamatbevételek	264 163	-465	369 738	0
II. 5.	Devizában elszámolt kamatjellegű bevételek	292 914	-1 197	271 451	-1 081
XI.	RÁFORDÍTÁSOK				
XI. 1.	Devizában elszámolt kamat- és kamatjellegű ráfordítások	324 337	-18	246 685	0
XI. 1.	Központi költségvetés betéteinek kamatráfordításai	19 254	-18	35 879	0

Megjegyzés: A táblázat csak a negatív kamattal érintett eredménykimutatás sorokat tartalmazza.

Az MNBr. által meghatározott kamatstruktúrájának megfelelően a negatív kamatok az – állományhoz tartozó – eredeti eredménykimutatás soron kerülnek bemutatásra (nettó módon). Például a központi költségvetés betétein – negatív kamatláb alkalmazása miatt – keletkezett kamatbevétel a „XI. 1. Központi költségvetés betéteinek kamatráfordításai” soron szerepel.

A kamatjellegű eredményben megjelenő fedezeti és egyéb célú származékos ügyletek eredményének részletezése

millió forint

Megnevezés	2023	2024	Változás
Kamatswapügyletek kamateredménye	-160 345	-56 977	103 368
Kamatozó devizaswapügyletek kamateredménye	-1 246	135	1 381
Devizaswap-, devizafutures- és termin ügyletek kamateredménye	45 036	67 316	22 280
Futures ügyletek kamateredménye	764	5 356	4 592
Fedezeti célú ügyletek kamatjellegű eredménye	-1 137	310	1 447
Egyéb célú ügyletek kamat- és kamatjellegű eredménye	-528	1 559	2 087
Származékos ügyletek nettó eredménye	-117 456	17 699	135 155

A kamatswapok belföldi hitelintézetekkel és külföldi partnerekkel kötött ügyleteket tartalmaznak. A kamatswapok kamateredményének 103,4 milliárd forintos emelkedését döntően a belföldi hitelintézetekkel kötött ügyletek (monetáris politikai célú kamatswapok és önfinanszírozási programhoz kapcsolódó kamatswapok) kamateredményének – a piaci kamatok csökkenésének hatására bekövetkezett – javulása okozta.

A kamatozó devizaswapok között az ÁKK-val, külföldi partnerekkel, valamint belföldi hitelintézetekkel kötött ügyletek szerepelnek. A külföldi partnerekkel kötött ügyletek nagyrészt az ÁKK-val kötött ügyletek fedezésére szolgálnak. A belföldi hitelintézetekkel kötött ügyletek az NHP II. pilléréhez kapcsolódó kamatozó devizaswapokat tartalmazzák. A kamatozó devizaswapok nettó kamateredménye 0,1 milliárd forint nyereség volt, ami 1,4 milliárd forinttal javult a 2023. évi veszteséghez képest. A változás az ügyletek egy részének lejáratával, valamint a devizahozamok alakulásával magyarázható.

A devizaswapok külföldi partnerekkel, az ÁKK-val, valamint belföldi hitelintézetekkel kötött rövid lejáratú ügyleteket tartalmaznak. A devizafutures- és terminügyletek külföldi partnerekkel kötött rövid lejáratú ügyletek. Nettó kamatbevételük 2024-ben 67,3 milliárd forint volt, ami 22,3 milliárd forintos eredményjavulást jelentett. A nettó kamatbevételek növekedése döntően devizaswap-ügyletekhez kötődött: a külföldi partnerekkel kötött devizaswapok esetében a devizahozamok változása miatt, az eurolikviditást nyújtó devizaswapoknál pedig elsősorban az alacsonyabb állományok hatására. Ugyanakkor a devizafutures-ügyletek nettó kamatbevétele csökkent az alacsonyabb kötésállományok miatt.

A fedezeti futures ügyletek kamateredménye 4,6 milliárd forinttal 5,4 milliárd forintra emelkedett a kötvénnyfutures-ügyletek nettó kamatbevételének növekedése következtében.

A fedezeti célú ügyletek kamatjellegű eredménye a fedezeti swapok árfolyamnyereségét, illetve -veszteségét, továbbá a fedezeti opciós ügyletek opciósdíj-bevételét, illetve -ráfordítását tartalmazza. 2024-ben a fedezeti swapügyletek nettó árfolyamnyeresége 0,3 milliárd forint volt, az előző évi nettó veszteséghez képest bekövetkezett 1,4 milliárd forintos eredményjavulás bázishatással magyarázható.

Az egyéb célú ügyletek eredménye 1,6 milliárd forint volt, 2,1 milliárd forinttal emelkedett, a változás TBA-ügyletekhez és egyéb célú kamatswap ügyletekhez volt köthető.

Pénzügyi műveletek realizált eredménye

millió forint

Er.kim. sora	Megnevezés	2023	2024	Változás
	Vállalati kötvények realizált árfolyamnyeresége	15	101	86
	Kamatkozó deviza-értékpapírok realizált árfolyamnyeresége	3 892	11 291	7 399
IV.	Pénzügyi műveletek realizált nyeresége	3 907	11 392	7 485
	Magyar államkötvény realizált árfolyamvesztesége	0	320 093	320 093
	Jelzáloglevelek realizált árfolyamvesztesége	0	405	405
	Vállalati kötvények realizált árfolyamvesztesége	283	647	364
	Kamatkozó deviza-értékpapírok realizált árfolyamvesztesége	46 351	19 950	-26 401
XIV.	Pénzügyi műveletek realizált vesztesége	46 634	341 095	294 461
IV.-XIV.	Pénzügyi műveletek realizált eredménye	-42 727	-329 703	-286 976

2024-ben a pénzügyi műveletek realizált eredménye 329,7 milliárd forint veszteség volt, ami 287 milliárd forinttal haladta meg a 2023. évi értéket. A veszteség nagyrészt az ÁKK év végi állampapír-visszavásárlásához kötődött, mivel a visszavásárolt állampapírok könyv szerinti értéke – a beszerzésük óta eltelt idő alatt bekövetkezett hozamemelkedés miatt – jelentősen elmaradt a papírok piaci értékétől. Kamatkozó deviza-értékpapírok eladásán az év során nettó 8,7 milliárd forint veszteség realizálódott, ami 33,8 milliárd forinttal kisebb a 2023. évi veszteségnél. A változás azzal magyarázható, hogy a tartalékportfólió szempontjából releváns devizahozamok a 2023. évi emelkedés után 2024 második félévében már csökkentek.

4.19. A DEVIZAÁLLOMÁNYOK ÁTÉRTÉKELÉSÉBŐL SZÁRMAZÓ EREDMÉNY ÖSSZETEVŐI

millió forint

Megnevezés	2023	2024
Árfolyamváltozásból származó eredmény (realizált és konverziós)*	90 558	393 417
Kiegyenlítési tartalék** változása a mérlegben (nem realizált átértékelési eredmény)	-516 935	975 159
Árfolyamváltozásból származó teljes hatás	-426 377	1 368 576

* Eredménykimutatás sora: III–XII.
 ** A forintárfolyam kiegyenlítési tartaléka (XI. 4. mérlegsor).

A forint árfolyamának változása következtében a teljes nettó átértékelési hatás 2024-ben 1368,6 milliárd forint nyereség volt. A napi nettó devizapozíció csökkenésével együtt járó tranzakciók során az MNB 393,4 milliárd forint nyereséget realizált, míg 975,2 milliárd forint nem realizált árfolyamnyereség a forintárfolyam kiegyenlítési tartalékát növelte. A devizaeladások 2024-ben nagyrészt az ÁKK adósságkezelési műveleteihez, valamint az arany- és devizatartalék kezeléséhez kapcsolódtak.

A kiegyenlítési tartalékról lásd még a 4.16. pontot.

4.20. BANKJEGY- ÉS ÉRMEGYÁRTÁS KÖLTSÉGE

millió forint

Er.kim. sora	Megnevezés	2023	2024	Változás
	Bankjeggyártási költség	9 153	11 281	2 128
	Forgalmiérme-verés költsége	5 088	4 367	-721
	Emlékérmeverés költsége	1 525	1 744	219
XIII.	Bankjegy- és érmegyártás költsége	15 766	17 392	1 626

Az összes bankjegy- és érmegyártási költség 2024. évben 17,4 milliárd forint volt, ami az előző évhez viszonyítva 1,6 milliárd forint (10,3 százalék) emelkedést jelentett.

A bankjeggyártási költség 11,3 milliárd forintot tett ki, 2023-hoz képest 2,1 milliárd forinttal nőtt a gyártási mennyiség emelkedése következtében. A forgalmiérme-gyártás költsége ugyanakkor 0,7 milliárd forinttal 4,4 milliárd forintra csökkent, ami volumenhatással magyarázható.

Az emlékérmegyártás költsége 2024. évben 1,7 milliárd forintot tett ki, ami 0,2 milliárd forinttal haladta meg a 2023. évi értéket. A nyersanyagárak emelkedése miatt a költségek növekedtek, de ezt némileg ellensúlyozta az időszak során legyártott emlékérmék mennyiségének csökkenése.

4.21. EGYÉB EREDMÉNY

millió forint				
Er.kim. sora	Megnevezés	2023	2024	Változás
V.1.	Jutalékbevételek	2 638	2 818	180
XV.1.	Jutalékráfordítások	2 781	3 045	264
	Jutalékeredmény összesen	-143	-227	-84
V.2.	Jutaléktól eltérő egyéb bevétel	4 140	8 281	4 141
XV.2.	Jutaléktól eltérő egyéb ráfordítások	4 997	8 386	3 389
	Jutaléktól eltérő egyéb eredmény	-857	-105	752
V.3.	Felügyeleti tevékenységből származó bevételek	31 093	33 229	2 136
V.-XV.	Egyéb nettó eredmény	30 093	32 897	2 804

A jutalékból származó nettó eredmény tartalmazza a pénzforgalom lebonyolításával összefüggő jutalékbevételeket és -ráfordításokat, a számlavezetési díjbevételeket, az értékpapír-forgalmazási költségeket, valamint a devizataralék kezeléséhez kapcsolódóan fizetett díjakat. A jutalékbevételek emelkedése a fizetési rendszerek működtetéséből származó díjbevételekhez, míg a jutalékráfordítások növekedése a letétkezelői és a vagyonkezelői díjakhoz volt köthető.

A jutaléktól eltérő egyéb eredményt a következő, 4.22. pont, a felügyeleti tevékenységből származó bevételeket a 4.23. pont részletezi.

4.22. JUTALÉKTÓL ELTÉRŐ EGYÉB EREDMÉNY RÉSZLETEZÉSE

millió forint				
Er.kim. sora	Megnevezés	2023	2024	Változás
	Részesedések osztaléka	2 213	5 964	3 751
	Érmékhez és emlékérmékhez kapcsolódó bevétel	1 717	1 952	235
	Támogatások visszautalása	117	158	41
	Térítés nélkül átvett eszközökhöz kapcsolódó bevétel	3	5	2
	Egyéb bevétel	90	202	112
V.2.	Jutaléktól eltérő egyéb bevételek	4 140	8 281	4 141
	Érmékhez és emlékérmékhez kapcsolódó ráfordítás	1 611	1 689	78
	Támogatások, költségterítések	3 246	6 500	3 254
	Hatósági eljárás miatti ráfordítás	24	116	92
	Térítés nélkül átadott eszközökhöz kapcsolódó ráfordítás	73	44	-29
	Egyéb ráfordítás	43	37	-6
XV.2.	Jutaléktól eltérő egyéb ráfordítások	4 997	8 386	3 389
V.2.-XV.2.	Jutaléktól eltérő egyéb eredmény	-857	-105	752

A részesedések után kapott osztalékbevételek 2024-ben 6 milliárd forintot tettek ki. A KELER és KELER KSZF összesen 3,7 milliárd forint, a BÉT 0,5 milliárd forint, a Pénzverő 0,2 milliárd forint, továbbá a BIS 1,5 milliárd forint (3,88 millió euro) osztalékot fizetett ki az MNB részére.

Az emlékérme és a bevont forgalmi érmék értékesítéséből származó eredmény alapvetően az emlékérme-kibocsátási program függvénye, nagyrészt az eladott emlékérme értékesítéséből származó bevétel és a névértékük kivezetéséből eredő ráfordítás különbségéből adódik. A kapcsolódó bevétel és ráfordítás közel azonos, mert megállapodás alapján az emlékérme értékesítése névértéken történik a Pénzverő felé, kivéve, ha a gyártási költség meghaladja a névértéket (jellemzően aranyérmék esetén). A 2024-ben elért eredmény Árpád-házi Szent Kinga, illetve V. László aranyforintja emlékérme kibocsátásából, valamint korábbi években kibocsátott arany emlékérme eladásából származott.

2024-ben az MNB 6,5 milliárd forint pénzügyi támogatást, illetve költségtérítést nyújtott szakmai szervezetek, alapítványok, valamint karitatív célú és egyéb szervezetek részére. A legjelentősebb tétel az MNB-EduLab Nonprofit Kft.-nek a Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközpont finanszírozására nyújtott 2,5 milliárd forint költségtérítés. (A társaság finanszírozása 2024-ben változott, a muzeális tevékenységgel kapcsolatos működési költségeket – az értékcsökkenési leírás kivételével – az MNB költségtérítéssel ellentételezi.) A PSFN Kft. éves működésére – a társaság elfogadott pénzügyi terve alapján – 1,4 milliárd forint pénzügyi támogatás került kifizetésre. Ezen kívül a Pénziránytű – Alapítvány a Tudatos Pénzügyekért részére 0,4 milliárd forint, illetve az MNB Sportkörnek 0,3 milliárd forint támogatást nyújtott az MNB. Az MNBtv. szerint – az MNB tevékenységének környezetre gyakorolt hatásait enyhítendő – a környezetvédelmi célok elősegítésére és támogatására az előző évben megfizetett bírságbevételek 6 százaléka fordítható, ez alapján 2024-ben a WWF Magyarország részére 39,5 millió forint támogatás került kifizetésre. Az év során – nagyrészt a PSFN Kft. által – visszautalásra került 0,2 milliárd forint fel nem használt, előző éveket érintő pénzügyi támogatás.

Az egyéb bevételek soron 2024-ben kapott kötbér, késedelmi kamat és kártérítés jelent meg.

4.23. FELÜGYELETI TEVÉKENYSÉGBŐL SZÁRMAZÓ BEVÉTELEK

millió forint

Er.kim. sora	Megnevezés	2023	2024	Változás
	Felügyeleti díjbevétel	26 877	29 971	3 094
	Bírságbevétel és eljárási költségtérítés	3 917	2 867	-1 050
	Igazgatási szolgáltatási díj és hatósági vizsgadíj	284	337	53
	Felügyeleti követelésekre befolyt késedelmi pótlék	9	47	38
	Hatósági eljárásból származó egyéb bevétel	6	6	0
V.3.	Felügyeleti tevékenységből származó bevételek	31 093	33 228	2 135

A felügyeleti tevékenységből származó bevételek legjelentősebb tétele a díjfizetésre kötelezett intézmények által fizetendő felügyeleti díj. 2024-ben az éves alapidíjak, valamint az esedékes negyedéves változó díjak előírásából 30 milliárd forint bevétel származott. A felügyeleti díjbevételek kedvező alakulása elsősorban a befektetési alapokhoz, befektetési vállalkozásokhoz volt köthető. Az MNB által határozatban kiszabott bírságok és költségtérítések bevétele 2,9 milliárd forintot tett ki.

4.24. BANKÜZEMI EREDMÉNY ALAKULÁSA

millió forint

Er.kim. sora	Megnevezés	2023	2024	Változás
	Eszközök és készletek miatti bevétel	23	159	136
	Közvetített szolgáltatások bevétele	349	459	110
	Kiszámlázott szolgáltatások bevétele	154	183	29
	Egyéb bevételek	25	28	3
VIII.	Banküzem bevételei összesen	551	829	278
	Anyagjellegű ráfordítások	35 876	36 710	834
	Anyagköltség	2 751	1 881	-870
	Igénybe vett szolgáltatások	33 026	34 728	1 702
	<i>Ingatlanok fenntartása, üzemeltetése és bérlete</i>	10 086	10 373	287
	<i>Eszközök karbantartása és bérlete</i>	2 878	3 077	199
	<i>Tanácsadás, szakértés</i>	2 243	2 194	-49
	<i>IT rendszerekkel kapcsolatos szolgáltatás, szakértés</i>	5 439	6 586	1 147
	<i>Őrzésvédelem, pénzszállítás</i>	5 310	5 141	-169
	<i>Hirdetés, piackutatás</i>	2 618	2 570	-48
	<i>Egyéb igénybe vett szolgáltatások*</i>	4 452	4 787	335
	Egyéb szolgáltatások	99	101	2
	Személyi jellegű ráfordítások	39 274	43 493	4 219
	Értékcsökkenési leírás	7 163	7 739	576
	Egyéb tevékenység önköltségének átvezetése	-945	-951	-6
	Banküzem működési költségei összesen	81 368	86 991	5 623
	Eszközök és készletek miatti ráfordítás	23	39	16
	Közvetített szolgáltatások ráfordítása	345	453	108
	Kiszámlázott szolgáltatások ráfordítása	150	183	33
	Egyéb ráfordítások	642	936	294
	Banküzem működési ráfordításai összesen	1 160	1 611	451
XVIII.	Banküzem működési költségei és ráfordításai mindösszesen	82 528	88 602	6 074
VIII.-XVIII.	Nettó banküzemi eredmény	-81 977	-87 773	-5 796

* Az egyéb igénybe vett szolgáltatások soron a nem jelentős jogcímek összevont egyenlege jelenik meg (postai és távközlési szolgáltatás, kiadványok előállítása, utaztatás és szállodai szolgáltatás, továbbá oktatás, fordítás, könyvvizsgálat, tagdíjfizetés, valamint emlékérmeforgalmazás).

A banküzem 2024. évi nettó eredménye 87,8 milliárd forint veszteség volt, ami a 2023. évihez képest 5,8 milliárd forinttal (7,1 százalékkal) emelkedett.

A banküzem 2024. évi működési költségei 5,6 milliárd forinttal (6,9 százalékkal) voltak magasabbak az előző évinél. A 2024. évi kiadásokat elsősorban a személyi jellegű ráfordítások növelték, de – kisebb mértékben – az anyagjellegű ráfordítások és az értékcsökkentési leírás összege is emelkedett a 2023. évihez képest.

A 2024. évi *anyagjellegű ráfordítások* 0,8 milliárd forinttal (2,3 százalékkal) haladták meg a 2023. évben felmerült költségeket.

Az anyagjellegű ráfordítások részeként az igénybe vett szolgáltatások költségeinek növekedése volt a meghatározó, azon belül is kiemelkedően az „IT-rendszerekkel kapcsolatos szolgáltatás, szakértés” költségei. Emellett az „Ingatlanok fenntartása, üzemeltetése és bérlete”, valamint az „Eszközök karbantartása és bérlete” költségei is emelkedtek. Az anyagjellegű ráfordításokon belül jelentősen csökkentek az „Anyagköltségek”.

- Az „IT-rendszerekkel kapcsolatos szolgáltatás, szakértés” költségei 5,4 milliárd forintról 6,6 milliárd forintra emelkedtek, ami alapvetően a már megvalósított informatikai beruházásokhoz (pl.: funkcióbővítések, magasabb rendelkezésre állási szintek) kapcsolódó többletköltségek és a korábbi években megkötött karbantartási, támogatási szerződések hatása. Emellett az MNB továbbra is kiemelt figyelmet fordít az informatikai biztonság fenntartására és növelésére, amely ugyancsak emelkedő kiadásokkal járt.
- Az előző évihez képest 2024-ben emelkedtek az „Ingatlanok fenntartása, üzemeltetése és bérlete” költségei (10,1 milliárd forintról 10,4 milliárd forintra). Ezen belül jelentős összegű volt az ingatlanfenntartási és a takarítási költségek növekedése, főként a Bölcs Vár, az MNB Budai Központ és a Logisztikai Központ üzemeltetési díjainak emelkedése miatt. Ugyanakkor számottevően csökkent az ingatlanok bérleti díja, mivel két ingatlan (Bölcs Vár, MNB Budai Központ) esetében a díj megváltozására (a korábbi euróban történt árazás helyett az ingatlanok forintban számított önköltsége alapján) 2023. november 1-jével került sor, szerződésmódosítás alapján. Emiatt ezek esetében 2023. január-október között még a piaci, euro alapú bérleti díj került felszámításra, míg 2024-ben már egész évben az alacsonyabb, önköltség és forint alapú bérleti díjat fizette az MNB.
- Az „Eszközök karbantartása és bérlete” költségei a 2023. évi 2,9 milliárd forintról 2024-ben 3,1 milliárd forintra emelkedtek, elsősorban az épületek, vagyonvédelmi rendszerek javítási és karbantartási költségeinek növekedése miatt.
- A pénzügyi kimutatások, auditálások (a számviteli bizonylatokon alapuló átvilágítások, eseti pénzügyi-számviteli elemzések, tanácsadások) költségei 2024-ben együttesen bruttó 66 millió forintot tettek ki, ebből az MNB saját könyvvizgálatának éves ellenértéke 61 millió forint volt.
- Az „Anyagköltség” az előző évi 2,8 milliárd forintról 1,9 milliárd forintra csökkent, döntően az elektromos áram 2024. évi díjának a 2023. évihez képest történt jelentős mérséklődése által.

A 2024. évi *személyi jellegű ráfordítások* (43,5 milliárd forint) a 2023. évi költségeket 4,2 milliárd forinttal (10,7 százalékkal) haladták meg. Ebben lényeges szerepet játszott, hogy – a bértömeg-gazdálkodás rendszerében – az MNB igazgatóságának döntése alapján a magas szaktudású munkavállalói állomány hosszú távú biztosítása és megtartása érdekében a 2023. évi bértömegkeretek 2024. január 1-jei hatállyal 6 százalékkal emelkedtek. Emellett a 2024. évben a személyi jellegű ráfordítások a Balatonakaratya Oktatási- és Konferencia Központ egész éves üzemeltetésének költségeit tartalmazták.

A tárgyi eszközök és immateriális javak *értékcsökkenési leírásának* 2024. évi összege 0,6 milliárd forinttal (8 százalékkal) haladta meg az előző évit. Ez leginkább a 2023 második felében és a 2024-ben megvalósult, többségében informatikai – ezen belül főleg immateriális javak (szoftverek) beszerzésére irányuló – beruházások következménye.

Az *önköltség-átvezetések* annak érdekében csökkentik a banküzemi működési költségeket, hogy azok teljes összege csak az MNB-t ténylegesen terhelő kiadásokat mutassa (pl.: a Magyar Pénzverő Zrt. által az MNB Logisztikai Központ részleges használatáért fizetett bérleti díj; a fizetési rendszerekkel – VIBER, AFR – kapcsolatos, megtérített kiadások).

A banküzemi egyéb ráfordítások 2023-ban és 2024-ben is döntően a behajthatatlanság miatt leírt – főként felügyeleti tevékenységből származó – követeléseket tartalmazták, melyek a kapcsolódó értékvesztés visszaírása miatt veszteséget nem okoztak.

4.25. A LÉTSZÁM ÉS BÉRKÖLTSÉG ADATAINAK VÁLTOZÁSA, VALAMINT A VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK JAVADALMAZÁSA

Bér- és létszámadatok

millió forint			
Megnevezés	2023	2024	Változás (%)
Állományba tartozók bérköltége	26 810	29 527	10
Egyéb bérköltég*	691	787	14
Kifizetett bérköltég	27 501	30 314	10
Személyi jellegű egyéb kifizetés	7 227	8 190	13
Szociális hozzájárulási adó	4 374	4 794	10
Rehabilitációs hozzájárulás	151	174	16
Táppénz hozzájárulás	21	21	5
Járadékok	4 546	4 989	10
Személyi jellegű ráfordítás összesen	39 274	43 493	11
* Egyéb bérköltég tartalmazza: a felmentési időre járó távolléti díjat, valamint az állományba nem tartozók és nem MNB-s munkavállalók részére kifizetett összegeket.			

fő			
Megnevezés	2023	2024	Változás (%)
Munkavállalók átlagos statisztikai állományi létszáma	1 561	1 606	2,9

A vezető tisztségviselők járandósága

Testület		2024
Monetáris Tanács*		588
Felügyelőbizottság		307
* Tartalmazza a tanács MNBtv. 9. § (4) c) pontja alapján az MNB-vel munkaviszonyban álló külső és belső tagjainak bérét, valamint a részükre teljesített személyi jellegű egyéb kifizetések összegét.		

A vezető tisztségviselők kölcsönei

Testület	Felvett kölcsön összeg	Fennálló egyenleg 2024.12.31.	Utolsó lejárat	Kamat mértéke
	millió forint			
Monetáris Tanács	268	188	2034.02.01.	fix, illetve változó*
Felügyelőbizottság	-	-	-	-
* A kamatkedvezményes lakáskölcsön kamata fix 2,5 százalék vagy a jegybanki alapkamat.				

4.26. EGYÉB, A 2024-ES ÉVET ÉRINTŐ ÉS A BESZÁMOLÁSI IDŐSZAKOT KÖVETŐ JELENTŐS ESEMÉNYEK

Az MNB a Pallas Athéné Közgondolkodási Program keretében 2013-ban és 2014-ben hat alapítványt hozott létre, amelyeknek 2013 és 2016 között összesen 266,5 milliárd forint pénzbeli és nem pénzbeli alapítói vagyont adott át. Az MNB könyveiben az alapítói vagyonátadás támogatásként, a ráfordítások között került elszámolásra. A Pallas Athéné Alapítványok 2016 és 2019 között több lépésben egy alapítványba, a Pallas Athéné Domus Meriti (PADME) Alapítványba olvadtak össze.

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) 2025. márciusban közzétett három vizsgálati jelentést a PADME alapítvány gazdálkodásának ellenőrzése (25035), a Neumann János Egyetemért Alapítvány tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírba történő befektetéseinek ellenőrzése (25036), és az MNB működése szabályszerűségének ellenőrzése (25038) témákban. Az ÁSZ megállapításai és sajtóban megjelent hírek kapcsán szükségessé vált, hogy az MNB megvizsgálja és amennyiben indokolt, akkor a 2024. évi beszámolójában is megjelenítse ezek MNB-re gyakorolt lehetséges hatásait.

Az MNB elnöke által elrendelt belső vizsgálat lezárult, megállapításait az Igazgatóság tárgyalta.

Az MNB mérlegében lévő eszközök értékelésének teljeskörű áttekintése során az MNB a vállalati kötvények minősítési módszertanát felülvizsgálta, aminek következtében a vállalati kötvényekre a módosított módszertan alapján további 35,5 milliárd forint összegű értékvesztés került elszámolásra (lásd mérleg I.3 sor, 4.10 fejezet). Emellett a részesedések minősítéséhez az MNB szakértői piaci értébecsléseket is felhasznált, melynek hatására a szükséges értékvesztések elszámolásra kerültek. (lásd 4.12 fejezet)

Az MNB által 2013-2014 években alapított alapítványokkal, illetve ezek jogutódjával, a PADME Alapítvánnyal kapcsolatban az MNB megvizsgálta, hogy az alapítvány potenciális vagyонvesztése keletkeztethet-e kötelezettséget, feltételes helytállási kötelezettséget a jegybanknál. A vizsgálat alapján, melynek keretében külső jogi iroda szakvéleménye is felhasználásra került, az MNB-nek nincs olyan helytállási, illetve feltételes helytállási kötelezettsége, amelyet ebben a beszámolóban céltartalékként vagy függő kötelezettségként kellene bemutatni.

Budapest, 2025. május 28.

Varga Mihály
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

ÉVES JELENTÉS
A MAGYAR NEMZETI BANK 2024. ÉVRŐL SZÓLÓ ÜZLETI JELENTÉSE
ÉS BESZÁMOLÓJA

Nyomda: Prospektus Kft.
8200 Veszprém, Tartu u. 6.

mnb.hu

©MAGYAR NEMZETI BANK

1054 BUDAPEST, SZABADSÁG TÉR 8-9.